

Dziennik Urzędowy C 231

Unii Europejskiej

Tom 48

Wydanie polskie

Informacje i zawiadomienia

20 września 2005

<u>Zawiadomienie nr</u>	Treść	Strona
	I <i>Informacje</i>	
		
	II <i>Akty przygotowawcze</i>	
	Komitet Regionów	
	59. sesja plenarna w dniach 13-14 kwietnia 2005 r.	
2005/C 231/01	Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady ustanawiającego ogólne zasady dla Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności	1
2005/C 231/02	Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR)	19
2005/C 231/03	Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie Funduszu Spójności	35
2005/C 231/04	Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dostępu do rynku usług portowych oraz — Białej księgi dotyczącej rewizji rozporządzenia (EWG) nr 4056/86 w sprawie stosowania reguł konkurencji WE do transportu morskiego	38
2005/C 231/05	Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, dotyczącego pierwszego rocznego raportu na temat migracji i integracji	46
2005/C 231/06	Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów Badanie powiązań między migracją legalną a nielegalną	50

PL
Cena:
18 EUR

(Ciąg dalszy na następnej stronie)

2005/C 231/07	Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie kontrolowanego wjazdu osób potrzebujących ochrony międzynarodowej na terytorium UE oraz zwiększenia zdolności ochrony w regionach pochodzenia: „Poprawa dostępu do trwałych rozwiązań”	55
2005/C 231/08	Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji — Europejska polityka sąsiedztwa –dokument strategiczny	58
2005/C 231/09	Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady ustanawiającego instrument pomocy przedakcesyjnej (IPA)	67
2005/C 231/10	Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2003/88/WE dotyczącą niektórych aspektów organizacji czasu pracy	69
2005/C 231/11	Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie instrumentu finansowego na rzecz środowiska (LIFE+)	72
2005/C 231/12	Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady dotyczącego szczególnych działań w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów peryferyjnych Unii Europejskiej	75
2005/C 231/13	Opinia Komitetu Regionów w sprawie UE jako przestrzeni wolności, sprawiedliwości i bezpieczeństwa: rola samorządów lokalnych i regionalnych we wdrażaniu programu haskiego	83

II

(Akty przygotowawcze)

KOMITET REGIONÓW

59. SESJA PLENARNA W DNIACH 13-14 KWIETNIA 2005 R.

Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady ustanawiającego ogólne zasady dla Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności

(2005/C 231/01)

Komitet Regionów,

uwzględniając wniosek dotyczący rozporządzenia Rady ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, COM(2004)492 końcowy — 2004/0163 (AVC);

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 16 lipca 2004 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej kwestii, zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie;

uwzględniając decyzję Rady z dnia 21 grudnia 2004 r. o zasięgnięciu jego opinii na ten temat, zgodnie z artykułem 265 ust. 1 i artykułem 80 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając decyzję Przewodniczącego Komitetu Regionów z 26 maja 2004 r. o zleceniu Komisji ds. Polityki Spójności Terytorialnej przygotowania opinii w tej sprawie;

uwzględniając inne wnioski dotyczące rozporządzeń Komisji Europejskiej dotyczących Funduszu Spójności, COM(2004) 494 końcowy — 2004/0166 (AVC), Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), COM(2004) 495 końcowy — 2004/0167 (COD), Europejskiego Funduszu Społecznego, COM(2004) 493 końcowy — 2004/0165 (COD) oraz utworzenia Europejskiej Grupy Współpracy Transgranicznej (EGWT), COM(2004) 496 końcowy — 2004/0168 (COD);

uwzględniając swoją poprzednią opinię w sprawie trzeciego raportu o spójności gospodarczej i społecznej (CdR 120/2004 fin) ⁽¹⁾;

uwzględniając swój raport prognostyczny w sprawie zasad dobrego rządzenia i uproszczenia Funduszy Strukturalnych po roku 2006 (CdR 389/2002 fin) ⁽²⁾;

⁽¹⁾ Dz.U. 318 z 22.12.2004, str. 1

⁽²⁾ Dz.U. 2003/C 256/01

uwzględniając swoją opinię w sprawie partnerstwa między władzami regionalnymi i lokalnymi oraz organizacjami gospodarki społecznej — przyczyniania się do wzrostu zatrudnienia, wspierania rozwoju lokalnego i spójności społecznej, CdR 384/2001 fin ⁽³⁾);

uwzględniając projekt opinii Alberta Bore'a w sprawie perspektyw finansowych (komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie: Budowanie wspólnej przyszłości; wyzwania dla polityki i środki budżetowe rozszerzonej Unii na lata 2007-2013), przyjęty przez Komisję ds. Polityki Spójności Terytorialnej 26 listopada 2004 r. (CdR 162/2004 rev. 3);

uwzględniając projekt opinii Rosario Condorellego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), (CdR 233/2004 rev. 1);

uwzględniając projekt opinii Antonio Paivy w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Funduszu Spójności (CdR 234/2004);

uwzględniając projekt opinii Fernandez Felgueroso w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego, (CdR .../2004);

uwzględniając swój projekt opinii (CdR 232/2004 rev. 3), przyjęty przez Komisję ds. Polityki Spójności Terytorialnej, w sprawie ... 4 lutego 2005 r. (sprawozdawcy: **Jens NILSSON**, Kommunalrad/ORDF, **Konstantinos TATSIS**, Proedros Nomarchiakis Aftodioikissis Dramas-Kavalas-Xanthis;

a także mając na uwadze, co następuje:

1. Kluczowym kryterium oceny ze strony Komitetu pozostaje cel zapisany w art. 158 Traktatu WE. Wzmacnianie gospodarczej i społecznej spójności w celu wspierania harmonijnego rozwoju całej Wspólnoty oraz zmniejszanie różnic między regionami, a w szczególności zmniejszanie opóźnienia w rozwoju obszarów znajdujących się w najmniej uprzywilejowanym położeniu, będzie stanowiło znaczący wkład we wzmocnienie roli samorządów lokalnych i regionalnych w Europie oraz krok w kierunku osiągnięcia celów agend z Lizbony i z Göteborga.
2. Artykuł III-220 Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy wzmacnia cel spójności wprowadzając wymiar terytorialny: „W celu wspierania harmonijnego rozwoju całej Wspólnoty, rozwija ona i prowadzi działania służące wzmocnieniu jej spójności gospodarczej i społecznej”.
3. Rozszerzenie zrodziło nowe potrzeby spójności w Europie, które będą wymagały trwałych, długofalowych działań.

na 59. sesji plenarnej w dniach 13-14 kwietnia 2005 r. (posiedzenie z dnia 13 kwietnia) przyjął następującą opinię.

KOMITET REGIONÓW

do wdrożenia zasad solidarności i współpracy, oraz jest jedną z najistotniejszych podstaw integracji obywateli i terytoriów Unii.

WSTĘP

I. Ogólny kontekst

1. Utrzymuje, że zgodnie z art. 158 Traktatu o Unii Europejskiej wymiar regionalny polityki spójności ma duże znaczenie i po rozszerzeniu należy go umacniać, mając na celu wspieranie harmonijnego rozwoju Unii Europejskiej.

2. Ocenia jako pozytywne wyniki osiągnięte w ostatnich latach w dziedzinie spójności, a także wpływ polityki regionalnej Unii Europejskiej pod względem wzmocnienia spójności gospodarczej i społecznej Wspólnoty jako całości; powtarza również, iż polityka spójności, zatwierdzona Traktatami, stanowi najpotężniejszy i najważniejszy instrument stosowany

3. Akceptuje propozycje finansowe Komisji Europejskiej, zgodnie z którymi przydziela się 336,1 miliarda euro na politykę spójności oraz rozdzielenie tej sumy pomiędzy trzy cele. Uważa propozycję finansową Komisji za wystarczającą, aby dalej wspierać regiony Piętnastki i jednocześnie pomagać nowym państwom członkowskim na zasadach równouprawnienia, pod warunkiem, że środki będą dystrybuowane w sposób sprawiedliwy i skoncentrowane na rozwiązywaniu najistotniejszych problemów. Propozycja ta jest zaakceptowana tymczasowo pod wyraźnym warunkiem, że Komisja i państwa członkowskie będą się starały zapewnić istotny wzrost mając na względzie nowe wymogi wynikające z rozszerzenia.

⁽³⁾ Dz.U. C z 12.8.2002, str. 53

4. Uważa, że jakakolwiek redukcja zaproponowanego budżetu UE stanowi zagrożenie dla podstaw polityki spójności oraz w konsekwencji podważa zasadę solidarności, stanowiącą wszakże szczególny i podstawowy składnik tożsamości europejskiej integracji.

5. Dlatego też odrzuca jakiegokolwiek próby regulacji budżetowej zaproponowanych przez Komisję kwot przeznaczonych na poszczególne cele funduszy.

6. Ponownie podkreśla nierozzerwalny związek między skuteczną ogólnoeuropejską polityką regionalną a wdrażaniem planów z Lizbony i Göteborga. Do przyszłego wzrostu i konkurencyjności UE we wszystkich regionach Europy przyczyni się raczej kontynuacja polityki spójności UE obejmującej wszystkie regiony, niż ponowne włączenie tej polityki do zakresu odpowiedzialności poszczególnych krajów; konkurencyjność UE zależy od konkurencyjności każdego regionu.

7. Ostrzega, że opóźnienia w rozpoczęciu okresu programowania w wyniku przedłużonych negocjacji doprowadzą do trudności i niestabilności finansowych w organach lokalnych i regionalnych we wszystkich krajach UE.

II. Nowe partnerstwo na rzecz polityki spójności

8. Pochwala **koncentrację środków i priorytetów na trzech celach** („Konwergencja”; „Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie”, „Współpraca terytorialna”). Pozwoli to poprawić spójność wewnętrzną, pod względem koordynacji między funduszami strukturalnymi na szczeblu wspólnotowym oraz koordynacji z poszczególnymi europejskimi politykami branżowymi, jak też spójność zewnętrzną — w kategoriach powiązań między różnymi szczeblami działania (lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim).

9. Wyraża zadowolenie z faktu, iż **Fundusz Spójności** przeznaczony jest dla państw członkowskich, których PKB nie przekracza 90 % średniego poziomu we Wspólnocie. Należy znaleźć rozwiązanie polityczne dla tych państw członkowskich, które w przyszłości przestaną spełniać warunki pozwalające im na korzystanie z tych środków w wyniku rozszerzenia.

10. Z zadowoleniem przyjmuje propozycję, by wsparcie z Funduszu Spójności w ramach celu „Konwergencja” koncentrowało się na zrównoważonym rozwoju gospodarczym szczebla lokalnego i regionalnego.

11. Z zadowoleniem przyjmuje propozycję Komisji, by w ramach celu „Konwergencja” znaleźć rozwiązanie dla regionów dotkniętych tzw. **efektem statystycznym**. Jednakże odpowiedni przepis projektu rozporządzenia nie idzie dostatecznie daleko, gdyż nie zapewnia pewności planowania w odniesieniu do rozmiarów wsparcia i stosowania zasad rządzących przyznawaniem pomocy.

12. Przychylnie odnosi się do propozycji Komisji stworzenia **celu „Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie” dla**

wszystkich regionów, których nie obejmuje cel „Konwergencja”; szczególną uwagę należałoby poświęcić regionom dotkniętym poważnymi problemami społeczno-gospodarczymi i z trudnościami w dostosowaniu się; regiony te powinny być zdefiniowane za pomocą wyłącznych kryteriów; Komitet odnosi się też przychylnie do faktu, że ten nowy cel będzie miał zastosowanie dla całego szczebla regionalnego.

13. Zgadza się, żeby **regiony** objęte w całości Celem 1 w 2006 r. i które nie kwalifikują się do uzyskania pomocy w ramach celu „Konwergencja”, w okresie przejściowym otrzymywały pomoc przejściową (phasing-in) i nadal korzystały z funduszy strukturalnych tak, by mogły uczestniczyć w realizacji celu konkurencyjności regionalnej i zatrudnienia na równych i sprawiedliwych zasadach.

14. Docenia utworzenie celu **„Współpraca terytorialna”** oraz połączenie współpracy transnarodowej, transgranicznej i sieciowej, ale jednocześnie domaga się, aby do nowego celu włączyć współpracę międzyregionalną jako odrębny aspekt. Cel ten powinien kłaść specjalny nacisk na rozpowszechnianie innowacyjnych rozwiązań oraz lepszych praktyk wspierania konkurencyjności w UE.

15. Zgadza się, by wsparcie z Funduszy uwzględniało **lokalny i regionalny wymiar Europy**, ze szczególnym naciskiem na ożywianie obszarów wielkomiejskich, regionów uzależnionych od rybołówstwa, regionów o szczególnie niekorzystnych warunkach geograficznych i naturalnych (wyspy, obszary słabo zaludnione, obszary górskie lub przygraniczne) oraz obszarów peryferyjnych.

16. Z zadowoleniem przyjmuje nowo zaproponowany **Instrument Sąsiedztwa** jako narzędzie, które umacnia wizję wspólnego europejskiego domu, oraz zachęca Komisję Europejską do przedstawienia jasnych propozycji koordynacji między tym instrumentem a celem współpracy terytorialnej, aby jak najlepiej wykorzystać wzajemną synergię.

17. Wskazuje, że konieczne jest ponowne przemyślenie tworzenia niektórych obszarów transgranicznych w celu uwzględnienia nowej geografii politycznej Europy z uwagi na **przyszłe rozszerzenie** oraz proponuje utrzymanie tych stref współpracy transgranicznej z obecnego okresu 2000-2006, które spełniły wspólnotowe wymogi spójności oraz skuteczności, i które służyły rozwinięciu wspólnych celów oraz możliwości regionów w nich zintegrowanych.

18. Z zadowoleniem przyjmuje fakt uwzględnienia **perspektywy płci** na wszystkich etapach programowania, wdrażania i oceny działania Funduszy.

19. Docenia wysiłki na rzecz **uproszczenia administracji**, poprawiające przejrzystość i zarządzanie Funduszami, regulowanymi przez ogólne rozporządzenie oraz pragnie, aby zasady i przepisy wykonawcze dotyczące tych funduszy, które mają zostać przyjęte przez Komisję, prezentowały to samo podejście.

20. Popiera propozycje na rzecz wzmocnienia **partnerstwa** i współpracy między władzami lokalnymi, regionalnymi, krajowymi i wspólnotowymi, jak również z podmiotami prywatnymi i społecznymi, w całym procesie programowania, wdrażania i oceny działania funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności.

21. Jest przychylny zastosowaniu **podejścia strategicznego** w systemie programowania, gdyż prowadzi ono do nowego procesu politycznego, który będzie mógł zwiększyć zarówno jakość planowania, jak i skuteczność oraz efektywność zarządzania. Jednocześnie daje ono możliwość lepszej koordynacji między strategiami krajowymi a strategicznymi celami polityki spójności.

22. Uznaje, że wprowadzenie **krajowych strategicznych ram odniesienia** doprowadzi do przesunięcia odpowiedzialności za zarządzanie na organy zarządzające programami operacyjnymi, a w związku z tym uważa, że władze regionalne i lokalne będą odgrywać jeszcze większą rolę we wszystkich fazach polityki spójności.

23. Uznaje, że dodanie nowych odstępstw od zasady n+2 zwiększy **elastyczność** i pozwoli regionom, zwłaszcza zlokalizowanym w nowych Państwach Członkowskich, na sprawną i planową absorpcję środków polityki spójności, chociaż uważa, że Komisja powinna podjąć więcej wysiłków zmierzających do osiągnięcia większej elastyczności.

III. Stanowisko Komitetu Regionów

24. Wskazuje, że uproszczenie to nie tylko kwestia decentralizacji, lecz także **większej odpowiedzialności** systemu jako całości. Komitet Regionów podkreśla znaczenie zasady partnerstwa oraz zaangażowania wybranych przedstawicieli z samorządów lokalnych i regionalnych oraz wzywa Komisję, by zachęciła państwa członkowskie do korzystania z możliwości zawierania porozumień trójstronnych w sytuacjach, w których jest to niezbędne.

25. Popiera wysiłki Komisji zmierzające do wzmocnienia **zasady pomocniczości**. W związku z podjętymi próbami uproszczeń, Komitet Regionów pragnąłby podkreślić, jak ważne jest, by nie zwiększać stopnia centralizacji na szczeblu państw członkowskich. Należy zapewnić realizację zasady pomocniczości na zarówno na szczeblu regionalnym, jak i lokalnym. Celem nie może być tylko przekazanie odpowiedzialności państwom członkowskim, lecz zaangażowanie zainteresowanych podmiotów na odpowiednim etapie implementacji celów polityki spójności. Dlatego też Komitet pragnąłby zastosowania zasady pomocniczości wewnątrz państw członkowskich, a nie jedynie pomiędzy państwami członkowskimi a Unią Europejską.

26. Uważa, że większe zaangażowanie władz regionalnych i lokalnych we wszystkie fazy następnego okresu planowania będzie miało pozytywny wpływ na rozwiązanie problemów przyswajania występujących w obecnym okresie planowania.

27. Wzywa Komisję Europejską do zapewnienia wspomagających ram **dla zróżnicowania terytorialnego w przepisach i uregulowaniach dotyczących pomocy publicznej**, aby umożliwić docelowe inwestycje publiczne w szczególności także tam, gdzie może to zaradzić rzeczywistym niepowodzeniom rynkowym w celu osiągnięcia celu spójności terytorialnej.

28. Proponuje, żeby niektóre **regiony o bardzo niskiej gęstości zaludnienia** traktować jako przypadek szczególny i należyte uwzględnić dominujące tam trudne warunki, jak to zostało ujęte w traktatach akcesyjnych Szwecji i Finlandii.

29. Uważa, że wniosek w sprawie **wdrożenia celu „Europejska współpraca terytorialna”** powinien zostać sformułowany jaśniej. Przede wszystkim w przypadku programów wsparcia zarządzanych transgranicznie należy podjąć znaczne wysiłki w celu uproszczenia administracji, ponieważ dotychczas bardzo złożone przepisy prawne i administracyjne Unii Europejskiej stanowiły znaczne utrudnienie dla współpracy transgranicznej.

30. Docenia uwzględnienie **granic morskich** w ramach celu „Współpraca terytorialna”, lecz domaga się, by limit 150 km interpretować w sposób elastyczny, tak aby umożliwić znaczącą współpracę między regionami, które mają wspólne granice morskie.

31. Sugeruje, żeby w celu zwiększenia **efektywności i skuteczności współpracy międzyregionalnej**, programy regionalne obejmowały szeroki zakres strategicznych tematów przedstawiających wartość dodaną na szczeblu europejskim oraz dysponowały wystarczającymi środkami finansowymi.

32. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisję zwróciła uwagę na konieczność zwiększania **włączenia społecznego**, i wzywa, by wygospodarowano więcej środków na potrzeby niepełnosprawnych.

33. Uważa, że należałoby też zwrócić większą uwagę na problemy związane ze starzeniem się ludności, co stanowi jedno z największych wyzwań, przed którym stanie Europa w najbliższych dekadach.

34. Stanowczo zaleca, aby przyszłe programy finansowane z Funduszu Strukturalnego obejmowały takie kwestie jak odnowa zabytków, deprywacja społeczna, restrukturyzacja gospodarki oraz transport publiczny. Każda z tych kwestii koncentruje się na regionach miejskich. Fundusze Strukturalne muszą przyczyniać się do zrównoważonego rozwoju tych regionów.

35. Wyraża zaniepokojenie ustanowieniem stopy współfinansowania ze strony UE w odniesieniu do wysokości sumy wydatków publicznych, gdyż mogłoby to zniechęcić sektor prywatny do uczestniczenia w programach. Z tego względu proponuje wyliczenie wkładu Funduszy w oparciu o całkowite wydatki krajowe, co stanowiłoby niezbędne narzędzie służące wzmocnieniu **partnerstw publiczno-prywatnych**.

36. Wzywa do czynnego konsultowania się z Komitetem Regionów poprzez udział w rocznej ocenie programów dotyczących konkurencyjności i spójności podczas **wiosennej sesji Rady Europejskiej**. Dałoby to władzom lokalnym i regionalnym możliwość przedstawienia zagadnień i dobrych praktyk, które są niezbędne dla lepszego funkcjonowania otwartej metody koordynacji w ramach wdrażania programów z Lizbony i z Göteborga.

37. Utrzymuje, że **krajowe strategiczne ramy odniesienia** powinny stanowić zwięzły dokument strategiczny i pozostawiać dość swobody dla prowadzonych przez regiony programów operacyjnych na określenie konkretnych celów i działań dla każdego regionu. Ponadto ważne jest sprawienie, aby dokument taki nie powodował opóźnień w procesie zatwierdzania programów operacyjnych, ani też nie stwarzał dodatkowych ograniczeń w ich wdrażaniu.

38. Domaga się, by Komisja utrzymała obecny system **rezerwy uzależnionej od osiągniętych wyników**.

39. Proponuje rewizję systemu, w którym jedynie **VAT podlegający zwrotowi** nie kwalifikowałby się do wsparcia finansowego w ramach EFRR, podobnie, jak to proponuje

Komisja w przypadku EFS. Obecnie stwarza on konkretne koszty dla działań podejmowanych na szczeblu lokalnym i regionalnym. Jako że VAT jest dochodem dla państwa, należy opracować model, który pozwoli zniwelować ten negatywny wpływ na szczeblu lokalnym i regionalnym.

40. Uważa, że **zasada n+2** nadal wywiera negatywny wpływ w początkowej fazie okresu planowania, zwłaszcza w przypadku celu „Współpraca terytorialna” oraz znaczących projektów inwestycyjnych, które nie osiągają kwoty progowej wymaganej od większych projektów. Wpływ ten można znacznie zredukować, gdyby przewidziano zwiększenie wpłat na konto nie podlegających automatycznemu zwolnieniu.

41. Domaga się, by w sformułowaniu programów operacyjnych, priorytety i środki działania zawierały jasne odwołania do wiążących zobowiązań na rzecz ochrony środowiska naturalnego.

42. Uważa, że polityka spójności powinna wspierać politykę rozwoju przestrzennego, która mogłaby uwzględniać istniejącą strukturę współpracy ogólnoeuropejskiej oraz perspektywę współpracy określonej przez wspólne cechy terytorialne.

ZALECENIA KOMITETU REGIONÓW

TYTUŁ I

CELE I OGÓLNE ZASADY POMOCY

ROZDZIAŁ I

Zakres i definicje

Zalecenie 1

Artykuł 2 ust. 5

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
5) „wydatki publiczne”: każdy udział środków publicznych pochodzących z budżetu Państwa, władz regionalnych lub lokalnych, Wspólnot Europejskich związanych z Funduszami Strukturalnymi i Funduszem Spójności, w finansowaniu działań, oraz podobne wydatki. Każdy udział w finansowaniu działań, którego źródłem jest budżet jednostek prawnych lub stowarzyszeń jednej lub więcej władz regionalnych lub lokalnych lub jednostek publicznych w rozumieniu dyrektywy nr 2004/18/WE parlamentu Europejskiego i Rady oraz Rady z 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur przyznawania zamówień publicznych, kontraktów na dostawy publiczne i kontraktów na usługi publiczne zostanie uznany za pomoc publiczną.	5) „wydatki publiczne”: każdy udział środków publicznych pochodzących z budżetu Państwa , od władz krajowych, regionalnych lub lokalnych, Wspólnot Europejskich związanych z Funduszami Strukturalnymi i Funduszem Spójności, w finansowaniu działań, oraz podobne wydatki. Każdy udział w finansowaniu działań, którego źródłem są lub stowarzyszenia jednej lub więcej władz regionalnych lub lokalnych lub jednostek publicznych w rozumieniu dyrektywy nr 2004/18/WE parlamentu Europejskiego i Rady oraz Rady z 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur przyznawania zamówień publicznych, kontraktów na dostawy publiczne i kontraktów na usługi publiczne zostanie uznany za pomoc publiczną.

Uzasadnienie

Wydatki publiczne stanowią nakłady publiczne pochodzące od podmiotów publicznych. Nie ma potrzeby wyszczególniania faktu, skąd pochodzą fundusze publiczne. Stwarza to jedynie przeszkody i ograniczenia, zamiast wspierania kreatywności na szczeblu lokalnym i regionalnym oraz partnerstwa, o czym mowa jest w art. 10.

Zalecenie 2

Artykuł 3 ust. 1

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
1. Działania podejmowane przez wspólnotę na podstawie art. 158 Traktatu powinny być tak zaprojektowane, aby zwiększały spójność społeczno-ekonomiczną powiększonej Wspólnoty, dla promowania harmonijnego, równomiernego i trwałego rozwoju Wspólnoty. Działania takie należy podejmować z pomocą Funduszy, Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) oraz innych istniejących instrumentów finansowych. Powinny one być ukierunkowane na stawianie czoła wyzwaniom wynikającym z nierówności społecznej, ekonomicznej i terytorialnej, które występują głównie w gorzej rozwiniętych państwach i regionach, z ich przyspieszonej restrukturyzacji społeczno-ekonomicznej oraz starzejących się społeczeństw. Działania podejmowane w ramach Funduszy powinny obejmować, na szczeblu krajowym i regionalnym, priorytety wspólnotowe odnośnie trwałego rozwoju poprzez wzmocnienie wzrostu gospodarczego, zwiększenie konkurencyjności i poziomu zatrudnienia, aktywizacji społecznej oraz ochrony środowiska i poprawy jego jakości.	1. Działania podejmowane przez wspólnotę na podstawie art. 158 Traktatu powinny być tak zaprojektowane, aby zwiększały spójność społeczno-ekonomiczną powiększonej Wspólnoty, dla promowania harmonijnego, równomiernego i trwałego rozwoju Wspólnoty. Działania takie należy podejmować z pomocą Funduszy, Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) oraz innych istniejących instrumentów finansowych. Powinny one być ukierunkowane na stawianie czoła wyzwaniom wynikającym z nierówności społecznej, ekonomicznej i terytorialnej, które występują głównie w gorzej rozwiniętych państwach i regionach, z ich przyspieszonej restrukturyzacji społeczno-ekonomicznej oraz starzejących się społeczeństw. <u>Realizując cele polityki spójności, wspólnota przyczynia się do harmonijnego, zrównoważonego i stałego rozwoju obszarów UE.</u> Działanie podjęte w ramach Funduszy uwzględnia, na szczeblu krajowym, <u>+</u> regionalnym i <u>lokalnym</u>, priorytety wspólnotowe odnośnie trwałego rozwoju poprzez wzmocnienie wzrostu gospodarczego, zwiększenie konkurencyjności i poziomu zatrudnienia, aktywizacji społecznej oraz ochrony środowiska i poprawy jego jakości.

Uzasadnienie

Podkreślając cel polityki spójności w znaczeniu ogólnym i czyniąc czynności i działanie drugim podpunktem tego ustępu, głównym obiektem zainteresowania czyni się ponownie wspólną politykę spójności na poziomie Wspólnoty. Zalecenie pozostaje w zgodzie z art. 1 rozporządzenia 1260/99, który stanowi, że „realizując te cele, wspólnota przyczynia się do...”. Tekst zredagowany w obecnym projekcie rozporządzenia w rzeczywistości zmienia zagadnienie, na które należy położyć główny nacisk. „Działanie podjęte w ramach Funduszy uwzględnia, na szczeblu krajowym i regionalnym, priorytety Wspólnoty na rzecz stałego rozwoju poprzez umacnianie wzrostu” (cel finansowy). Zapis ten w sposób jasny kładzie nacisk na inne zagadnienie niż bieżąca propozycja.

Zalecenie 3

Artykuł 3 ust. 2 lit. a)

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
a) cel „Konwergencja” należy ukierunkować na przyspieszenie Konwergencji najsłabiej rozwiniętych państw członkowskich i regionów, poprzez poprawę warunków dla wzrostu gospodarczego i zwiększania zatrudnienia za pośrednictwem zwiększanie ilości i polepszenia jakości inwestycji w kapitał ludzki i materialny, rozwijanie innowacyjności i budowa społeczeństwa opartego na wiedzy, zwiększania zdolności przystosowawczych do zmian społeczno-ekonomicznych, ochrona i poprawa jakości środowiska, jak również zwiększenie wydajności administracji. Cel ten będzie priorytetem Funduszy.	a) cel „Konwergencja” należy ukierunkować na przyspieszenie konwergencji najsłabiej rozwiniętych Państw Członkowskich i regionów, poprzez poprawę warunków dla wzrostu gospodarczego i zwiększania zatrudnienia za pośrednictwem zwiększanie ilości i polepszenia jakości inwestycji w kapitał ludzki i materialny, <u>infrastrukturę, przedsiębiorczość</u>, rozwijanie innowacyjności i budowa społeczeństwa opartego na wiedzy, zwiększania zdolności przystosowawczych do zmian społeczno-ekonomicznych, ochrona i poprawa jakości środowiska, jak również zwiększenie wydajności administracji.. Cel ten będzie priorytetem Funduszy.

Uzasadnienie

W przypadku celu: „Konwergencja” istotne jest położenie wyraźnego nacisku na zagadnienia związane z infrastrukturą, które dotyczą nie tylko infrastruktury rzeczowej, ale również kapitału ludzkiego i infrastruktury przedsiębiorstwa, jak również rozwoju innowacji i społeczeństwa opartego na wiedzy, ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego, jak również skuteczności administracyjnej.

Zalecenie 4**Artykuł 6 ust. 1**

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
Podczas przedstawiania krajowych referencyjnych strategii ramowych wymienionych w art. 25, każde zainteresowane państwo członkowskie powinno wskazać regiony wg NUTS I lub NUTS II, dla których przedstawi program finansowania ze środków EFRR.	Podczas przedstawiania krajowych referencyjnych strategii ramowych wymienionych w art. 25, każde zainteresowane państwo członkowskie, <u>w uzgodnieniu z regionami,</u> powinno wskazać regiony wg NUTS I lub NUTS II, dla których przedstawi program finansowania ze środków EFRR. <u>Zgodnie z art. 34 ust. 2 Państwo Członkowskie może również zaproponować programy na bardziej odpowiednim szczeblu terytorialnym.</u>

Uzasadnienie

Dla jasności ważne jest, by zawrzeć tutaj szczególną wzmiankę do art. 34 ust. 2, zgodnie z którym państwo członkowskie może proponować programy operacyjne na szczeblu terytorialnym innym niż regiony NUTS I czy NUTS II.

Zalecenie 5**Artykuł 7 ust. 3**

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
Dla potrzeb sieci współpracy i wymiany doświadczeń, kwalifikuje się całe terytorium Wspólnoty.	Dla potrzeb sieci współpracy i wymiany doświadczeń, <u>Dla potrzeb szeroko zakrojonej współpracy międzyregionalnej, rozciągającej się od wymiany doświadczeń aż po realizację projektów inwestycyjnych, kwalifikuje się całe terytorium Wspólnoty. Powinno to również umożliwić w przyszłości przeprowadzanie projektów na dotychczasowych wewnętrznych jak i nowych zewnętrznych granicach Wspólnoty.</u>

Uzasadnienie

Współpraca trans-narodowa ma miejsce w jednym z trzynastu regionów. Trzeba ponadto mieć możliwość tworzenia projektów współpracy z innymi regionami Unii, które nie kwalifikują się w ramach współpracy przygranicznej lub transnarodowej. Ograniczenie współpracy do wymiany doświadczeń oraz do tworzenia sieci nie uwzględnia konieczności wzmocnienia przez te regiony ich współpracy z innymi regionami Unii. Z tego powodu należy wziąć pod uwagę współpracę międzyregionalną przy podejmowaniu szerszej kwestii współpracy przygranicznej i transnarodowej

ROZDZIAŁ IV**Zasady pomocy****Zalecenie 6****Artykuł 10 ust. 1**

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
Pomoc ze środków Funduszu jest przyznawana przez Komisję w ramach bliskiej współpracy, zwanej dalej „partnerstwem”, między Komisją a wnioskującym państwem członkowskim. Państwo to organizuje, zgodnie z aktualnymi krajowymi zasadami i praktykami, partnerstwo z mianowanymi przez siebie władzami i organami, a mianowicie:	Pomoc ze środków Funduszu jest przyznawana przez Komisję w ramach bliskiej współpracy, zwanej dalej „partnerstwem”, między Komisją a wnioskującym państwem członkowskim i regionami. Państwo to organizuje, zgodnie z aktualnymi krajowymi zasadami i praktykami, partnerstwo z <u>mianowanymi przez siebie</u> władzami i <u>odpowiednimi</u> organami, a mianowicie:

Uzasadnienie

Konieczne jest, aby rozporządzenie zapewniało uczestnictwo regionów we wszystkich fazach negocjacji w sprawie Funduszy. Wniosek Komisji uzależnia udział regionów w procedurze negocjacyjnej od decyzji o ich wyznaczeniu przez państwo członkowskie. Zasadnicze znaczenie ma fakt, aby regiony były bezpośrednim partnerem do dyskusji dla Komisji przy negocjowaniu kwestii związanych finansowaniem ze środków pochodzących z Funduszy w tym zakresie kompetencji.

Sama biała księga w sprawie dobrego sprawowania zwraca uwagę na fakt, iż odpowiedzialność regionów we wdrażaniu polityk wspólnotowych (i odnosi się szczególnie do polityki spójności) zwiększyła się, natomiast zakres ich faktycznego uczestnictwa w UE nie. Dodaje, iż dzieje się tak, ponieważ rządy krajowe niewystarczająco angażują regiony w prace nad określaniem ich stanowisk wobec polityk wspólnotowych. Jednym ze sposobów zapewnienia uczestnictwa regionów w polityce spójności jest ustanowienie w przepisach zasad dotyczących ich udziału w procedurze negocjacyjnej.

Wnioskując, rozporządzenie powinno uznać regiony jako władze odpowiedzialne za zarządzanie i płatności, i z tego powodu konieczne jest, by zostały bezpośrednio włączone w konsultacje z Komisją na wszystkich etapach procedury negocjacyjnej w sprawie Funduszu.

Zalecenie 7

Artykuł 10 ust. 1 c)

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
c) innymi właściwymi organami, reprezentującymi społeczności, środowiskami ekologicznymi, organizacjami pozarządowymi oraz organami odpowiedzialnymi za promowanie równości płci.	c) innymi właściwymi organami, reprezentującymi społeczności, środowiskami ekologicznymi, organizacjami pozarządowymi, <u>organizacjami gospodarki społecznej</u> oraz organami odpowiedzialnymi za promowanie równości płci.

Uzasadnienie

Partnerstwo powinno działać na korzyść włączenia organizacji gospodarki społecznej.

Zalecenie 8

Artykuł 10 ust. 2

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
2. Partnerstwo powinno być zorganizowane zgodnie z odnośną jurysdykcją instytucjonalną, prawną i finansową dla każdej kategorii partnerów. Partnerstwo będzie obejmowało przygotowanie i monitorowanie krajowych referencyjnych strategii ramowych, jak również przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i ocenę programów operacyjnych. Państwa członkowskie będą angażować każdego z partnerów, w szczególności regiony, na różnych etapach programowania, w ramach czasowych przewidzianych dla każdego etapu.	2. Partnerstwo powinno być zorganizowane zgodnie z odnośną jurysdykcją instytucjonalną, prawną i finansową dla każdej kategorii partnerów. Partnerstwo będzie obejmowało przygotowanie i monitorowanie krajowych referencyjnych strategii ramowych, jak również przygotowanie, <u>finansowanie</u> , wdrażanie, monitorowanie i ocenę programów operacyjnych. Państwa członkowskie będą angażować każdego z partnerów, w szczególności regiony, na różnych etapach programowania, w ramach czasowych <u>przewidzianych dla każdego etapu</u> <u>odpowiednich dla skuteczności działania na każdym etapie</u> .

Uzasadnienie

Ważne jest, aby partnerstwo mogło wywierać wpływ na dany etap programowania. Można to jedynie uzyskać, dysponując odpowiednią ilością czasu. Podobnie duże znaczenie ma również wpływ na zagadnienie finansowania, dlatego też należy je dodać.

ROZDZIAŁ V

Ramy finansowe**Zalecenie 9**

Artykuł 15 ust. 2

Tekst proponowany przez Komisję Europejską	Poprawka Komitetu Regionów
Artykuł 15 Środki globalne 1. Dostępne środki z Funduszy z przeznaczeniem na realizację zobowiązań w latach 2007 do 2013 wynoszą 336,1 mld Euro przy cenach za rok 2004 zgodnie z rozbiem rocznym, zamieszczono w Załączniku nr 1. Dla potrzeb ich zaprogramowania a następnie włączenia do ogólnego budżetu Wspólnot Europejskich, kwota wymieniona w pierwszym ust. będzie indeksowana o 2 % rocznie. Rozbicie środków budżetowych na poszczególne cele określone w art. 3 ust.2 powinno być takie, aby osiągnięto znaczącą koncentrację na regionach objętych celem „Konwergencja”. 2. Komisja będzie przygotowywać orientacyjne roczne rozbiecia na poszczególne państwa członkowskie, zgodnie z kryteriami ustanowionymi w art. 16, 17 i 18 oraz bez naruszania postanowień wymienionych w art. 20 i 21.	Artykuł 15 Środki globalne 1. Dostępne środki z Funduszy z przeznaczeniem na realizację zobowiązań w latach 2007 do 2013 wynoszą 336,1 mld Euro przy cenach za rok 2004 zgodnie z rozbiem rocznym, zamieszczono w Załączniku nr 1. Dla potrzeb ich zaprogramowania a następnie włączenia do ogólnego budżetu Wspólnot Europejskich, kwota wymieniona w pierwszym ust. będzie indeksowana o 2 % rocznie. Rozbicie środków budżetowych na poszczególne cele określone w art. 3 ust.2 powinno być takie, aby osiągnięto znaczącą koncentrację na regionach objętych celem „Konwergencja”. 2. Komisja będzie przygotowywać orientacyjne roczne rozbiecia na poszczególne państwa członkowskie, zgodnie z kryteriami ustanowionymi w art. 16, 17 i 18 oraz bez naruszania postanowień wymienionych w art. 20 i 21. <u>Należy zwrócić szczególną uwagę na regiony dotknięte poważnymi i trwałymi trudnościami naturalnymi i demograficznymi, jak na przykład regiony wysunięte daleko na północ, o niskiej gęstości zaludnienia i regiony wyspiarskie, ponadgraniczne i górskie.</u>

Uzasadnienie

Regiony powinny uczestniczyć w podziale środków pochodzących z Funduszy. Wprowadzając rozbiecia na poszczególne państwa członkowskie, wniosek Komisji powoduje, iż rozdział środków pozostanie wyłącznie w gestii państw członkowskich. W istocie w pierwszym projekcie trzeciego raportu na temat spójności znalazło się sformułowanie, że fundusze będą rozdzielane w oparciu o orientacyjne rozbiecie na poszczególne regiony określone przez Komisję. Ten podpunkt został usunięty z ostatecznej wersji raportu. Należy także zwrócić uwagę, że kryteria, o których mowa w art. 16, 17 oraz 18 odnoszą się do rozdziału dokonywanego przez państwo, zatem należy dodać kryteria dot. podziału przez regiony.

Dodatek ten jest konieczny, aby przepisy ogólne były zgodne z odpowiednimi zapisami Traktatu Konstytucyjnego (art. III-220).

Zalecenie 10

Artykuł 17 ust. 2

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
2. Przydziały wymienione w ust. 1, lit. a) należy równo podzielić pomiędzy programy finansowane ze środków EFRR i programy finansowane ze środków EFS.	2. Przydziały wymienione w ust. 1, lit. a) należy równo podzielić pomiędzy programy finansowane ze środków EFRR i programy finansowane ze środków EFS <u>zgodnie z podziałem uwzględniającym realia regionalne; Podziałowi temu towarzyszy silnie zdecentralizowany proces realizacji tych postanowień.</u>

Uzasadnienie

Przejsie od gospodarki opartej na rolnictwie i tradycyjnym przemyśle wytwórczym do gospodarki opartej na wiedzy wymaga ze strony przedsiębiorstw wprowadzenia innowacji w zakresie produktów, procesów i marketingu. W tym celu, pomoc ze środków w ramach EFRR jest bardziej właściwa niż wsparcie finansowe z EFS.

TYTUŁ II

STRATEGICZNE PODEJŚCIE DO SPÓJNOŚCI

ROZDZIAŁ I

*Strategiczne wytyczne Wspólnoty w zakresie spójności***Zalecenie 11***Artykuł 23*

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
Dla każdego z celów Funduszy wytyczne te powinny w szczególności przynieść efekty dla priorytetów Wspólnoty, mając na względzie propagowanie zrównoważonego, harmonijnego i trwałego rozwoju.	Dla każdego z celów Funduszy wytyczne te powinny w szczególności przynieść efekty dla priorytetów Wspólnoty, mając na względzie propagowanie zrównoważonego, harmonijnego i trwałego rozwoju, <u>głównie poprzez zmniejszenie regionalnych rozbieżności poprzez uczestnictwo w realizacji celów z Lizbony i Göteborga.</u>

Uzasadnienie

KR pragnie przypomnieć, że podstawowym celem polityki regionalnej jest zmniejszenie regionalnych rozbieżności, jak stanowi art. 158 Traktatu.

Zalecenie 12*Artykuł 25 ust. 1*

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
Państwa członkowskie przedstawią krajowe referencyjne strategie ramowe, potwierdzające spójność pomocy strukturalnej Wspólnoty z jej strategicznymi wytycznymi, oraz określające powiązania między priorytetami Wspólnoty z jednej strony a priorytetami krajowymi i regionalnym, celem promowania trwałego rozwoju, oraz krajowy plan działania na rzecz zwiększania zatrudnienia, z drugiej. Strategie takie powinny stanowić instrument referencyjny podczas przygotowania programowania Funduszy.	Państwa członkowskie przedstawią krajowe referencyjne strategie ramowe, potwierdzające spójność pomocy strukturalnej Wspólnoty z jej strategicznymi wytycznymi, oraz określające powiązania między priorytetami Wspólnoty z jednej strony a priorytetami krajowymi i <u>regionalnym i miejskimi</u> , celem promowania trwałego rozwoju, oraz krajowy plan działania na rzecz zwiększania zatrudnienia, z drugiej. Strategie takie powinny stanowić <u>zwięzły i strategiczny</u> instrument referencyjny podczas przygotowania programowania Funduszy.

Uzasadnienie

Należy uwzględnić priorytety miejskie w świetle wymogu, aby wszystkie krajowe strategiczne systemy odniesienia obejmowały poszczególne priorytety w ramach działań miejskich.

KR uważa, że należy zostawić odpowiednie miejsce w programach operacyjnych prowadzonych przez regiony, tak, aby można było ustalić konkretne cele i działania dla każdego regionu.

Zalecenie 13*Artykuł 25 ust. 2*

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
2. Każde z krajowych referencyjnych strategii ramowych powinny zawierać podsumowanie strategii państw członkowskich i działalności wdrożeniowej.	2. Każde z krajowych referencyjnych strategii ramowych powinny zawierać podsumowanie strategii państw członkowskich i działalności wdrożeniowej. <u>Powinno jej przyświecać podejście oparte na partnerstwie, zgodnie z definicją zawartą w art. 10.</u>

Uzasadnienie

Korzystnie jest stworzyć strategiczne krajowe ramy odniesienia, jednak znaczny wpływ powinna wywierać na nie sytuacja w regionie i na poziomie lokalnym.

Zalecenie 14

Artykuł 27 ust. 1

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
Raporty roczne państw członkowskich Po raz pierwszy w roku 2008 i najpóźniej do 1 października każdego roku, każde z państw członkowskich będzie składało Komisji raport w sprawie postępów we wdrażaniu swojej strategii i realizacji swoich celów, ze szczególnym uwzględnieniem podanych wskaźników i ich udziału we wdrażaniu strategicznych wytycznych Wspólnoty w zakresie spójności, jak również dostępnych ocen. Raporty powinny odnosić się do krajowego planu działania na rzecz zatrudnienia.	Raporty roczne państw członkowskich Po raz pierwszy w roku 2008 2009 i najpóźniej do 1 października każdego roku, każde z państw członkowskich będzie składało Komisji raport w sprawie postępów we wdrażaniu swojej strategii i realizacji swoich celów, ze szczególnym uwzględnieniem podanych wskaźników i ich udziału we wdrażaniu strategicznych wytycznych Wspólnoty w zakresie spójności, jak również dostępnych ocen. Raporty powinny odnosić się do krajowego planu działania na rzecz zatrudnienia.

Uzasadnienie

Rozpoczęcie strategicznego programowania prowadzącego do właściwej oceny polityki spójności powinno nastąpić w roku 2009.

TYTUŁ III

PROGRAMOWANIE

ROZDZIAŁ I

Przepisy ogólne dotyczące funduszy strukturalnych oraz funduszu spójności**Zalecenie 15**

Artykuł 31 ust. 5

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
Komisja przyjmie każdy program operacyjny możliwie szybko od jego formalnego złożenia przez państwo członkowskie.	Komisja przyjmie każdy program operacyjny możliwie szybko w ciągu sześciu miesięcy od jego formalnego złożenia przez państwo członkowskie.

Uzasadnienie

Należy ustalić limit czasowy określający, jak długo Państwo Członkowskie będzie musiało czekać na ostateczną decyzję Komisji. Poprawka wprowadza bardziej precyzyjny harmonogram.

Zalecenie 16

Artykuł 32 ust. 1

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
Z inicjatywy państwa członkowskiego lub Komisji, po zatwierdzeniu przez Komitet Monitorujący, programy operacyjne zostaną ponownie przejrane, a następnie w razie potrzeby zmodyfikowane w zakresie na pozostałą część okresu programowania następujący po znaczących zmianach społeczno-ekonomicznych, lub celem uwzględnienia lub zróżnicowania priorytetów Wspólnoty, w szczególności w świetle wniosków Rady.	Z inicjatywy państwa członkowskiego lub Komisji <u>lub zainteresowanych obszarów podlegających wsparciu</u>, po zatwierdzeniu przez Komitet Monitorujący, programy operacyjne zostaną ponownie przejrane, a następnie w razie potrzeby zmodyfikowane w zakresie na pozostałą część okresu programowania następujący po znaczących zmianach społeczno-ekonomicznych, lub celem uwzględnienia lub zróżnicowania priorytetów Wspólnoty, w szczególności w świetle wniosków Rady. <u>Procedura ta będzie stosowana zgodnie z art. 10.</u>

Uzasadnienie

Ważne jest, że partnerstwo, zgodnie z zapisami w art. 10, będzie miało wpływ na zatwierdzanie lub ponowne rozpatrywanie projektów.

Zalecenie 17

Artykuł 32 ust. 2

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
2. Komisja przyjmie decyzję o zmianie programów operacyjnych, na wniosek państwa członkowskiego, możliwie szybko po formalnym złożeniu wniosku.	2. Komisja przyjmie decyzję o zmianie programów operacyjnych, na wniosek państwa członkowskiego, <u>w ciągu trzech miesięcy</u> możliwie szybko po formalnym złożeniu wniosku.

Uzasadnienie

Należy ustalić limit czasowy określający, jak długo państwo członkowskie będzie musiało czekać na ostateczną decyzję Komisji. Poprawka wprowadza bardziej precyzyjny harmonogram.

Zalecenie 18

Artykuł 36 ust. 4

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
4. Programy operacyjne finansowane przez EFRR zawierają, obok pozycji wymienionych dla celów „Konwergencja” i „Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie”, co następuje: a) działania na rzecz współpracy międzyregionalnej z przynajmniej jednym regionem w innym państwie członkowskim w każdym programie regionalnym;	4. Programy operacyjne finansowane przez EFRR zawierają <u>mogą zawierać</u> , obok pozycji wymienionych dla celów „Konwergencja” i „Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie”, co następuje: a) działania <u>zmierające do</u> na rzecz współpracy międzyregionalnej z przynajmniej jednym regionem w innym państwie członkowskim w każdym programie regionalnym;

Uzasadnienie

W momencie podejmowania decyzji o działaniach, należy wyszczególnić określone regiony. Niemożliwe jest określenie z wyprzedzeniem, z którym regionem lub regionami rozpocząć współpracę na poziomie programowania. W samych projektach należy zdecydować, z którym regionem/regionami podjąć współpracę.

Zalecenie 19

Artykuł 40 ust. 3

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
3. Komisja podejmie decyzję możliwie szybko po złożeniu przez państwo członkowskie lub władze zarządzające wszystkich informacji wymienionych w art. 39.	3. Komisja podejmie decyzję możliwie szybko <u>najpóźniej sześć miesięcy</u> po złożeniu przez państwo członkowskie lub władze zarządzające wszystkich informacji wymienionych w art. 39.

Uzasadnienie

Należy ustalić limit czasowy określający, jak długo państwo członkowskie będzie musiało czekać na ostateczną decyzję Komisji. Poprawka wprowadza bardziej precyzyjny harmonogram.

Zalecenie 20

Artykuł 41 ust. 1

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
Władza zarządzająca może powierzyć zarządzanie i wdrażanie części programu operacyjnego jednej lub większej liczbie jednostek pośredniczących, wyznaczonych przez władzę zarządzającą, łącznie z władzami lokalnymi, organizacjami odpowiedzialnymi za rozwój regionalny lub organizacjami pozarządowymi, które powinny zapewnić wdrożenie jednej lub większej liczby operacji zgodnie z postanowieniami umowy zawartej przez władzę zarządzającą i daną organizację.	Władza zarządzająca może powierzyć zarządzanie i wdrażanie części programu operacyjnego jednej lub większej liczbie jednostek pośredniczących, wyznaczonych przez władzę zarządzającą, łącznie z władzami regionalnymi i lokalnymi, organizacjami odpowiedzialnymi za rozwój regionalny lub organizacjami pozarządowymi, które powinny zapewnić wdrożenie jednej lub większej liczby operacji zgodnie z postanowieniami umowy zawartej przez władzę zarządzającą i daną organizację.

Uzasadnienie

Wydaje się uzasadnione, by wspomnieć również, że władzom regionalnym można powierzyć zarządzanie i wdrażanie części programu operacyjnego poprzez całościową subwencję.

TYTUŁ IV

EFEKTYWNOŚĆ

ROZDZIAŁ I

Ocena**Zalecenie 21**

Artykuł 45 ust. 1

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
1. Przedmiotem oceny będą wytyczne strategiczne Wspólnoty, krajowe referencyjne strategie ramowe oraz programy operacyjne. Proces oceny mają na celu poprawę jakości, skuteczności i spójności wsparcie Funduszy oraz wdrażania programów operacyjnych. Obejmuje też ocenę ich skutków w odniesieniu do celów strategicznych Wspólnoty, art. 158 Traktatu oraz konkretnych problemów strukturalnych, z którymi borykają się odnośne państwa członkowskie i regiony, z jednoczesnym uwzględnieniem potrzeby trwałego rozwoju, potrzeby ustanowienia prawodawstwa wspólnotowego dotyczącego skutków dla środowiska naturalnego oraz strategicznej oceny środowiska naturalnego.	1. Przedmiotem oceny będą wytyczne strategiczne Wspólnoty, krajowe referencyjne strategie ramowe oraz programy operacyjne. Proces oceny mają na celu poprawę jakości, skuteczności i spójności wsparcie Funduszy oraz wdrażania programów operacyjnych. Obejmuje też ocenę ich skutków w odniesieniu do celów strategicznych Wspólnoty, art. 158 Traktatu oraz konkretnych problemów strukturalnych, z którymi borykają się odnośne państwa członkowskie i regiony, z jednoczesnym uwzględnieniem potrzeby trwałego rozwoju, potrzeby ustanowienia prawodawstwa wspólnotowego dotyczącego skutków dla środowiska naturalnego oraz strategicznej oceny środowiska naturalnego, <u>równości kobiet i mężczyzn, niedyskryminacji z powodów wymienionych w art. 13 Traktatów UE, integracji społecznej i dostępności dla osób niepełnosprawnych.</u>

Uzasadnienie

Integracja społeczna i niedyskryminacja są istotnymi zobowiązaniami i celami Wspólnoty Europejskiej i muszą być w wyraźny sposób wymienione wśród celów dla wytycznych strategicznych.

ROZDZIAŁ II

Rezerwy

Zalecenie 22

Artykuł 48

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
1. W kontekście corocznej debaty wymienionej w art. 29, w roku 2011 Rada rozdzieli, zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 161 Traktatu, rezerwę omówioną w art. 20 pomiędzy państwa członkowskie, aby nagrodzić je za postępy jakie poczyniły w odniesieniu do sytuacji wyjściowej: a) dla celu „Konwergencja”, zgodnie z poniższymi kryteriami: i) wzrost w PKB na osobę, mierzony na poziomie NUTS II, w porównaniu do średniej wspólnotowej, na podstawie danych za lata 2004-2010; ii) wzrost w poziomie zatrudnienia mierzony na poziomie NUTS II, na podstawie danych za lata 2004-2010; b) dla celu „Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie” zgodnie z poniższymi kryteriami: i) pro rata dla tych regionów, które wydały w latach 2007 i 2010 przynajmniej 50% ich przydziału w ramach EFRR na działalność innowacyjną, wymienioną w art. 5 ust.1 rozporządzenia (WE) nr [...]; ii) wzrost w poziomie zatrudnienia mierzony na poziomie NUTS II, na podstawie danych za lata 2004-2010; 2. Każde państwo członkowskie rozdzieli powyższe kwoty pomiędzy programy operacyjne, z uwzględnieniem kryteriów wymienionych w poprzednim ust.	1. W kontekście corocznej debaty wymienionej w art. 29, w roku 2011 Rada rozdzieli, zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 161 Traktatu, rezerwę omówioną w art. 20 pomiędzy państwa członkowskie, aby nagrodzić je za postępy jakie poczyniły w odniesieniu do sytuacji wyjściowej: b) dla celu „Konwergencja”, zgodnie z poniższymi kryteriami: ii) wzrost w PKB na osobę, mierzony na poziomie NUTS II, w porównaniu do średniej wspólnotowej, na podstawie danych za lata 2004-2010; ii) wzrost w poziomie zatrudnienia mierzony na poziomie NUTS II, na podstawie danych za lata 2004-2010; b) dla celu „Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie” zgodnie z poniższymi kryteriami: i) pro rata dla tych regionów, które wydały w latach 2007 i 2010 przynajmniej 50% ich przydziału w ramach EFRR na działalność innowacyjną, wymienioną w art. 5 ust.1 rozporządzenia (WE) nr [...]; ii) wzrost w poziomie zatrudnienia mierzony na poziomie NUTS II, na podstawie danych za lata 2004-2010; 2. Każde państwo członkowskie rozdzieli powyższe kwoty pomiędzy programy operacyjne, z uwzględnieniem kryteriów wymienionych w poprzednim ust. <u>1. Każde Państwo Członkowskie, po ścisłych konsultacjach z Komisją, dokona oceny, biorąc pod uwagę każdy z celów, nie później niż do dnia 31 grudnia 2010 r., wyników każdego z programów operacyjnych, na podstawie ograniczonej liczby wskaźników monitoringu odzwierciedlających ich efektywność, zarządzanie i realizację finansową oraz mierzących wyniki osiągnięte w zadanym terminie w odniesieniu do określonych celów początkowych.</u> <u>Wskaźniki te są wybierane po ścisłych konsultacjach z Komisją przez państwo członkowskie, które posłuży się w tym celu całością lub częścią listy wskaźników proponowanych przez Komisję, i są określone ilościowo w innych istniejących rocznych raportach z wdrożenia, jak również w raporcie z ewaluacji okresowej. Państwa Członkowskie odpowiedzialne są za ich stosowanie.</u> <u>2. W połowie okresu i nie później niż w do dnia 31 marca 2011 r. Komisja rozdziela, po ścisłych konsultacjach z zainteresowanymi Państwami Członkowskimi, według każdego z celów, na podstawie wniosków każdego z Państw Członkowskich, biorąc pod uwagę jego szczególne cechy instytucjonalne i związane z tym programowanie, przydział środków na zobowiązania do programów operacyjnych i ich priorytetów, które uznane są za skuteczne.</u>

Uzasadnienie

Sądzimy, że propozycja Komisji dokonania zmiany „filozofii” i rozdzielenia rezerwy pomiędzy Państwa Członkowskie według uzyskanych wyników i jakości jest niewłaściwa. Uznajemy, że rezerwa na jakość i realizację powinna przydzielona być przez Państwo Członkowskie, tak jak miało to miejsce podczas trzeciego okresu programowania (2000-2006).

Zalecenie 23**Artykuł 49**

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
Krajowa rezerwa konwergencyjna 1. Państwo członkowskie zarezerwuje kwotę równą 1% rocznego udziału środków z Funduszy Strukturalnych na cel „Konwergencja” i 3% rocznego udziału środków z Funduszy Strukturalnych na cel „Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie” na pokrycie nieprzewidzianych lokalnych lub branżowych kryzysów wynikłych z restrukturyzacji społeczno-ekonomicznej lub skutków liberalizacji handlu. Rezerwa ta będzie służyła wsparciu pracowników oraz dywersyfikacji gospodarki regionów dotkniętych kryzysem, jako uzupełnienie programów operacyjnych. 2. Każde państwo członkowskie proponuje konkretne programy operacyjne dla zobowiązań budżetowych obejmujących cały okres, celem właściwego zareagowania na kryzysy opisane w poprzednim ust..	Krajowa rezerwa konwergencyjna 1. Państwo członkowskie zarezerwuje kwotę równą 1% rocznego udziału środków z Funduszy Strukturalnych na cel „Konwergencja” i 3% rocznego udziału środków z Funduszy Strukturalnych na cel „Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie” na pokrycie nieprzewidzianych lokalnych lub branżowych kryzysów wynikłych z restrukturyzacji społeczno-ekonomicznej lub skutków liberalizacji handlu. Rezerwa ta będzie służyła wsparciu pracowników oraz dywersyfikacji gospodarki regionów dotkniętych kryzysem, jako uzupełnienie programów operacyjnych. 2. Każde państwo członkowskie proponuje konkretne programy operacyjne dla zobowiązań budżetowych obejmujących cały okres, celem właściwego zareagowania na kryzysy opisane w poprzednim ust.. <u>Do niezbędnej zmiany programu stosuje się uproszczoną i przyspieszoną procedurę zatwierdzającą.</u>

Uzasadnienie

Aby zapewnić szybką reakcję, konieczne są też znacznie bardziej uproszczone i przyspieszone procedury zmiany programu.

TYTUŁ V

WKŁAD FINANSOWY FUNDUSZY

ROZDZIAŁ 1

Wkład funduszy**Zalecenie 24****Artykuł 50 lit. d)**

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
d) stopnia mobilizacji prywatnych źródeł finansowania, w szczególności w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego w odnośnych obszarach.	d) stopnia mobilizacji prywatnych źródeł finansowania, w szczególności w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego w odnośnych obszarach.

Uzasadnienie

Określenie „stopień” odnosi się do pojęć policzalnych. Kolejne artykuły tego rozdziału (51-53) nie definiują cech o takim charakterze, tzn. metod ich pomiaru, górnych pułapów etc.

Zalecenie 25**Artykuł 51 ust. 2**

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
Udział środków Funduszy należy wyliczyć w odniesieniu do całości wydatków publicznych.	Udział środków Funduszy należy wyliczyć w odniesieniu do całości wydatków krajowych publicznych i <u>prywatnych</u> .

Uzasadnienie

KR wyraża zaniepokojenie w związku z ustaleniem stopnia współfinansowania wspólnotowego w odniesieniu do całkowitych wydatków publicznych, gdyż mogłoby to zniechęcić sektor prywatny do uczestnictwa w programach. Z tego względu proponuje wyliczenie wkładu Funduszy w oparciu o całkowite wydatki krajowe, co stanowiłoby niezbędne narzędzie służące wzmocnieniu partnerstw publiczno-prywatnych.

Zalecenie 26

Artykuł 51 ust. 3

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
Udział środków Funduszy dla każdego priorytetu będzie podlegał poniższym ograniczeniom: a) 85% wydatków publicznych współfinansowanych ze środków Funduszu Spójności; b) 75% wydatków publicznych współfinansowanych ze środków EFRR lub EFS w ramach programów operacyjnych w regionach kwalifikujących się do celu „Konwergencja”; c) 50% wydatków publicznych współfinansowanych ze środków EFRR lub EFS w ramach programów operacyjnych dla celu „Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie”; d) 75% wydatków publicznych współfinansowanych ze środków EFRR w ramach programów operacyjnych dla celu „Europejska współpraca terytorialna”; e) zakres współfinansowania dla konkretnych środków, dofinansowanych w ramach dodatkowych przydziałów dla regionów najbardziej oddalonych, wymienionych w art. 5 ust.4, wynosi 50% wydatków publicznych.	Udział środków Funduszy dla każdego priorytetu będzie podlegał poniższym ograniczeniom: a) 85% wydatków publicznych współfinansowanych ze środków Funduszu Spójności; b) 75% wydatków publicznych współfinansowanych ze środków EFRR lub EFS w ramach programów operacyjnych w regionach kwalifikujących się do celu „Konwergencja”; c) 50% wydatków publicznych i <u>prywatnych</u> współfinansowanych ze środków EFRR lub EFS w ramach programów operacyjnych dla celu „Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie”; d) 75% wydatków publicznych i <u>prywatnych</u> współfinansowanych ze środków EFRR w ramach programów operacyjnych dla celu „Europejska współpraca terytorialna”; e) zakres współfinansowania dla konkretnych środków, dofinansowanych w ramach dodatkowych przydziałów dla regionów najbardziej oddalonych, wymienionych w art. 5 ust.4, wynosi 50% wydatków publicznych i <u>prywatnych</u>.

Uzasadnienie

W ramach trzeciego raportu o spójności przedstawionego w lutym 2004 r. Komisja Europejska opowiedziała się również za współfinansowaniem prywatnym. Projekt rozporządzenia przewiduje tymczasem wyłączenie współfinansowanie ze środków publicznych. Jeżeli rozporządzenie zostałoby przyjęte, to w przeciwieństwie do obecnego okresu finansowania, dostępne prywatne środki współfinansowania nie mogłyby być więcej wykorzystywane do finansowania projektów UE.

Środki prywatne powinny być wykorzystywane, a nie całkowicie wykluczone. Takie uregulowanie dotknęłoby przede wszystkim dużą część prewencyjnej polityki rynku pracy i przyczyniłoby się do wycofania takich środków z użycia w takim stopniu w jakim są używane obecnie. Właśnie ta dziedzina wyróżnia się szczególnie dużym stopniem innowacji i mnogością partnerstw publiczno-prywatnych.

Zalecenie 27

Artykuł 51 ust. 4

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka
4. Maksymalny udział środków Funduszy zostanie zwiększony do 85% wydatków publicznych dla programów operacyjnych w ramach celów „Konwergencja” i „Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie” w najbardziej oddalonych regionach Unii i dla programy operacyjnych na odległych wyspach greckich w ramach celu „Konwergencja”.	4 Maksymalny udział środków Funduszy zostanie zwiększony do 85% wydatków publicznych dla programów operacyjnych w ramach celów „Konwergencja” i „Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie” w najbardziej oddalonych regionach Unii i dla programy operacyjnych na odległych wyspach greckich w ramach <u>celu „Konwergencja”</u>. celów „Konwergencja” i „Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie”

Uzasadnienie

Biorąc pod uwagę, że wyspy greckie odpowiadają w znacznej większości celowi „konkurencyjność regionalna i zatrudnienie”, wyłączenie ich z tej dziedziny pomocy byłoby nieadekwatne, nieproduktywne i niesprawiedliwe.

TYTUŁ VI

ZARZĄDZANIE, MONITOROWANIE I KONTROLA

ROZDZIAŁ I

Systemy zarządzania i kontroli

Zalecenie 28

Artykuł 58 ust. 7 (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
	<u>7. Zgodnie z art. 57, ust. 1 należy stosować porozumienia trójstronne między organami lokalnymi i regionalnymi, Państwem Członkowskim oraz Komisją. Ten rodzaj porozumienia ujednolici zasadę partnerstwa, łącząc elementy lokalne, regionalne, krajowe i ponadnarodowe.</u>

Uzasadnienie

Możliwe jest wzmocnienie współpracy na wszystkich szczeblach za pośrednictwem porozumień trójstronnych, jeżeli wszystkie strony wyrażają na to zgodę. Powinno to stanowić część przepisów ogólnych w celu podkreślenia znaczenia zaangażowania na szczeblu lokalnym i regionalnym, jak również partnerstwa, zgodnie z zapisami art. 10.

TYTUŁ VII

ZARZĄDZANIE FINANSAMI

ROZDZIAŁ I

Zarządzanie finansami

SEKCJA 3

PŁATNOŚCI ZALICZKOWE

Zalecenie 29

Artykuł 81 ust. 1

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
1. Zgodnie z decyzją Komisji zatwierdzającą udział środków Funduszy w programie operacyjnym, Komisja zrealizuje pojedynczą płatność w ramach prefinansowania na rzecz organu wyznaczonego przez państwo członkowskie. Kwota prefinansowania będzie równa 7% środków Funduszy Strukturalnych oraz 10,5% środków Funduszu Spójności dla tego programu operacyjnego. Kwota może być rozłożona na dwa lata finansowe, w zależności od dostępności funduszy w budżecie.	1. Zgodnie z decyzją Komisji zatwierdzającą udział środków Funduszy w programie operacyjnym, Komisja zrealizuje pojedynczą płatność w ramach prefinansowania na rzecz organu wyznaczonego przez państwo członkowskie. Kwota prefinansowania będzie równa 7% 10,5% środków Funduszy Strukturalnych oraz 10,5% środków Funduszu Spójności dla tego programu operacyjnego. Kwota może być rozłożona na dwa lata finansowe, w zależności od dostępności funduszy w budżecie. Zostaje ona przelana w dwóch trzecich w pierwszym, a w jednej trzeciej w drugim roku budżetowym.

Uzasadnienie

Zwiększanie kwoty składki nie podlegającej automatycznemu zwolnieniu oraz podział płatności w ten sposób stanowią odpowiedź na potrzebę bardziej realistycznych wzorców wydatkowania w trakcie początkowych lat wdrażania projektu. Działania te opierają się na już uznanych ustaleniach dotyczących Funduszu Spójności.

TYTUŁ VIII

KOMITETY

ROZDZIAŁ 1

EFRR, fundusz spójności i komitet koordynacyjny funduszu**Zalecenie 30***Artykuł 104 (dodać nowy punkt)*

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
1. Komisja otrzyma wsparcie EFRR, Funduszu Spójności i Komitetu Koordynacji Funduszy (zwanego dalej „komitetem”). 2. W przypadku odwołań do niniejszego ustępu, obowiązuje procedura ustanowiona w art. 3 decyzji 1999/468/WE, zgodnie z jej art. 7 ust.3. 3. W przypadku odwołań do niniejszego ustępu, obowiązuje procedura ustanowiona w art. 4 decyzji 1999/468/WE, zgodnie z jej art. 7 ust.3. Okres przywołany w art. 4 ust.3 decyzji 1999/468/WE ustala się na jeden miesiąc. 4. Komitet przygotowuje swoje zasady i procedury. 5. EBI i EFI wyznaczą przedstawiciela bez prawa głosu..	1. Komisja otrzyma wsparcie EFRR, Funduszu Spójności i Komitetu Koordynacji Funduszy (zwanego dalej „komitetem”). 2. W przypadku odwołań do niniejszego ustępu, obowiązuje procedura ustanowiona w art. 3 decyzji 1999/468/WE, zgodnie z jej art. 7 ust.3. 3. W przypadku odwołań do niniejszego ustępu, obowiązuje procedura ustanowiona w art. 4 decyzji 1999/468/WE, zgodnie z jej art. 7 ust.3. Okres przywołany w art. 4 ust.3 decyzji 1999/468/WE ustala się na jeden miesiąc. 4. Komitet przygotowuje swoje zasady i procedury. <u>5. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny oraz Komitet Regionów wyznaczają każdy po jednym przedstawicielu bez prawa głosu.</u> <u>6. EBI i EFI wyznaczą przedstawiciela bez prawa głosu..</u>

Uzasadnienie

Dwa komitety są organami opiniującymi Unii Europejskiej, powinny zatem być wyraźnie wymienione w ramach bliskiej współpracy. Ramy działania Komitetów, o których mowa w tym artykule, powinny być szerzej zdefiniowane, tak jak ma to miejsce w rozporządzeniu 1260/99, art. 47 i art. 4.8. Jest to zgodne z zasadą partnerstwa.

Bruksela, 13 kwietnia 2005 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Peter STRAUB

Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR)

(2005/C 231/02)

Komitet Regionów,

uwzględniając wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, COM(2004) 495 końcowy — 2004/0167 (COD);

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 15 lipca 2004 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z art. 265 ust. 1 i art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając decyzję przewodniczącego Komitetu z dnia 26 maja 2004 r. powierzającą sporządzenie opinii w tej sprawie Komisji ds. Polityki Spójności Terytorialnej;

uwzględniając inne wnioski przedstawione przez Komisję Europejską, dotyczące rozporządzeń w sprawie przepisów ogólnych w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, COM(2004)492 końcowy — 2004/0163 (AVC) oraz utworzenia Europejskiego Ugrupowania Współpracy Transgranicznej (EUWT), COM(2004) 496 końcowy 2004/0168-(COD);

uwzględniając komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego pt. „Budowanie naszej wspólnej przyszłości — Wyzwania polityczne i środki budżetowe w rozszerzonej Unii w latach 2007-2013”, COM(2004) 101 końcowy;

uwzględniając komunikat Komisji pt. „Europejska polityka sąsiedztwa — opracowanie strategiczne”, COM(2004) 373 końcowy;

uwzględniając komunikat Komisji pt. „Silniejsze partnerstwo na rzecz regionów peryferyjnych”, COM(2004) 343 końcowy;

uwzględniając własny raport prognostyczny w sprawie zasad dobrego rządzenia i uproszczenia Funduszy Strukturalnych po roku 2006, CdR 389/2002 fin;

uwzględniając własną opinię w sprawie trzeciego raportu o spójności gospodarczej i społecznej, CdR 120/2004 fin ⁽¹⁾;

uwzględniając własną opinię z 18 listopada 1998 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia (WE) Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, COM(1998) 131 końcowy, CdR 240/98 fin ⁽²⁾;

uwzględniając własny projekt opinii (CdR 233/2004 rév.2) przyjęty dnia 4 lutego 2005 r. przez Komisję ds. Polityki Spójności Terytorialnej (sprawozdawca: **Rosario CONDORELLI**, radny miasta Katania (IT, ELDR));

a także biorąc pod uwagę co następuje:

1. pogłębienie nierównowagi między regionami w Unii wskutek ostatniego rozszerzenia z maja 2004 r. wymaga nowego, zwiększonego zaangażowania i podjęcia wyzwań konwergencji, konkurencyjności i zatrudnienia oraz współpracy terytorialnej w ramach Unii; służyć temu winny albo narzędzia wypracowane specjalnie pod kątem polityki spójności i zgodne z nowymi celami polityki spójności na lata 2007-2013, albo wszystkie fundusze wspólnotowe dostępne na cele WPR i polityki rybołówstwa;

⁽¹⁾ Dz.U. C 318, z 22.12.2004 r., str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. C 51, z 22.2.1999 r., str. 1.

2. dla realizacji strategii lizbońskiej i göteborskiej zmierzającej do stworzenia gospodarki opartej na wiedzy w warunkach rozwoju zrównoważonego niezbędne jest spójne i skuteczne wdrożenie tzw. polityk spójności w okresie 2007-2013; do tej pory realizacja tych strategii należała w głównej mierze do zadań poszczególnych Państw Członkowskich, dlatego też nie zostały one w sposób spójny włączone w proces kompleksowego kształtowania innych polityk unijnych;
3. w związku z tym zarówno krajowe przepisy prawne, jak i programy operacyjne należy dostosować do przyjętych przez Radę strategicznych kierunków polityki spójności w sposób zapewniający należyte uwzględnienie priorytetów wspólnotowych;
4. ze względu na wymogi uproszczenia przepisów i procedur przewiduje się tylko programy finansowane tylko z jednego funduszu, z wyjątkiem kilku kategorii działań, które w ramach tego samego programu operacyjnego korzystać będą z finansowania z EFRR lub z Funduszu Spójności;
5. oznacza to potwierdzenie — czy wręcz umocnienie — zarówno wymogu integracji poszczególnych programów i funduszy, jak i konieczności koordynacji wspomnianej polityki spójności z innymi politykami Unii;
6. projekt struktury rysujący się na gruncie rozporządzenia ustanawiającego przepisy ogólne poważnie zwiększa znaczenie EFRR nie tylko jako istotnego źródła finansowania, lecz przede wszystkim jako rozwiązania wzorcowego, poprzez powiązanie poszczególnych polityk i programów Unii pod kątem wyżej wspomnianych celów konwergencji, konkurencyjności i zatrudnienia oraz współpracy terytorialnej;
7. tenże projekt struktury, w postaci, jaka przedstawiona jest w wniosku dotyczącego rozporządzenia ustanawiającego przepisy ogólne oraz we wniosku dotyczącym EFRR, powierza dbanie o wyżej wspomniane powiązania i integrację przede wszystkim Państwom Członkowskim, a jeżeli przewiduje to ich ustrój, również ich regionom;
8. propozycje Komisji przyznają społecznościom lokalnym, w tym zwłaszcza miejskim, większe znaczenie niż dotychczas, w szczególności w ramach programów operacyjnych na szczeblu regionalnym; w związku z tym wyraźnie rozszerzają one możliwość korzystania z dotacji globalnej. Rozwiązanie to sprawdziło się zresztą w inicjatywie wspólnotowej URBAN; przewiduje je również art. 36 ust. 4 b) rozporządzenia ustanawiającego przepisy ogólne w sprawie Funduszy;
9. utrzymanie i wzajemne uzgodnienie tak licznych celów (dostosowanie polityk regionalnych Państw Członkowskich do strategii europejskich, pomocniczość, uproszczenie, optymalizacja wykorzystania środków finansowych itd.) wymagają większej mobilizacji wszystkich organów i instytucji, począwszy od Komisji Europejskiej po władze lokalne, ze świadomością potrzeby podejmowania decyzji na różnych szczeblach; zakładają również podjęcie działań mających na celu promowanie i zabezpieczenie — przede wszystkim w sensie prewencyjnym — wzmocnienia potencjału wszystkich zainteresowanych organów i instytucji zarówno w sferze planowania, jak i kierownictwa i kontroli, proporcjonalnie do znaczenia tych poszczególnych podmiotów. Jednocześnie należy zachęcać partnerów społecznych do czynnego zaangażowania we wnioskowanie i nadzór;
10. niezbędne wydaje się jednak, aby z pakietu rozporządzeń regulujących politykę spójności na okres 2007-2013, a w szczególności z rozporządzeń w sprawie EFRR, wykluczyć wszelkie elementy poddające się różnorodnym interpretacjom i wszelkie luki; powinny one precyzyjnie określać podział ról pomiędzy organami publicznymi, a odesłaniom do ustroju prawnego Państw Członkowskich towarzyszyć winno dobitne przypomnienie obowiązku stosowania przez każdy organ — począwszy od samej Komisji — zasady neutralności wobec pozostałych podmiotów instytucjonalnych;

na 59. sesji plenarnej w dniu 13 i 14 kwietnia 2005 r. (posiedzenie z dnia 13 kwietnia) przyjął następującą opinię:

Przepisy ogólne dotyczące celów „konwergencja” oraz „konkurencyjność regionów i zatrudnienie” (rozdziały I i II wniosku Komisji)

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów:

1.1 **pragnie** przede wszystkim wyrazić wielkie niezadowolenie ze wszelkich prób renacjonalizacji europejskiej polityki regionalnej w obliczu korzyści, jakie w dążeniu do celów traktatowych niosą ze sobą programy wspólnotowe na rzecz spójności;

1.2 **powtarza swoją opinię**, że przedłożona przez Komisję propozycja finansowania obejmująca 0,41 % dochodu narodowego brutto (a przy uwzględnieniu interwencji na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i rybołówstwa, 0,46 % DNB) stanowiłaby akceptowalny kompromis dla przyszłej polityki spójności;

1.3 **wyraża satysfakcję** z faktu, że priorytetowa rola rozwoju mniej zamożnych regionów rozszerzonej Unii została potwierdzona w sposób konsekwentny przez odpowiednio zwiększoną koncentrację środków finansowych na tym celu;

1.4 **nakłania** Państwa Członkowskie do przyjęcia, dla tzw. regionów w okresie stopniowego wprowadzania (phasing-in) w ramach strategicznych krajowych ram odniesienia, odpowiednio sfinansowanych instrumentów, które efektywnie sprostają wyzwaniom konkurencji i procesowi konwergencji;

1.5 **pozytywnie ocenia** wysiłki podjęte na rzecz uproszczenia zarządzania i administrowania funduszami, choć rzeczywista ich skuteczność wciąż budzi pewne wątpliwości;

1.6 **przyjmuje z zadowoleniem** zarówno proponowaną strukturę, w ramach której między innymi działanie na rzecz współpracy terytorialnej staje się trzecim celem polityki spójności — co przekłada się na poważne środki finansowe — jak i treść działań, które mają podlegać finansowaniu w ramach projektu rozporządzenia o EFRR, związaną ze strategią lizbońską i góteborską. W tym kontekście Komitet pragnie w szczególności podkreślić słuszność dokonanych wyborów:

- priorytetowego traktowania przedsięwzięć naukowych i innowacyjnych zarówno w ramach konwergencji, jak i konkurencyjności regionów i zatrudnienia, ze szczególnym uwzględnieniem projektów opartych na współpracy pomiędzy centrami badawczo-naukowymi w UE-15 i tymi w nowych Państwach Członkowskich;
- większego uwzględnienia zagadnień rozwoju zrównoważonego, wyrażające się w działaniach w dziedzinie ochrony środowiska, transportu, energii i zapobiegania ryzyku naturalnemu i technologicznemu oraz zarządzania nim;
- uwzględnienia problemów dostępności — w tym dostępu do technologii cyfrowych — w ramach konkurencyjności

regionów i zatrudnienia, co stanowi ważną innowację w porównaniu z obecnym okresem;

— przyznania priorytetu zagadnieniom związanym z polityką miejską;

— uznania współpracy między regionami za prawomocny element planowania regionalnego; przyczynia się ona bowiem zarówno do konwergencji, jak i do rozwoju konkurencyjności regionalnej oraz zatrudnienia.

1.7 **żałuje**, że współpraca interregionalna nie pozostanie samodzielną dziedziną wsparcia w ramach celu współpracy terytorialnej, co zalecał również Parlament Europejski w raporcie o spójności;

1.8 **za godną pochwały uznaje** otwartość wykazaną przez Komisję Europejską w odniesieniu do terytorialnego wymiaru spójności, co wyraża się w indywidualnym rozpatrywaniu sytuacji terenów o specyficznych problemach (obszary miejskie i wiejskie, wyspy i tereny górskie, obszary uzależnione od rybołówstwa, regiony peryferyjne, obszary o niskiej gęstości zaludnienia, regiony graniczne na granicach z nowymi Państwami Członkowskimi i na nowych granicach zewnętrznych). W szczególności zadowolenie Komitetu budzi fakt, iż spójność gospodarcza i społeczna terytoriów europejskich uznana została za warunek konieczny rozwoju zrównoważonego; Komitet jest bowiem przekonany, iż nie sposób planować przyszłości Europy, dopóki istnieją w niej obszary stosunkowo zapóźnione w rozwoju, czy regiony nie mogące korzystać z dobrodziejstw rynku wewnętrznego ze względu na swe cechy geomorfologiczne lub demograficzne. Co się tyczy tych obszarów, jak również regionów peryferyjnych zgodnie z ich definicją traktatową, Komitet pochwała fakt, że przewidziano odpowiednie formy pomocy rekompensujące swoiste przeszkody utrudniające im rozwój i uniemożliwiające im pełny dostęp do rynku wewnętrznego. **Żałuje**, że nie poświęcono więcej uwagi problemom związanym ze starzeniem się ludności, co będzie jednym z największych wyzwań dla Europy w nadchodzących dekadach;

1.9 **stwierdza** jednak, że motywy 1 i 10 rozpatrywanego wniosku uznają szczególną sytuację tylko „niektórych wysp”, wbrew ustaleniom oświadczenia nr 30 załączonego do Traktatu Amsterdamskiego, potwierdzonego w art. III-220 projektu Konstytucji Europejskiej. Komitet jest więc zdania, że należy zadbać o poprawę spójności prawnej i interpretacyjnej wyżej wspomnianych motywów (1-10), biorąc również pod uwagę przepisy art. 52 ust. 1 wniosku dotyczącego rozporządzenia ustanawiającego przepisy ogólne. To samo tyczy się również terenów górskich, jak również regionów transgranicznych w świetle art. III-116 projektu Konstytucji Europejskiej oraz art. 52 wniosku dotyczącego rozporządzenia ustanawiającego przepisy ogólne;

1.10 **stwierdza**, że nowa koncepcja polityki wspólnotowej polega na uznaniu faktu, że jednostki samorządu regionalnego i lokalnego stanowią w kontekście polityki regionalnej i polityki spójności nie tylko bardziej właściwy, lecz również skuteczniejszy szczebel decyzyjny z punktu widzenia realizacji działań; europejskie stowarzyszenia regionów i samorządów lokalnych zwracały zresztą na to uwagę na konferencji w Lipsku (maj 2003 r.). Zwiększenie udziału szczebli władzy bliskich obywatelowi jest niezbędne; zapewni ono większą skuteczność i uproszczenie działań wspólnotowych oraz umożliwi ich lepsze zrozumienie przez obywateli;

1.11 **uznaje** jednak za konieczne umocnienie więzów skupionej wokół wspólnych celów współpracy pomiędzy władzami regionalnymi i lokalnymi, w szczególności zaś miejskimi, oraz właściwe pogłębienie tejże współpracy zgodnie z obowiązującymi regułami i praktykami krajowymi;

1.12 **z zadowoleniem przyjmuje** fakt, że obszary miejskie, dysponujące większym potencjałem innowacyjnym i większymi możliwościami integracji społecznej, będą mogły skorzystać z większych środków na prowadzenie dobrze przygotowanych i ukierunkowanych działań w ramach programów operacyjnych, które — zdaniem władz lokalnych — powinny być realizowane w systemie delegowania zadań zgodnie z przepisem art. 36 ust. 4 lit. b) wniosku dotyczącego rozporządzenia ustanawiającego przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych;

1.13 **zaleca** szybkie zakończenie procesu przyjmowania całego pakietu przepisów dotyczących funduszy strukturalnych, by pozostawić organom Państw Członkowskich przed terminem ich wejścia w życie 1 stycznia 2007 r. dostatecznie długi okres na przygotowanie nowych programów operacyjnych, a także by właściwe komórki Komisji mogły sprawdzić ich potencjał administracyjny.

2. Zalecenia o charakterze ogólnym

2.1 **dodać** w drugim ustępie art. 1 obszary o trudnej sytuacji demograficznej;

2.2 **uzupełnić** wykaz w treści art. 3 o inwestycje w dziedzictwo kulturalne (w szczególności dla zapewnienia zgodności z przepisami art. 8 ust. 2), inwestycje w budynki i instalacje, wdrażanie działań na rzecz kształcenia i aktywnej polityki zatrudnienia, jak również o wydatki na administracyjne związane z wyżej wspomnianymi działaniami na rzecz kształcenia i aktywnej polityki zatrudnienia, o ile są one uprawnione do korzystania z pomocy finansowej EFRR;

2.3 **poprawić** spójność między celami polityki regionalnej a konkretnymi działaniami adresowanymi do określonych rodzajów terytoriów;

2.4 **dodać** we wprowadzeniu do artykułu 5, że w ramach celu „konkurencyjność regionów i zatrudnienie”, pomoc pochodząca z EFRR musi pozwalać na większą elastyczność w ustalaniu priorytetów dla regionów przy tzw. „phasing in” (stopniowym wprowadzaniu);

2.5 **dodać** w art. 5 ust. 3 lit. a) kabotaż i poprzeczne połączenia lotnicze między portami lotniczymi klasy I i II, a ponadto wewnętrzne regionalne i lokalne i międzyregionalne szlaki żeglowne oraz szlaki morskie zapewniające łączność z wyspami, i szczególnie z małymi wyspami;

2.6 **wspomnieć** o współpracy między regionami nadmorskimi zarówno w ust. 1 jak i w ust. 2 art. 6, uściślając w obu miejscach, że współpraca ta może mieć charakter dwustronny lub wielostronny;

2.7 **dodać** do klęsk żywiołowych wymienionych w art. 6 ust. 2 lit. c) erupcje wulkanów i pożary lasów, a także wynikające z nich wylesienia, bez uszczerbku dla postanowień art. 33, ust. 1, wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady ustanawiającego ogólne zasady dla Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, COM(2004) 492 końcowy;

2.8 **dodać** do priorytetów wskazanych w art. 6 kategorie wymienione w art. 4 pkt 3);

2.9 **zastąpić** termin „VAT” w art. ust. 7 lit. a) terminem „VAT zwracany” zgodnie z art. 11 wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie EFS i z przepisami obowiązującymi w bieżącym cyklu planowania;

2.10 **zastąpić** w art. 7 lit. d), „mieszkalnictwo” sformułowaniem „lokalne mieszkalne, z wyjątkiem szczególnych rodzajów działań w ramach konwergencji o przeznaczeniu socjalnym, jak specjalne lokale mieszkalne dla osób korzystających z ochrony oraz mieszkań tymczasowych dla imigrantów spoza Wspólnoty”;

2.11 co do ostatniego akapitu art. 9, **wprowadzić zapis**, że krajowe ramy odniesienia, o których mowa w art. 25 wniosku dotyczącego rozporządzenia ustanawiającego przepisy ogólne, obejmują ogólne wytyczne i kryteria mające umożliwić Państwu Członkowskiemu i regionom nadzór nad wzajemnym uzupełnianiem się i spójnością działań dofinansowywanych przez EFRR i ESF, EFRiROW i EFR (*) i zadbanie o prowadzenie oceny zarówno w toku realizacji, jak i ex post;

2.12 z uwagą **przeanalizować** konsekwencje rozwiązań legislacyjnych związanych z EFRR w szerszym kontekście koncepcji reformy rozporządzeń dotyczących funduszy strukturalnych, wyrażone w kategoriach korzyści społecznych i wspierania działań na rzecz grup ludności znajdujących się w trudnym położeniu (osoby niepełnosprawne, grupy narażone na wykluczenie społeczne itp.);

(*) Europejski Fundusz Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (ang. EARD) i Europejski Fundusz Rybołówstwa (ang. EFF) (przyp. tłum.).

2.13 **podkreślić** możliwy efekt integrujący funduszy strukturalnych na obszarach o charakterze wielokulturowym i wielojęzycznym.

Przepisy ogólne dotyczące celu „europejska współpraca terytorialna” (rozdział III wniosku Komisji Europejskiej)

3. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów:

3.1 **pozytywnie ocenia** zaliczenie współpracy terytorialnej do priorytetów wspólnotowej polityki spójności;

3.2 **pragnie wyrazić zadowolenie** z uwzględnienia granic morskich w koncepcji współpracy transgranicznej, zgodnie z wyraźnymi zaleceniami zawartymi w jednej z poprzednich opinii Komitetu (CdR 120/2004 fin) i podkreśla szczególnie ważne znaczenie tej współpracy dla regionów peryferyjnych w celu ich rzeczywistego włączenia w otaczające środowisko geograficzne;

3.3 **zwraca uwagę**, że w obliczu faktu, iż Europejskie Ugrupowanie ds. Współpracy Transgranicznej (COM(2004) 496 końcowy) opiera się nie tylko na programach współpracy transgranicznej, lecz ogólnie transnarodowej, należy zmienić jego nazwę na „Europejskie Ugrupowanie ds. Współpracy Trans europejskiej”, co lepiej odda jego istotę.

4. Zalecenia o charakterze ogólnym

4.1 **wykorzystać** pozytywne doświadczenia funkcjonujących już od pewnego czasu sieci współpracy regionów, miast i jednostek samorządu lokalnego oraz nadać większą wagę wsparciu dla niedawno utworzonych sieci tego typu, zarówno w ramach europejskiej współpracy międzyregionalnej, jak i terytorialnej;

4.2 **uściślić** kompetencje, procedury i harmonogramy w dziedzinie przygotowywania programów, zwłaszcza

programów współpracy transgranicznej i transnarodowej, jak również sposób ich przedstawiania Komisji Europejskiej;

4.3 **postanowić** o uwzględnieniu w krajowych koncepcjach strategicznych również celu 3, przypominając Państwu Członkowskim o podjętym przez nie zobowiązaniu do wspierania programów współpracy terytorialnej, a także dbając o ustanowienie odpowiednich procedur zapewniających dofinansowanie przez władze krajowe oraz o lepszą spójność między działaniami prowadzonymi w tej dziedzinie, a:

- planowaniem dotyczącym dwóch pozostałych celów;
- działaniami prowadzonymi na szczeblu krajowym i regionalnym dzięki funduszom krajowym i regionalnym;
- działaniami podejmowanymi w ramach wdrażania polityk zbliżenia i wsparcia dla krajów kandydujących na drodze do akcesji oraz innych polityk wspólnotowych;
- działaniami podejmowanymi w ramach programów de rozwoju regionalnego i lokalnego realizowanych przez inne organizacje międzynarodowe (OBWE, Bank Światowy itp.);

4.4 **przeanalizować** możliwości wzmocnienia aktywnej roli społeczności lokalnych i regionów w kształtowaniu i wdrażaniu programów, zgodnie z priorytetowymi kierunkami współpracy terytorialnej, określonymi w poszczególnych strategicznych krajowych ramach odniesienia, o których mowa w art. 25 wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie EFRR;

4.5 **określić** procedury, kryteria i harmonogramy podziału środków i zatwierdzania programów przez Komisję;

4.6 **ściślej zdefiniować** beneficjentów (art. 16 i 21) oraz wymogi wobec nich, ich uprawnienia i obowiązki, a także ściślej określić lokalizację i zadania organu certyfikacyjnego;

4.7 **dodać zapis**, że czynności, o których mowa w art. 19, mogą być niekiedy wykonywane w jednym Państwie Członkowskim, pod warunkiem spełnienia co najmniej dwóch z pozostałych czterech wymienionych kryteriów.

5. Zalecenia Komitetu Regionów

Zalecenie 1

1. motyw

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
artykuł 160 Traktatu stanowi, że Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) ma na celu przyczynianie się do korygowania podstawowych dysproporcji regionalnych we Wspólnocie. EFRR przyczynia się do zmniejszania różnic w poziomie rozwoju różnych regionów oraz redukcji opóźnień regionów i wysp mniej uprzywilejowanych, w tym obszarów wiejskich;	artykuł 160 Traktatu stanowi, że Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) ma na celu przyczynianie się do korygowania podstawowych dysproporcji regionalnych we Wspólnocie. EFRR przyczynia się do zmniejszania różnic w poziomie rozwoju różnych regionów oraz redukcji opóźnień regionów i wysp <u>obszarów wiejskich, regionów słabo zaludnionych i regionów transgranicznych, jak również upadających obszarów przemysłowych.</u>

Uzasadnienie

Zważywszy że motywy 1 i 10 rozpatrywanego wniosku uznają szczególną sytuację tylko „niektórych wysp”, wbrew ustaleniom zawartym w oświadczeniu nr 30 załączonym do Traktatu Amsterdamskiego, potwierdzonym w punkcie J. 55. konkluzji posiedzenia Rady w Nicei w grudniu 2000 r. i ujętym w art. III-220 projektu Konstytucji Europejskiej, należy zadbać o poprawę spójności prawnej i interpretacyjnej wyżej wspomnianych motywów, biorąc również pod uwagę przepisy art. 52 ust. 1 wniosku dotyczącego rozporządzenia ustanawiającego przepisy ogólne, ujęte szczegółowo w art. 10 rozpatrywanego wniosku. W świetle wspomnianego art. 52 podobna uwaga dotyczy również terenów górskich; w trosce o wyczerpujący charakter aktu należy ją zastosować również do wszystkich obszarów doznających utrudnień.

Zalecenie 2

6. motyw

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
wykorzystując doświadczenie i potencjał związany z inicjatywą wspólnotową na rzecz terenów miejskich URBAN, przewidzianą w art. 20 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiającego przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych, należy wzmocnić wymiar miejski poprzez pełną integrację środków w ramach programów operacyjnych współfinansowanych przez EFRR;	wykorzystując doświadczenie i potencjał związany z inicjatywą wspólnotową na rzecz terenów miejskich URBAN, przewidzianą w art. 20 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiającego przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych, należy wzmocnić wymiar miejski, poprzez odpowiedni poziom inwestycji w zrównoważony rozwój miast, za pomocą pełnej integracji środków w ramach programów operacyjnych współfinansowanych przez EFRR;

Uzasadnienie

Wymiar miejski można wzmocnić tylko wtedy, gdy zapewni się odpowiedni poziom inwestycji w zrównoważony rozwój miast.

Zalecenie 3

10. motyw

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
EFRR powinien także zająć się problemami związanymi z dostępnością oraz oddaleniem obszarów o najniższym zagęszczeniu ludności od największych rynków, o czym stanowi protokół nr 6 do Aktu Przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji. EFRR powinien także zająć się konkretnymi trudnościami napotkanymi przez niektóre wyspy, obszary górskie oraz słabo zaludnione, których położenie geograficzne wpływa na osłabienie rozwoju.	EFRR powinien także zająć się problemami związanymi z dostępnością oraz oddaleniem obszarów o najniższym zagęszczeniu ludności od największych rynków, o czym stanowi protokół nr 6 do Aktu Przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji. EFRR powinien także zająć się konkretnymi trudnościami napotkanymi przez niektóre wyspy, obszary górskie, <u>obszary wiejskie i miejskie, regiony transgraniczne</u> oraz słabo zaludnione, których położenie geograficzne wpływa na osłabienie rozwoju.

Uzasadnienie

Poprawka ta spełnia wymóg spójności tekstu 10. motywu z tekstem 1. motywu w postaci nadanej mu przez poprzednią poprawkę, ogólniej zaś ma na celu uzyskanie pełnej spójności obu motywów; w rozpatrywanej wersji zgodności takiej brak.

Zalecenie 4

Art. 1 ust. 2

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Ustanawia ono przepisy szczególne dotyczące traktowania obszarów miejskich i wiejskich, obszarów zależnych od rybołówstwa oraz obszarów charakteryzujących się występowaniem naturalnych utrudnień.	Ustanawia ono przepisy szczególne dotyczące traktowania obszarów miejskich i wiejskich, obszarów zależnych od rybołówstwa oraz obszarów charakteryzujących się występowaniem naturalnych utrudnień <u>naturalnych lub demograficznych</u> .

Uzasadnienie

Zamieszczenie wzmianki o trudnej sytuacji demograficznej — odnoszącej się do obszarów o niskiej gęstości zaludnienia — spełnia wymóg wyczerpującego wyliczenia oraz spójności przepisu.

Zalecenie 5

Art. 3 ust. 2

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
EFRR współfinansuje: a) inwestycje produkcyjne; b) infrastrukturę; c) inne inicjatywy w zakresie rozwoju, w tym usługi dla przedsiębiorstw, tworzenie i rozwój instrumentów finansowania, takich jak kapitał podwyższonego ryzyka, fundusze kredytowe i gwarancyjne oraz fundusze rozwoju lokalnego, dotacje na spłatę odsetek, usługi sąsiedzkie oraz wymianę doświadczeń pomiędzy regionami, miastami oraz stosownymi uczestnikami procesów społecznych, ekonomicznych i ekologicznych; d) pomoc techniczną określoną w art. 43 i 44 rozporządzenia (WE) nr (...).	EFRR współfinansuje: a) inwestycje produkcyjne; b) infrastrukturę; c) inne inicjatywy w zakresie rozwoju, w tym usługi dla przedsiębiorstw, tworzenie i rozwój instrumentów finansowania, takich jak kapitał podwyższonego ryzyka, fundusze kredytowe i gwarancyjne oraz fundusze rozwoju lokalnego, dotacje na spłatę odsetek, usługi sąsiedzkie oraz wymianę doświadczeń <u>współpracę</u> pomiędzy regionami, miastami oraz stosownymi uczestnikami procesów społecznych, ekonomicznych i ekologicznych; d) pomoc techniczną określoną w art. 43 i 44 rozporządzenia (WE) nr (...). e) <u>inwestycje w dziedzictwo kulturowe</u> ;

Uzasadnienie

Sprowadzanie współpracy terytorialnej wyłącznie do wymiany doświadczeń byłoby nadmiernie restrykcyjne, gdyż jest to tylko jeden z jej elementów.

Zważywszy na dotychczasowe pozytywne doświadczenia związane z inicjatywami wspieranymi przez EFRR, wskazane wydaje się ponadto wyróżnienie i wyraźne wymienienie również inwestycji w rewaloryzację, przebudowę i pożyteczne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego. Właściwe wydaje się ponadto jasne uściślenie możliwości dofinansowania wydatków na działalność bieżącą — zarówno w trosce o wyczerpujący charakter tekstu, jak i o spójność z innymi przepisami rozpatrywanego wniosku (por. art. 8 ust. 2).

Zalecenie 6

Art. 4 ust. 4

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
4) <u>Zapobieganie ryzyku, w tym opracowanie i wdrożenie planów zapobiegania i zwalczania ryzyka naturalnego i technologicznego.</u>	4) <u>Zapobieganie ryzyku, w tym opracowanie i wdrożenie planów zapobiegania i zwalczania ryzyka naturalnego (jak np. pożary lasów i powodzie) i technologicznego.</u>

Uzasadnienie

Pożary lasów oraz powodzie powinny być tu wymienione wyraźnie, ponieważ stanowią często pojawiające się zagrożenie w wielu regionach UE.

Tym samym, nowa redakcja tekstu uściśla termin „zwalczać” w ten sposób, że wyraźnie włącza działania prowadzone po zajściu zjawiska tego typu (pożar, powódź), konieczne aby zredukować do minimum ich negatywne efekty (np. prace gaśnicze przy pożarach lasów). Działania takie, z wyjątkiem tych prowadzonych po wielkich katastrofach, nie są finansowane z Funduszu Solidarności UE.

Zalecenie 7

Art. 4

Dodać ust. 10

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	10) <u>Infrastruktura i usługi o charakterze socjalnym, wspomagające tworzenie miejsc pracy i równość płci w zatrudnieniu</u>

Uzasadnienie

Lista obszarów, na których zostaną skupione działania interwencyjne w ramach EFRR, umieszczona w art. 4 wniosku dotyczącego rozporządzenia, nie zawiera pewnych działań, które obecnie, w okresie 2000-2006, są finansowane z EFRR; a w szczególności infrastruktury i usług o charakterze socjalnym.

Należałoby pozostawić te działania, ponieważ przyczyniają się do tworzenia nowych miejsc pracy dla grupy, którą uważa się obecnie za „nowe zasoby”, jakie trzeba wykorzystać, także z punktu widzenia instytucji europejskich.

Ponadto, chodzi o sektor rynku pracy, który może ułatwić dostęp do rynku pracy kobietom w regionach słabiej rozwiniętych, wzmacniając tak zasadę równouprawnienia płci jak i możliwość pogodzenia obowiązków życia rodzinnego i zawodowego.

Zalecenie 8

Art. 5

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
W ramach celu, jakim jest „regionalna konkurencyjność i zatrudnienie”, EFRR kieruje swoją pomoc, w kontekście regionalnych strategii zrównoważonego rozwoju, na następujące priorytety:	W ramach celu, jakim jest „regionalna konkurencyjność i zatrudnienie”, <u>bez uszczerbku dla postanowień art. 8, EFRR kieruje swoją pomoc, w kontekście regionalnych strategii zrównoważonego rozwoju, na następujące priorytety przy zastosowaniu większej elastyczności w regionach tzw. „phasing in” (stopniowego wprowadzania):</u>

Uzasadnienie

Dodanie tego fragmentu zwiększa zgodność projektu opinii z rekomendacjami Komitetu Regionów zawartymi w jego opinii w sprawie *Trzeciego Raportu o Spójności*.

Zalecenie 9

Art. 5 ust. 1

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
innowacje i gospodarka oparta na wiedzy poprzez wspieranie projektowania i wdrażania regionalnych strategii innowacyjnych sprzyjających tworzeniu efektywnych regionalnych systemów innowacji, a w szczególności:	innowacje i gospodarka oparta na wiedzy poprzez wspieranie projektowania i wdrażania regionalnych strategii innowacyjnych sprzyjających tworzeniu efektywnych regionalnych systemów innowacji, <u>a w szczególności między innymi następujące obszary:</u>

Uzasadnienie

Zważywszy na specyfikę gospodarczą i społeczną każdego terytorium oraz na różnice w potencjale rozwojowym i zapotrzebowaniu na tenże rozwój, należy dopuścić większą elastyczność w doborze konkretnych działań w poszczególnych regionach i obszarach miejskich w kontekście trzech priorytetów wyznaczonych dla EFRR.

Zalecenie 10

Art. 5 ust. 1 — dodać nową literę

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	e) <u>dynamika wzrostu i zatrudnienia wśród MSP, tzn. takie zagadnienia w prowadzeniu działalności gospodarczej jak zakładanie przedsiębiorstwa, przekazywanie przedsiębiorstwa, dynamika przedsiębiorstwa, kontakty handlowe z zagranicą i pozyskiwanie nowych kompetencji jak również tworzenie odpowiednich warunków infrastrukturalnych.</u>

Uzasadnienie

Wsparcie jest szczególnie ważne w regionach borykających się z problemami społeczno-ekonomicznymi, by w ten sposób stworzyć przesłanki dla rozwoju gospodarczego i wzrostu zatrudnienia.

Zalecenie 11

Art. 5 ust. 1 — dodać nową literę

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	f) <u>Budowa i wyposażenie ośrodków technologicznych i ośrodków badań i rozwoju</u>

Uzasadnienie

Aby móc wypełnić cele strategii lizbońskiej i göteborgskiej w dziedzinie badań i innowacji, trzeba wspierać tworzenie ośrodków badawczych i technologicznych wysokiej jakości. Dlatego też obszary działania w ramach priorytetów proponowanych w art. 5 rozporządzenia w sprawie EFRR powinny być dostosowane do celów przewidzianych w strategii wspólnotowej, zwłaszcza że bez nich nie byłoby możliwe zrealizowanie faktycznego rozwoju ani spójności między regionami UE.

Zalecenie 12

Art. 5 ust. 2 — dodać nową literę

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
działania prewencyjne w zakresie ochrony środowiska i zapobiegania ryzyku, a w szczególności:	działania prewencyjne w zakresie ochrony środowiska i zapobiegania ryzyku, a w szczególności , na przykład następujące obszary: a) <u>obszary, które sprzyjają zrównoważonemu rozwojowi i mają wyraźny wymiar środowiskowy; inwestycje niosące wkład w realizację celów w dziedzinie ochrony środowiska, wymienionych w art. 174 Traktatu;</u>

Uzasadnienie

Obszary kwalifikujące się do dofinansowania, wymienione w rozporządzeniu, to obszary przykładowe; podobnie jest też w obecnie obowiązującym rozporządzeniu w sprawie EFRR. Dlatego tekst powinien być jasny i zgodny z obecnym rozporządzeniem, w którym punkt ten kończy się słowami „na przykład następujące obszary”. Do tego dodano przykład rozwoju zrównoważonego, uznanego za szczególnie ciekawy.

Zalecenie 13

Art. 5 ust. 2 — dodać nową literę

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	f) <u>budowa obiektów infrastruktury usuwania odpadów, zaopatrywania w wodę i oczyszczania ścieków</u>

Uzasadnienie

Do priorytetu ochrony środowiska i zapobiegania ryzyku należy włączyć działania w zakresie zaopatrzenia w wodę, oczyszczania ścieków i usuwania śmieci, ponieważ obecnie wciąż występują problemy ograniczające konkurencyjność regionów europejskich.

Zalecenie 14

Art. 5 ust. 3

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
3) dostęp, poza największymi ośrodkami miejskimi, do usług transportowych i telekomunikacyjnych świadczonych we wspólnym interesie gospodarczym, a w szczególności:	3) dostęp, poza największymi ośrodkami miejskimi, do usług transportowych i telekomunikacyjnych świadczonych we wspólnym interesie gospodarczym, a w szczególności w tym:

Uzasadnienie

W przypadku wspierania dostępu do usług transportowych i telekomunikacyjnych nie powinno się z góry wykluczać dużych ośrodków miejskich.

Zalecenie 15

Art. 5 ust. 3 lit. a)

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
a) wzmocnianie drugorzędnych sieci poprzez poprawę połączeń z transeuropejskimi sieciami transportowymi, regionalnymi węzłami kolejowymi, portami lotniczymi i wodnymi lub też platformami multimodalnymi, dzięki zapewnieniu bezpośrednich połączeń z głównymi liniami kolejowymi, a także poprzez promowanie regionalnych i lokalnych sieci żeglugi śródlądowej;	a) wzmocnianie drugorzędnych sieci poprzez poprawę połączeń z transeuropejskimi sieciami transportowymi, regionalnymi węzłami kolejowymi, portami lotniczymi i wodnymi lub też platformami multimodalnymi, dzięki zapewnieniu bezpośrednich połączeń z głównymi liniami kolejowymi, a także poprzez promowanie regionalnych i lokalnych sieci żeglugi śródlądowej, <u>kabotażu, szlaków morskich zapewniających łączność z wyspami, zwłaszcza małymi, portów wodnych mniejszych niż porty klasy A, oraz poprzecznych połączeń lotniczych między portami lotniczymi klasy I i II;</u>

Uzasadnienie

Wszystkie wyspy, niezależnie od rozmiarów, mają szereg wspólnych problemów. Wyspy zależne są zarówno od transportu morskiego, jak i lotniczego, w zakresie połączeń pomiędzy sobą nawzajem oraz ze stałym lądem. Na fakt ten należy zwrócić uwagę oraz podkreślić, że problemy te nasilają się zwłaszcza w przypadku mniejszych wysp.

Należy dbać o to, by nie pominąć niektórych form komunikacji — zarówno morskiej, jak i lotniczej — wykorzystywanych w europejskich nadmorskich regionach peryferyjnych.

Zalecenie 16

Art. 6 ust. 2 lit. c)

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
c) zapobieganie ryzyku, w tym promowanie bezpieczeństwa morskiego i ochrony przed powodzią, zanieczyszczeniem wód morskich i śródlądowych, zapobieganie i ochrona przed erozją, trzęsieniem ziemi oraz lawinami. Programy mogą obejmować dostawę sprzętu oraz rozwój infrastruktury, projektowanie i wdrażanie planów pomocy międzynarodowej, systemy odwzorowania wspólnego ryzyka oraz opracowanie wspólnych instrumentów badania, zapobiegania, monitorowania i kontroli ryzyka naturalnego i technologicznego;	c) zapobieganie ryzyku, w tym promowanie bezpieczeństwa morskiego i ochrony przed powodzią, zanieczyszczeniem wód morskich i śródlądowych, zapobieganie i ochrona przed erozją, trzęsieniem ziemi i <u>ryzykami sejsmicznymi, erupcjami wulkanów, pożarami lasów</u> oraz lawinami. Programy mogą obejmować dostawę sprzętu oraz rozwój infrastruktury, projektowanie i wdrażanie planów pomocy międzynarodowej, systemy odwzorowania wspólnego ryzyka oraz opracowanie wspólnych instrumentów badania, zapobiegania, monitorowania i kontroli ryzyka naturalnego i technologicznego.

Uzasadnienie

W trosce o wyczerpujący charakter wyliczenia należy je uzupełnić o konkretne rodzaje klęsk żywiołowych.

Zalecenie 17

Art. 6 ust. 2

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
d) tworzenie sieci naukowo-technicznych zajmujących się kwestiami zrównoważonego rozwoju obszarów międzynarodowych, w tym także ustanawianie sieci współpracy ośrodków akademickich oraz połączeń umożliwiających dostęp do wiedzy naukowej, jak również transfer technologii pomiędzy ośrodkami BRT a międzynarodowymi centrami doskonałości w dziedzinie BRT, rozwój konsorcjów międzynarodowych na rzecz wzajemnego udostępniania zasobów BRT, współpraca bliźniaczych instytucji zajmujących się transferem technologii oraz opracowywanie wspólnych mechanizmów finansowych z myślą o wspieraniu BRT w MŚP;	d) tworzenie sieci naukowo-technicznych zajmujących się kwestiami zrównoważonego rozwoju obszarów międzynarodowych, w tym także ustanawianie sieci współpracy ośrodków akademickich i <u>uczelni zawodowych</u> oraz połączeń umożliwiających dostęp do wiedzy naukowej, jak również transfer technologii pomiędzy ośrodkami BRT a międzynarodowymi centrami doskonałości w dziedzinie BRT, rozwój konsorcjów międzynarodowych na rzecz wzajemnego udostępniania zasobów BRT, współpraca bliźniaczych instytucji zajmujących się transferem technologii oraz opracowywanie wspólnych mechanizmów finansowych z myślą o wspieraniu BRT w MŚP. <u>Udział regionów o różnym poziomie spójności w każdym z tych instrumentów współpracy będzie wspierany w celu propagowania konkurencyjności i innowacyjności w całej Europie.</u> e) <u>wspieranie przedsiębiorczości, a w szczególności tworzenia MŚP, rozwoju turystyki, kultury i szerzenia wiedzy informatycznej.</u>

Uzasadnienie

Udział regionów odpowiadających kryteriom celu „konwergencja” i „konkurencyjność”, a także będących w różnych sytuacjach przejściowych (regiony, których dotyczy efekt statystyczny i efekt naturalny) w tym samym instrumencie współpracy będzie sprzyjać bardziej owocnej wymianie doświadczeń i będzie miało pozytywne efekty jeśli chodzi o spójność.

Co więcej, sieci współpracy nie powinny ograniczać się jedynie do uniwersytetów i szkół wyższych, lecz obejmować również wyższe uczelnie zawodowe, gdyż te są najczęściej bliżej przedsiębiorców. Ponadto nie w każdym regionie znajduje się uniwersytet, natomiast często można znaleźć inną szkołę wyższą lub uczelnię zawodową.

Wspieranie przedsiębiorczości, rozwój turystyki, wykorzystanie technologii informatycznych itd. dają doskonałe możliwości współpracy i obustronnej nauki. Regiony mogą się wzajemnie wzmacniać, przy czym granice nie odgrywają tu często żadnej roli. Z tego względu ten istotny obszar społeczeństwa opartego na wiedzy nie może zostać wykluczony ze współpracy transnarodowej.

Zalecenie 18

Art. 6 ust. 3

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
3) wzmacnianie skuteczności polityki regionalnej poprzez promowanie współpracy w ramach sieci i wymiany doświadczeń wśród władz regionalnych i lokalnych, szczególnie w odniesieniu do zagadnień, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 oraz art. 8, w tym poprzez promowanie programów współpracy w ramach sieci na terenie całej Wspólnoty oraz działania obejmujące badania, zbieranie danych, obserwacje i analizy wspólnotowych tendencji rozwoju.	3) <u>wsparcie dla współpracy międzyregionalnej w celu wzmocnienia</u> wzmacnianie skuteczności polityki regionalnej poprzez promowanie <u>wsparcie dla współpracy w ramach sieci i wymiany doświadczeń wśród władz regionalnych i lokalnych, szczególnie w odniesieniu do zagadnień, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 oraz w art. 8, 9, 10 i 11, w tym poprzez promowanie programów współpracy w ramach sieci na terenie całej Wspólnoty oraz działania obejmujące badania, zbieranie danych, obserwacje i analizy wspólnotowych tendencji rozwoju. Ponadto, sieci i dzielenie się doświadczeniami są instrumentami wdrażania działań wymienionych w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu.</u>

Uzasadnienie

Komitet Regionów z zadowoleniem wita propozycje Komisji stworzenia nowego celu „europejska współpraca terytorialna”. Niemniej nowy cel obejmuje jedynie współpracę transgraniczną i ponadnarodową, ale nie współpracę międzyregionalną. Ta ostatnia byłaby zatem możliwa jedynie w formie sieci współpracy i wymiany doświadczeń, tak jak ma to miejsce w przypadku programów ramowych dla innych celów. Komitet jest przeciwny takiemu rozdzieleniu trzech wypróbowanych i sprawdzonych typów współpracy, które do tej pory charakteryzowały europejską współpracę terytorialną. Nowy cel powinien zapewniać szczególną ścieżką finansowania dla współpracy międzyregionalnej.

Jest możliwe, że z wielu różnych powodów, pewne regiony w całej Europie mogą czuć się powiązane z innymi, i z tego powodu nie może zostać wyłączona ich całkiem znaczna współpraca.

Regiony mogą uczyć się od siebie i często granice nie mają znaczenia w tym kontekście. Projekty nie mogą zostać z góry wykluczone.

Sprawą niezwykle ważną dla osiągnięcia spójności terytorialnej jest finansowanie z EFRR sieci współpracy w odniesieniu do regionów o szczególnych cechach geograficznych.

Zalecenie 19

Art. 7 lit. a)

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Następujące rodzaje wydatków nie kwalifikują się do wsparcia z EFRR: a) VAT;	Następujące rodzaje wydatków nie kwalifikują się do wsparcia z EFRR: a) VAT <u>zwracany</u> ;

Uzasadnienie

Należy jednocześnie potwierdzić zasadę obowiązującą dotychczas w ramach dawniejszych i bieżących programów EFRR oraz uniknąć powstania niezrozumiałych różnic w ramach wspólnotowej polityki spójności w stosunku do rozwiązań przewidywanych we wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie EFS.

Zalecenie 20

Art. 7 lit. d)

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
d) mieszkalnictwo;	d) <u>mieszkalnictwo, z wyjątkiem szczególnych rodzajów działań w ramach celu „konwergencja” o przeznaczeniu socjalnym, jak specjalne lokale mieszkalne dla osób korzystających z ochrony oraz mieszkań tymczasowych dla imigrantów spoza Wspólnoty;</u>

Uzasadnienie

Dopuszczenie finansowania wydatków na budowę lub remonty budynków mieszkalnych w ramach celu „konwergencja”, z przeznaczeniem dla określonych grup ludności będących w trudnej sytuacji oraz imigrantów spoza Wspólnoty w pierwszym pokoleniu wydaje się zarazem zgodne z celami europejskiej polityki spójności — w tym z jej celami społecznymi — i pożyteczne w kontekście wkładu, jaki polityka ta może wnieść w rozwiązywanie problemów strukturalnych związanych z napływem imigrantów spoza Wspólnoty.

Zalecenie 21

Art. 8 ust. 1

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
W przypadku działania polegającego na rewaloryzacji miast, zgodnie z art. 25 ust. 4 lit. a) oraz art. 36 ust. 4 lit. b) rozporządzenia (WE) nr (...) EFRR wspiera rozwój wspólnych zintegrowanych strategii mających na celu ograniczenie zbyt wysokiej koncentracji problemów gospodarczych, środowiskowych i społecznych w aglomeracjach miejskich. Może to obejmować rekultywację środowiska naturalnego, rekultywację terenów przemysłowych oraz zachowanie i rozwój dziedzictwa historycznego i kulturowego przy zastosowaniu środków promujących przedsiębiorczość, lokalne zatrudnienie oraz rozwój społeczności, jak również świadczenie usług na rzecz ludności z uwzględnieniem zmian struktur demograficznych.	W przypadku działania polegającego na rewaloryzacji miast, zgodnie z art. 25 ust. 4 lit. a) oraz art. 36 ust. 4 lit. b) rozporządzenia (WE) nr (...) EFRR wspiera rozwój wspólnych zintegrowanych strategii <u>realizowanych w ramach ustrojów prawnych Państw Członkowskich</u> mających na celu <u>umocnienie rozwoju zrównoważonego i</u> ograniczenie zbyt wysokiej koncentracji problemów gospodarczych, środowiskowych i społecznych w aglomeracjach miejskich. Może to obejmować rekultywację środowiska naturalnego, rekultywację terenów przemysłowych oraz zachowanie i rozwój dziedzictwa historycznego i kulturowego przy zastosowaniu środków promujących <u>innowacje i gospodarkę opartej na wiedzy</u> , przedsiębiorczość, lokalne zatrudnienie oraz rozwój społeczności, jak również świadczenie usług na rzecz ludności z uwzględnieniem zmian struktur demograficznych.

Uzasadnienie

Powiązanie wspólnych strategii, o których mowa w proponowanym przepisie (domyślnie odwołującym się do delegacji przewidzianej w art. 36 ust. 4 lit. b) wniosku dotyczącego rozporządzenia ogólnego) z ustrojami instytucjonalnymi Państw Członkowskich i z zasadą pomocniczości nadaje tym strategiom silniejsze podstawy prawne.

Zważywszy na istotne znaczenie miast dla rozwoju regionalnego, z punktu widzenia skuteczności polityki spójności oraz ich wkładu w realizację strategii lisbońskiej i göteborgskiej niezbędne jest bardziej jednoznaczne powiązanie finansowania z funduszy strukturalnych z potrzebami i potencjałem miast w regionach. Można to osiągnąć poprzez wprowadzenie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju miast, które powinny obejmować odnowę tkanki miejskiej, nie ograniczając się jednak do niej.

W ramach działań na rzecz kompleksowego rozwoju miast należy położyć nacisk m.in. na działania zmierzające do rozwijania innowacyjności i gospodarki opartej na wiedzy w perspektywie celów wyznaczonych w strategii lisbońskiej.

Zalecenie 22

Art. 9 ust. 3

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Państwa Członkowskie i regiony zapewniają komplementarność i spójność pomiędzy działaniami współfinansowanymi przez Europejski Fundusz Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich i tymi, które są współfinansowane przez EFRR z jednej strony a działaniami współfinansowanymi przez Europejski Fundusz Rybołówstwa z drugiej strony. W tym celu, w przypadku działań określonych w pkt. 1), 3) i 5) Państwa Członkowskie, przygotowując programy operacyjne, ustalą jasne kryteria rozgraniczające działania, które będą wspierane z EFRR na mocy niniejszego artykułu z jednej strony od działań wspieranych przez Europejski Fundusz Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich na mocy art. 49 ust. 1 lit. a), b) oraz i) rozporządzenia WE nr (...), w przypadku obszarów wiejskich lub przez Europejski Fundusz Rybołówstwa na mocy art. (...) rozporządzenia (WE) nr (...) w przypadku obszarów zależnych od rybołówstwa.	W ramach programów operacyjnych, o których mowa w art. 36 rozporządzenia Rady (WE) nr (...), Państwa Członkowskie i regiony zapewniają komplementarność i spójność — zgodnie ze środkami koordynacyjnymi, o których mowa w art. 25 ust. 4 lit. c) — pomiędzy działaniami współfinansowanymi przez Europejski Fundusz Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich i tymi, które są współfinansowane przez EFRR z jednej strony a działaniami współfinansowanymi przez Europejski Fundusz Rybołówstwa z drugiej strony. W tym celu, w przypadku działań określonych w pkt. 1), 3) i 5) Państwa Członkowskie i regiony, przygotowując programy operacyjne, ustalą jasne kryteria rozgraniczające działania, które będą wspierane z EFRR na mocy niniejszego artykułu z jednej strony od działań wspieranych przez Europejski Fundusz Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich na mocy art. 49 ust. 1 lit. a), b) oraz i) rozporządzenia WE nr (...), w przypadku obszarów wiejskich lub przez Europejski Fundusz Rybołówstwa na mocy art. (...) rozporządzenia (WE) nr (...) w przypadku obszarów zależnych od rybołówstwa, a jednocześnie ustanowią mechanizmy oceny zarówno w toku realizacji, mające na celu kontrolę przestrzegania wspomnianych wymogów komplementarności i spójności.

Uzasadnienie

Należy przede wszystkim ustanowić powiązanie z zasadami koordynacji; wstawienie do proponowanego tekstu odesłania do środków przewidzianych w art. 25 ust. 4 lit. c) (krajowe ramy odniesienia) wzmocni jego zakres.

Wymienienie Państw Członkowskich razem z regionami wynika z troski o spójność ze sformułowaniami użytymi na początku tego ustępu w tekście zaproponowanym przez Komisję.

Proponowana zmiana końca tego ustępu ma na celu uwzględnienie typowych mechanizmów *acquis communautaire* mających wzmocnić działanie przepisu.

Zalecenie 23

Artykuł 11

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Zgodnie z dodatkową alokacją środków, o której mowa w art. 16 ust. 1 lit. d) rozporządzenia (WE) nr (...) oraz w drodze odstępstwa od postanowień art. 3 ust. 2 rozporządzenia, EFRR pomaga w finansowaniu pomocy operacyjnej w regionach peryferyjnych celem zrekompensowania dodatkowych kosztów poniesionych w obszarach objętych art. 4 oraz w następujących dodatkowych obszarach, za wyjątkiem produktów objętych załącznikiem I do Traktatu: a) wsparcie w zakresie usług transportu towarowego i uruchomienia usług transportowych; b) wsparcie związane z ograniczeniami w składowaniu, nadmiernym rozmiarem i utrzymaniem narzędzi produkcyjnych oraz brakiem kapitału ludzkiego na lokalnym rynku pracy.	Zgodnie z dodatkową alokacją środków, o której mowa w art. 16 ust. 1 lit. d) rozporządzenia (WE) nr (...) oraz w drodze odstępstwa od postanowień art. 3 ust. 2 rozporządzenia, EFRR pomaga w finansowaniu pomocy operacyjnej w regionach peryferyjnych celem zrekompensowania dodatkowych kosztów poniesionych w obszarach objętych art. 4 oraz w następujących dodatkowych obszarach, za wyjątkiem produktów objętych załącznikiem I do Traktatu: a) wsparcie w zakresie usług transportu towarowego i uruchomienia usług transportowych; b) wsparcie związane z ograniczeniami w składowaniu, nadmiernym rozmiarem i utrzymaniem narzędzi produkcyjnych oraz brakiem kapitału ludzkiego na lokalnym rynku pracy. Równocześnie, będzie brać udział w finansowaniu inwestycji potrzebnych ze względu na warunki peryferyjne, szczególnie sieci transportowych potrzebnych ze względu na rozczołkowanie terenu oraz gwałtowny wzrost zaludnienia.

Uzasadnienie

Specjalny program powinien uwzględniać nie tylko koszty funkcjonowania, ale też inwestycje, które wynikają z najbardziej peryferyjnego usytuowania. Należy przypomnieć, że regiony peryferyjne, które przestaną podlegać obecnemu celowi nr 1 w najbliższym czasie, będą dalej podlegać stałym trudnościom wynikającym z ich bardzo oddalonego położenia, i będą nadal potrzebować inwestycji będących wynikiem ich położenia, które dotychczas były finansowane w ramach polityki spójności.

Zalecenie 24

Art. 12 ust. 6

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
6) przepisy wykonawcze do programu operacyjnego: a) wyznaczenie przez Państwo Członkowskie wszystkich podmiotów określonych w art. 14; b) opis systemów monitorowania i oceny, jak również skład komitetu monitorującego; c) określenie procedur uruchomienia i obiegu środków finansowych w celu zapewnienia ich przejrzystości; d) przepisy ustanowione w celu zapewnienia rozpowszechnienia programu operacyjnego; e) opis procedur wymiany danych komputerowych uzgodnionych pomiędzy Komisją a Państwem Członkowskim w celu spełnienia wymogów w zakresie płatności, monitorowania i oceny określonych w rozporządzeniu (WE) nr (...);	6) przepisy wykonawcze do programu operacyjnego: a) wyznaczenie przez Państwo Członkowskie wszystkich podmiotów określonych w art. 14; b) opis systemów monitorowania i oceny, jak również skład komitetu monitorującego; c) określenie procedur uruchomienia i obiegu środków finansowych w celu zapewnienia ich przejrzystości; d) przepisy ustanowione w celu zapewnienia rozpowszechnienia programu operacyjnego; e) opis procedur wymiany danych komputerowych uzgodnionych pomiędzy Komisją a Państwem Członkowskim w celu spełnienia wymogów w zakresie płatności, monitorowania i oceny określonych w rozporządzeniu (WE) nr (...); f) <u>opis trybu udziału władz regionalnych i lokalnych wdrożonego z poszanowaniem art. 10 rozporządzenia (WE) nr (...) przez każde z Państw Członkowskich, które wspólnie przedstawiają dany program operacyjny, w fazie przygotowywania tegoż i kolejnych programów;</u> g) dowód zgodności programu operacyjnego ze strategicznymi kierunkami każdego z Państw Członkowskich zgodnie z art. 25 ust. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr (...), w szczególności w odniesieniu do spójności między współpracą międzyregionalną, o której mowa w art. 36 rozporządzenia Rady (WE) nr (...), a inicjatywami podejmowanymi przez dane Państwo Członkowskie w ramach celu „europejska współpraca terytorialna”.

Uzasadnienie

Również w ramach celu „współpraca terytorialna” niezbędne stosowanie przez Państwa Członkowskie zasady partnerstwa, zwłaszcza z regionalnymi i lokalnymi organami administracji publicznej (nie sposób na przykład wyobrazić sobie tworzenia i wdrażania programów współpracy transgranicznej bez intensywnego udziału — już na etapie wnioskowania — społeczności lokalnych transgranicznych względnie miast, gdy mowa jest o wspieraniu i promowaniu europejskich sieci współpracy między miastami). Słuszne więc i celowe w interesie powodzenia programu operacyjnego wydaje się wprowadzenie zasady, że warunkiem zatwierdzenia przez Komisję Europejską propozycji programów operacyjnych jest zawarcie w nich wyjaśnienia, w jaki sposób dane Państwa Członkowskie zastosowały te zasady i jak zamierzają je stosować w fazie realizacji programu.

Zalecenie 25

Art. 12 — dodać nowy akapit

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	<u>Państwa Członkowskie będą czuwać nad udziałem władz regionalnych w programowaniu, administracji i monitorowaniu działań w dziedzinie współpracy transgranicznej i transnarodowej.</u>

Uzasadnienie

Należy zagwarantować udział władz regionalnych w programach współpracy transgranicznej i transnarodowej.

Zalecenie 26

Art. 14 ust. 3

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Każde z Państw Członkowskich uczestniczących w programie operacyjnym powołuje swoich przedstawicieli zasiadających w Komitecie monitorującym, o którym mowa w art. 64 rozporządzenia (WE) nr (...).	Każde z Państw Członkowskich uczestniczących w programie operacyjnym powołuje swoich przedstawicieli zasiadających w Komitecie monitorującym, o którym mowa w art. 64 rozporządzenia (WE) nr (...), <u>dbając o zapewnienie właściwej reprezentacji zainteresowanych władz regionalnych lub lokalnych zgodnie ze swym ustrojem instytucjonalnym i konstytucyjnym.</u>

Uzasadnienie

Zważywszy na rolę regionów i samorządu lokalnego, która przyniosła pozytywne doświadczenia w toku realizacji programu INTERREG A, B i C, wydaje się słuszne z punktu widzenia zasad partnerstwa i subsydiarności, by Państwa Członkowskie zapewniły — stosownie do sytuacji — jednej lub drugiej jednostce publicznej udział w narodowej delegacji w Komitecie monitorującym programu operacyjnego.

Bruksela, 13 kwietnia 2005 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Peter STRAUB

Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie Funduszu Spójności

(2005/C 231/03)

Komitet Regionów,

uwzględniając wniosek dotyczący rozporządzenia Rady ustanawiającego Fundusz Spójności (COM(2004) 494 końcowy- 2004/0166 (AVC);

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z 15 lipca 2004 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu Regionów w tej sprawie, zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając decyzję swojego Przewodniczącego z 26 maja 2004 r. o powierzeniu Komisji ds. Spójności Terytorialnej, prac nad niniejszą opinią;

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1164/94, ustanawiające Fundusz Spójności, uzupełnione następnie rozporządzeniami Rady (WE) nr 1264/99 i (WE) 1265/99;

uwzględniając inne wnioski w sprawie rozporządzeń Komisji Europejskiej dotyczących *ogólnych zasad stosujących się do Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności*, COM(2004) 492 końcowy, 2004/0163 (AVC) oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), COM(2004) 495 końcowy — 2004/0167 (COD);uwzględniając swoją opinię w sprawie Trzeciego Raportu na temat Spójności Gospodarczej i Społecznej (CdR 120/2004 fin) ⁽¹⁾uwzględniając raport prognostyczny w sprawie zarządzania i uproszczenia funduszy strukturalnych po 2006 roku (CdR 389/2002 fin) ⁽²⁾;

uwzględniając własny projekt opinii przyjęty w dniu 4 lutego 2005 r. przez Komisję ds. Polityki Spójności Terytorialnej (sprawozdawca: Antonio PAIVA, Przewodniczący Rady Miasta Tomar (PT/EPP)) (CdR 234/2004 rev.2);

na 59. sesji plenarnej w dniach 13-14 kwietnia 2005 r. (posiedzenie z dn. 13 kwietnia) przyjął następującą opinię:**1. Stanowisko Komitetu Regionów**

Komitet Regionów

1.1 z zadowoleniem przyjmuje ramową propozycję Komisji Europejskiej w sprawie uregulowań dotyczących funduszy strukturalnych w okresie 2007-2013;

1.2 jest przekonany, że, biorąc pod uwagę rozszerzenie Unii do 25, a następnie do 27 państw, propozycja Komisji przydziału 0,41 PNB (z możliwością zwiększenia do 0,46 przy włączeniu pomocy dla rozwoju obszarów wiejskich i rybołówstwa) i zarezerwowania 336,3 miliardów euro na finansowanie trzech celów (78 % na konwergencję, 18 % na konkurencyjność regionalną i zatrudnienie, 4 % na współpracę terytorialną) jest minimalnym kompromisem dla przyszłej polityki spójności;

1.3 jest zadowolony, że zakres pomocy z Funduszu Spójności objął wsparcie projektów, które przedstawiają korzyści ekologiczne, mianowicie efektywności energetycznej i energii odnawialnej oraz, w sektorze transportu poza sieciami transeuropejskimi, transportu kolejowego, rzeczno i morskiego, intermodalnych systemów transportowych i ich interoperacyjności, zarządzania ruchem drogowym i powietrznym, czystą komunikacją miejską i transportem publicznym;

1.4 z zadowoleniem odnotowuje fakt, że Fundusz Spójności będzie dotyczył państw członkowskich o PNB poniżej 90 % średniej wspólnotowej. Należy szukać rozwiązania politycznego dla Państw Członkowskich, które w następstwie rozszerzenia Unii przestaną kwalifikować się do finansowania z jego środków;

1.5 jest zdania, że państwa członkowskie będące beneficjentami Funduszu Spójności nie powinny być karane wstrzymaniem pomocy finansowej z Funduszu Spójności, kiedy, zgodnie z art. 104 ust. 6 Traktatu, w danym państwie członkowskim istnieje nadmierny deficyt publiczny;

1.6 ufa, że Komisja Europejska wyjaśni, czy wstrzymanie pomocy, jeśli do niego dojdzie, dotyczy tylko nowych projektów, które zostaną zatwierdzone po 1 stycznia w roku następującym po podjęciu decyzji;

1.7 jest przekonany, że Komisja Europejska musi przeanalizować dobre i złe strony uwzględniania tych samych ogólnych przepisów w przypadku zarówno EFRR i EFS, jak i Funduszu Spójności. Przedstawione uzasadnienie nie wyjaśnia tego punktu propozycji Komisji. Komitet Regionów uważa, że należy przeprowadzić analizę kosztów i korzyści związanych z tą zmianą w uregulowaniach dotyczących Funduszu Spójności;

⁽¹⁾ Dz.U. C 318 z 22.12.2004, str. 1⁽²⁾ Dz. U. 2003/C 256/01.

1.8 ufa, że Komisja Europejska ma powód, by przejść od analizy poszczególnych projektów (art. 1 ust. 3 rozporządzenia WE nr 1164/94 dotyczącego obecnego Funduszu Spójności) do analizy programów (ostatni ustęp punktu 5.2 uzasadnienia dokumentu COM(2004) 492 końcowy — rozporządzenie dotyczące funduszy strukturalnych) propozycji państw członkowskich otrzymujących wsparcie z Funduszu Spójności. Metoda ta będzie zupełnie inna od stosowanej obecnie. Komisja Europejska powinna usprawiedliwić tę zmianę stosownie do wyników oceny aktualnego Funduszu Spójności, którą należy przeprowadzić.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Zalecenie 1

Nowy motyw 5

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR
	<u>Fundusz Spójności musi także brać pod uwagę społeczne aspekty zrównoważonego rozwoju oraz przyczyniać się do osiągnięcia integracji społecznej, zwłaszcza jeśli chodzi o ułatwienie dostępu i usunięcie barier dla osób niepełnosprawnych oraz zwalczanie dyskryminacji osób niepełnosprawnych, zgodnie z art. 13 Traktatu.</u>

Uzasadnienie

Fundusze strukturalne, zwłaszcza Fundusz Spójności, są podstawowym instrumentem ograniczania i łagodzenia wykluczenia społecznego grup wrażliwych, jak w przypadku eliminowania we wszystkich dziedzinach życia barier dla osób niepełnosprawnych, zwłaszcza poprzez propagowanie i tworzenie dostępnego otoczenia dla osób niepełnosprawnych w dziedzinie technologii informatycznych, transportu i infrastruktury budowlanej.

Zalecenie 2

Artykuł 2 — punkt 1

Zakres pomocy

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR
Transeuropejskie sieci transportowe, zwłaszcza priorytetowe projekty o znaczeniu ogólnoeuropejskim, określone w decyzji nr 1692/96 WE;	Transeuropejskie sieci transportowe, zwłaszcza priorytetowe projekty o znaczeniu ogólnoeuropejskim, określone w decyzji nr 1692/96 WE i <u>ich odpowiednie połączenia, mianowicie porty i lotniska.</u>

Uzasadnienie

Zwłaszcza regiony peryferyjne Unii Europejskiej potrzebują tych połączeń w celu zmniejszenia odizolowania od kontynentu europejskiego i zapewnienia dostępu do sieci transeuropejskiej.

Zalecenie 3

Artykuł 3 — punkt 1

Zasady kwalifikowalności wydatków

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR
Następujące wydatki są niekwalifikowalne: 1) VAT; 2) procenty od długu; 3) zakup ziemi za kwotę przekraczającą 10% całkowitych kwalifikujących się wydatków na daną operację; 4) budownictwo mieszkaniowe; 5) zamykanie elektrowni jądrowych.	Następujące wydatki są niekwalifikowalne: 1) VAT; 2) procenty od długu; 3) zakup ziemi za kwotę przekraczającą 10% całkowitych kwalifikowalnych wydatków na daną operację; 4) budownictwo mieszkaniowe; 5) zamykanie elektrowni jądrowych.

Uzasadnienie

W obecnym Funduszu Spójności VAT jest kwalifikowalny i nie ma powodu do zaostreżania istniejących przepisów.

Zalecenie 4

Artykuł 4

Warunki dostępu do pomocy z Funduszu

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR
1. Pomoc z Funduszu Spójności regulują następujące zasady. 2. Jeśli Rada: a) ustaliła w zgodności z art. 104 ust. 6 WE, że w będącym beneficjentem Państwie Członkowskim istnieje nadmierny deficyt budżetu państwa oraz b) postanowiła w zgodności z art. 104 ust. 8 Traktatu o WE, że dane Państwo Członkowskie, w odpowiedzi na zalecenie Rady wydane zgodnie z art. 104 ust. 7, nie podjęło skutecznych działań lub że działania te okazały się niewystarczające, postanawia wstrzymać albo całość, albo część pomocy finansowej z Funduszu dla danego Państwa Członkowskiego, z mocą obowiązującą od 1 stycznia w roku następującym po decyzji. Wstrzymanie dotyczy zobowiązań. 3. Rada postanawia uchylić zawieszenie pomocy finansowej z Funduszu, jeśli ustali, że dane Państwo Członkowskie podjęło niezbędne działania korygujące. Komisja ponownie włącza do budżetu wstrzymane zobowiązania. 4. Rada większością kwalifikowaną podejmuje wspomniane w ust. 2 i 3 decyzje w sprawie wniosku Komisji.	1. Pomoc z Funduszu Spójności będzie uzależniona od następujących zasad. 2. Jeśli Rada: a) ustaliła w zgodności z art. 104 ust. 6 WE, że w będącym beneficjentem Państwie Członkowskim istnieje nadmierny deficyt budżetu państwa oraz b) postanowiła w zgodności z art. 104 ust. 8 Traktatu o WE, że dane Państwo Członkowskie, w odpowiedzi na zalecenie Rady wydane zgodnie z art. 104 ust. 7, nie podjęło skutecznych działań lub że działania te okazały się niewystarczające, postanawia wstrzymać albo całość, albo część pomocy finansowej z Funduszu dla danego Państwa Członkowskiego, z mocą obowiązującą od 1 stycznia w roku następującym po decyzji. Wstrzymanie dotyczy zobowiązań. 3. Rada postanawia uchylić zawieszenie pomocy finansowej z Funduszu, jeśli ustali, że dane Państwo Członkowskie podjęło niezbędne działania korygujące. Komisja ponownie włącza do budżetu wstrzymane zobowiązania. 4. Rada większością kwalifikowaną podejmuje wspomniane w ust. 2 i 3 decyzje w sprawie wniosku Komisji. <u>Państwami kwalifikującymi się do wsparcia z Funduszu Spójności są Państwa Członkowskie, których dochód narodowy brutto (DNB) na głowę mieszkańca, mierzony paritetem siły nabywczej i obliczony na podstawie danych wspólnotowych za ostatnie trzy lata, dostępnych w (...), jest mniejszy niż 90% średniej wspólnotowej.</u>

Uzasadnienie

Artykuł 4 należy zastąpić nowym ustępem, który powinien zawierać listę Państw Członkowskich kwalifikujących się do wsparcia z Funduszu Spójności.

Jeśli art. 4 pozostanie w brzmieniu zaproponowanym przez Komisję Europejską, Państwo Członkowskie korzystające z Funduszu Spójności zostanie ukarane podwójnie. Jedną z sankcji jest podobna do tej, którą stosuje się wobec każdego innego Państwa Członkowskiego o nadmiernym deficycie publicznym. Drugą będzie zawieszenie finansowania z Funduszu Spójności dla danego Państwa Członkowskiego.

Chociaż jest zrozumiałe, że Państwa Członkowskie korzystające z Funduszu Spójności muszą spełnić warunki konwergencji gospodarczej, to zawieszenie finansowania z Funduszu Spójności przyniesie więcej trudności temu Państwu Członkowskiemu, którego PNB jest już niższy od średniej wspólnotowej.

Co więcej, nie jest jasne, czy zawieszenie finansowania dotyczy nowych projektów przyjętych po 1 stycznia w roku następującym po decyzji oraz co dzieje się z projektami, które zostały przyjęte przed tą datą.

Bruksela, 13 kwietnia 2005 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Peter STRAUB

Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dostępu do rynku usług portowych

oraz

Białej księgi dotyczącej rewizji rozporządzenia (EWG) nr 4056/86 w sprawie stosowania reguł konkurencji WE do transportu morskiego

(2005/C 231/04)

Komitet Regionów,

uwzględniając wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dostępu do rynku usług portowych (COM(2004) 654 końcowy; 2004/0240 (COD)) oraz Białą księgę dotyczącą rewizji rozporządzenia (EWG) nr 4056/86 w sprawie stosowania reguł konkurencji WE do transportu morskiego (COM(2004) 675 wersja ostateczna);

uwzględniając decyzję Rady z dnia 2 lutego 2004 r. o zasięgnięciu jego opinii na ten temat, zgodnie z artykułem 265, ustęp 1 i artykułem 80 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając decyzję swojego Przewodniczącego z dnia 3 listopada 2004 r. o zobowiązaniu Komisji ds. Polityki Spójności Terytorialnej do sporządzenia opinii w tej sprawie;

uwzględniając komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady „Poprawa jakości usług w portach morskich: kluczowy aspekt dla transportu europejskiego. Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dostępu do rynku usług portowych” (COM(2001) 35 wersja ostateczna) wraz ze zmianą wniosku w sprawie dostępu do rynku usług portowych (przedłożony przez Komisję zgodnie z art. 250 ust. 2 TWE) (COM/2002/0101 wersja ostateczna));

uwzględniając swoją opinię z dnia 20 września 2001 r. w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady „Poprawa jakości usług w portach morskich: kluczowy aspekt dla transportu europejskiego” (CdR 161/2001 fin) ⁽¹⁾;

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 29 września 2001 r. w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dostępu do rynku usług portowych (CES 1495/2001);

uwzględniając raport Stałego Komitetu Państw EFTA z dnia 2 maja 2002 r. w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dostępu do usług portowych;

⁽¹⁾ Dz. U. C 19 z 22.01.02, str.3

uwzględniając wspólny projekt zaaprobowany przez Komitet Pojednawczy zgodnie z art. 251 ust. 4 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską w dn. 22 października 2003 r., dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dostępu do rynku usług portowych (PE-CONS 3670/03 — C5-0461/2003 -2001/0047(COD));

uwzględniając raport delegacji Parlamentu Europejskiego w Komitecie Pojednawczym z dnia 4 listopada 2003 r. w sprawie zaaprobowanego przez Komitet Pojednawczy wspólnego projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dostępu do rynku usług portowych (A5-0364/2003);

uwzględniając swoją opinię z dnia 29 września 2004 r. (CdR 163/2004 fin) ⁽¹⁾ w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie poprawy bezpieczeństwa portów (COM(2004) 76 wersja ostateczna);

uwzględniając dyrektywę 2000/52/WE Komisji z dnia 26 lipca 2000 r. zmieniającą dyrektywę 80/723/EWG w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między Państwami Członkowskimi a przedsiębiorstwami publicznymi;

uwzględniając rozporządzenie (EWG) 4056/86 Rady z dnia 22 grudnia 1986 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 85 i 86 [obecnie art. 81 i 82] Traktatu do transportu morskiego, ostatnio zmienione rozporządzeniem 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r.;

uwzględniając konkluzje Prezydencji z Rady Europejskiej w Lizbonie w dniach 23 i 24 marca 2000 r., w których wzywa się Komisję do „przyspieszenia liberalizacji w takich dziedzinach jak gaz, energia elektryczna, usługi pocztowe i transport”;

uwzględniając Białą księgę „Europejska polityka transportowa do roku 2010: Czas na decyzje” z dnia 12 września 2001 r. (COM(2001)370 wersja ostateczna);

uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 823/2000 Komisji z dnia 19 kwietnia 2000 r. w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu TWE do określonych grup porozumień, decyzji i praktyk uzgodnionych między towarzystwami żeglugi liniowej (konsorcja);

uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 1/2003 Rady z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji zapisanych w art. 81 i 82 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając raport sekretariatu Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) w sprawie polityki konkurencji w odniesieniu do statków rejsowych z dnia 16 kwietnia 2002 r.;

uwzględniając dokument konsultacyjny Komisji z marca 2003 r. w sprawie rewizji rozporządzenia (EWG) 4056/86 w sprawie stosowania art. 81 i 82 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską do transportu morskiego;

uwzględniając otrzymane komentarze („received comments”) do dokumentu konsultacyjnego Komisji w sprawie rewizji rozporządzenia EWG 4056/86;

uwzględniając raport Uniwersytetu Erazma w Rotterdamie z dnia 12 listopada 2003 r. w sprawie jego pomocy przy przetwarzaniu komentarzy otrzymanych do dokumentu konsultacyjnego Komisji w sprawie rewizji rozporządzenia (EWG) 4056/86;

uwzględniając sporządzony przez Komisję materiał do dyskusji w sprawie rewizji rozporządzenia (EWG) 4056/86 z grudnia 2003 r.;

uwzględniając dokument Stowarzyszenia ds. Europejskiej Żeglugi Liniowej (European Liner Affairs Association, ELAA) na temat „Rewizja rozporządzenia 4056/86: propozycja nowej struktury przepisów” z dnia 6 sierpnia 2004 r.;

uwzględniając projekt opinii (CdR 485/2004) przyjęty dnia ... przez Komisję ds. Polityki Spójności Terytorialnej (sprawozdawca: Rolf Harlinghausen, członek Komisji ds. Europejskich Rady Miasta Hamburga, DE/EPP);

⁽¹⁾ Dz. U. C 43 z 18.2.05, str. 26

a także mając na uwadze, co następuje:

- 1) Liberalizacja sektora transportu jest szczególnie od czasu przyjęcia strategii lizbońskiej w roku 2000 jednym z głównych celów Unii Europejskiej i jej Państw Członkowskich.
- 2) Polityka transportu stanowi w szczególności jeden z priorytetów Komisji ds. Polityki Spójności Terytorialnej oraz całego Komitetu Regionów, jak to pokazują liczne opinie — w szczególności zaś opinia przygotowana przez Gianfranco Lambertiego w sprawie pierwszego projektu dyrektywy dotyczącej usług portowych. W ten sposób Komitet podkreśla zasadniczy wkład europejskiej polityki transportu do tworzenia spójności w rozszerzonej i jeszcze bardziej różnorodnej Europie.
- 3) Unia Europejska będzie miała w nadchodzących latach do czynienia ze znacznym wzrostem popytu na usługi transportowe. Wzrost ten, który wynika m.in. ze wzrostu gospodarczego, rozszerzenia Unii i intensyfikacji stosunków handlowych, będzie dotyczył na dodatek w znacznym stopniu transportu towarowego.
- 4) Ze względu na spodziewane przeciążenie, przede wszystkim w zakresie infrastruktury, istnieje konieczność podjęcia znacznych wysiłków w celu udrożnienia osi transportowych i rozbudowy infrastruktury transportowej. Główna rola przypadnie przy tym przyjaznemu dla środowiska transportowi morskemu, gdyż jego potencjał może pozwolić na przejęcie drogowego transportu towarowego i wniesienie wkładu do bardziej zrównoważonego rozwoju całego transportu. Modernizacja i budowa bardziej wydajnej intermodalnej sieci transportowej będzie miała decydujący wpływ na regiony przybrzeżne, portowe i zaplecza portów, a tym samym na zlokalizowaną tam gospodarkę portową i przedsiębiorstwa działające w sektorze transportu morskiego. Można przypuszczać, że ta pozytywnie oddziałująca na cały rynek wewnętrzny tendencja zaznaczy się m.in. w basenie Morza Bałtyckiego.
- 5) Wydajne systemy transportowe są podstawowym warunkiem międzynarodowej konkurencyjności Europy. Należy tworzyć bezpieczne warunki w celu wygenerowania zachęt dla dalszej intensyfikacji inwestycji w sektorze transportu. Mając to na uwadze, prawo wspólnotowe będzie musiało odpowiadać zasadom efektywnej konkurencji i wolnego dostępu do rynku, ale także wymogom bezpieczeństwa inwestycji, odpowiednich przepisów bezpieczeństwa, socjalnych warunków pracy i wysokich standardów ochrony środowiska.
- 6) Z uwagi na to, że koszty przeładunku portowego są w Europie wyraźnie niższe niż w Ameryce Północnej i w Azji, konieczne jest rozważenie działań, które wniosłyby wkład w poprawę konkurencji i wydajności w portach, na podstawie analizy deficytów status quo. Analiza taka nie została jak na razie przeprowadzona.
- 7) Poza tym należy zwrócić uwagę na to, że w ciągu dziesięcioleci szczególnie w portach, ale także i w transporcie morskim, wytworzyły się funkcjonalne kompleksowe struktury. Efektem tego jest to, że wiele przedsiębiorstw mających siedzibę i działających w UE i w jej portach należy już do najbardziej dochodowych i konkurencyjnych przedsiębiorstw na świecie. Zmiany ramowych warunków prawnych powinny zatem w adekwatny sposób uwzględniać ewentualne skutki dla współzależności wewnątrz struktur sektora transportu oraz pomiędzy nimi a pozostałymi branżami gospodarki. Komisja także dostrzega kompleksowość tych struktur, przewidując znaczne nakłady finansowe na tworzenie funkcjonalnych i konkurencyjnych systemów transportowych jak np. żegluga bliskiego zasięgu czy też autostrady morskie.
- 8) Bezsprzecznie konieczna deregulacja w dziedzinie transportu morskiego i usług portowych musi być przeprowadzana z wyczuciem. Odpowiednie przepisy przejściowe powinny — także ze względów polityki zatrudnienia — dążyć do unikania (nawet tymczasowego) pogarszania sytuacji dla przedsiębiorstw mających siedzibę i działających w Europie w porównaniu z pozostałymi uczestnikami rynku światowego oraz wypaczeń wewnątrz Unii Europejskiej.
- 9) W kontekście ogólnosięciowym można stwierdzić, że zarówno w transporcie morskim, jak i usługach portowych mamy do czynienia z najróżniejszymi warunkami ramowymi z punktu widzenia polityki i prawa dotyczącego zasad konkurencji. Dlatego też w podejściu do kwestii stopnia, zakresu i prędkości liberalizacji rynku wewnątrz Unii Europejskiej pewną rolę powinny odgrywać również rozważania z punktu widzenia polityki przemysłowej. Nie zostały one jednak dotychczas w ogóle uwzględnione. Wprowadzone powinny zostać uzupełniające środki polityki zatrudnienia, aby zminimalizować ewentualny negatywny, krótkookresowy wpływ liberalizacji.

na 59. sesji plenarnej w dn. 13-24 kwietnia 2005 r. (posiedzenie z dnia 13 kwietnia) przyjął następującą opinię:

I. Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dostępu do rynku usług portowych

1. Ogólne uwagi Komitetu Regionów

Komitet Regionów

1.1 uważa za pozytywne, że Komisja chce stworzyć specjalne wspólnotowe ramy dla usług portowych. Jest to tym bardziej ważne, że 20 spośród wszystkich 25 Państw Członkowskich posiada porty;

1.2 przyjmuje z zadowoleniem podane w projekcie dyrektywy zasadnicze cele Komisji polegające na zapewnieniu konkurencji i efektywności w sektorze portowym. W przypadku istnienia nieefektywności do osiągnięcia tego celu mogą przyczynić się takie instrumenty jak liberalizacja, wolny dostęp do rynku i przejrzystość;

1.3 zgadza się z Komisją, że oprócz stosowania dyrektywy w sprawie przejrzystości do przedsiębiorstw portowych konieczne jest ustanowienie jasnych i przejrzystych, a jednocześnie elastycznych wytycznych dotyczących pomocy publicznej dla inwestycji portowych w celu dalszego uczciwego i efektywnego rozwoju sektora portowego;

1.4 przyjmuje z zadowoleniem to, że Komisja otwiera możliwość, by porty będące w posiadaniu władz publicznych oferowały i wykonywały usługi portowe w celu wspierania efektywnej konkurencji;

1.5 ubolewa jednakże nad tym, że Komisja już bardzo szybko po pierwszej nieudanej próbie oraz bez podjęcia niezbędnych analiz przedkłada nowy projekt, który jest zastrzony w istotnych obszarach uregulowań i zawiera liczne zmiany opierające się w większości na odrzuconym przez Radę i Parlament Europejski pierwszym projekcie i pozostające po części daleko z tyłu za wypracowanymi w procedurze pojedynczymi rezultatami;

1.6 stwierdza brak dostatecznego uwzględnienia dominującej struktury europejskiego rynku portów i usług portowych. W rzeczywistości istnieje duża konkurencja między poszczególnymi portami europejskimi prowadząca do tego, że tylko porty efektywne i atrakcyjne cenowo mogą obronić swoją pozycję w europejskiej konkurencji;

1.7 z intensywnej konkurencji między portami wyciąga wniosek, że w portach mogą się utrzymać tylko te usługi, które stosują efektywne i korzystne pod względem kosztowym metody produkcji. Ponieważ mało wydajni dostawcy usług portowych wnoszą negatywny wkład do wydajności całego portu, są oni przez konkurencję pomiędzy portami zmuszeni do zwiększania swojej wydajności;

1.8 stwierdza brak dostatecznego uwzględnienia faktu, że konkurencja nie ogranicza się tylko do działalności w porcie, lecz dotyczy również całych ciągów transportowych. Interwencja w jeden element tych ciągów transportowych, jakim jest port, wywiera wpływ na cały łańcuch logistyczny w transporcie w

głęb ładu. Dlatego też przepisy zawarte w nowym wniosku dotyczącym dyrektywy regulują dużo więcej niż tylko dostęp do usług portowych. Konsekwencji tej regulacji dla logistyki nie da się przewidzieć;

1.9 obawia się zmniejszenia się liczby czynnych dostawców usług portowych w Europie, jeżeli projekt dyrektywy miałby zostać zrealizowany w przedłożonej formie. Nie jest wykluczone, że nieliczni wykonawcy usług portowych z portów spoza Unii Europejskiej generujący na swoich rodzimych monopolistycznych rynkach wysokie stopy zwrotu będą silniej napierać na kluczowe porty Europy i rozstrzygać procedury wyboru na swoją korzyść dzięki wysokim finansowym ofertom. Dotyczy to szczególnie tych przypadków, gdzie to właśnie wysokość oferty jest jedynym bądź też decydującym kryterium wyboru. Będzie to w znaczący sposób zagrażało aktualnym strukturom europejskiej gospodarki portowej charakteryzującym się dużą liczbą publicznych i prywatnych operatorów terminali. Jeżeli kilku nielicznym operatorom terminali uda się skoncentrować w swoich rękach znaczny udział w rynku przeładunków portowych, to również w Europie powstaną monopolistyczne struktury, które nie są do pogodzenia z celem, jakim jest zwiększenie konkurencji;

1.10 obawia się poza tym spadku inwestycji wśród dostawców usług portowych. Dyrektywa wprowadza niepewność w zakresie czasu trwania umów oraz odszkodowań, co będzie prowadzić do znacznego spadku spodziewanego tempa amortyzacji. Poza tym niepewność ta spowoduje wzrost kosztów refinansowania inwestycji, gdyż sektor bankowy w większym stopniu uwzględni odpowiednie ryzyka ze względu na wymogi związane z Nową umową kapitałową Bazylea II. Już same te dwie konsekwencje wprowadzenia w życie dyrektywy będą skutkować znacznym zmniejszeniem się zachęt inwestycyjnych;

1.11 dostrzega złamanie zasady pomocniczości zapisanej w art. 5 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską oraz zasady proporcjonalności, gdyż dyrektywa nie uwzględnia w dostateczny sposób tego, że na szczeblu Państw Członkowskich istnieje już wolna konkurencja między europejskimi portami. Przepisy proponowane w dyrektywie nie są zatem w przedłożonej formie i zakresie konieczne;

1.12 jest więc zaniepokojony tym, że działania proponowane w dyrektywie nie służą osiągnięciu zdecydowanie szczytnych celów Komisji i obawia się, że — wręcz przeciwnie — obecna tendencja zwyżkowa wzrostu i wydajności europejskich portów i usług portowych staje się zagrożona;

1.13 jest zdania, że możliwość, by porty same oferowały i wykonywały usługi portowe, nie powinna ograniczać się do określonych sytuacji, lecz obowiązywać generalnie. Należy przy tym zagwarantować utrzymanie uczciwych i przejrzystych warunków konkurencji, jeśli władze portowe konkurują z prywatnymi dostawcami usług portowych;

1.14 chciałby dodać jako uzupełnienie, że istnieją jakościowe różnice w różnych wersjach językowych, które utrudniają ocenę projektu dyrektywy.

Szczegółowe zagadnienia poruszane w dyrektywie

Komitet Regionów

1.15 obawia się olbrzymiego biurokratycznego nakładu pracy dla zarządów portów przeczącego celom dyrektywy „liberalizującej” poprzez wymogi przewidziane w ramach obowiązku uzyskiwania zezwoleń. Projekt przewiduje, że wszystkie usługi portowe objęte dyrektywą (morskie służby techniczne jak np. pilotaż, holowanie i cumowanie, wszelka działalność związana z przeładunkiem, jak również odprawą pasażerów) będą w przyszłości podlegały obowiązkowi posiadania zezwolenia. Obejmuje to również usługi portowe, które do tej pory są świadczone bez zezwoleń. Zarządy portów musiałyby w przyszłości wydawać znacznie więcej zezwoleń niż dotychczas, gdyż np. właściciele terenów, którzy na swoich własnych nieruchomościach wykonują usługi portowe, również potrzebowaliby zezwolenia. Również podmioty prowadzące samodzielną obsługę/przeładunek potrzebowaliby zezwolenia, które może być co prawda przyznane bezterminowo, jednak będzie ważne tylko tak długo, jak długo podmiot prowadzący samodzielną obsługę/przeładunek spełnia kryteria ich przyznania. Zarząd portu byłby poza tym zobowiązany do nadzorowania zezwoleń. Oprócz przestrzegania kryteriów związanych z procedurą wyboru trzeba byłoby kontrolować stosowanie się do przepisów dotyczących zatrudnienia i praw socjalnych, co zasadniczo jest zadaniem partnerów społecznych. Zobowiązania te w całej swojej kompleksowości mogą w niektórych przypadkach przekraczać możliwości zarządu portu;

1.16 uważa, że obowiązek posiadania zezwolenia może prowadzić do złamania praw własności dla właścicieli nieruchomości oraz do niezgodności z art. 296 TWE, według którego ordynacje własnościowe pozostają domeną Państw Członkowskich. Jeżeli w ramach procedury przetargowej zamówienie nie zostanie udzielone właścicielowi na jego własną powierzchnię portową, lecz jakiemuś podmiotowi trzeciemu, to ten pierwszy nie będzie mógł już oferować usług portowych na swojej własnej nieruchomości. Zarząd portu, nie będąc właścicielem, nie ma z kolei możliwości decydowania o powierzchni portowej i nie może w związku z tym zawrzeć umowy najmu/dzierżawy z osobą trzecią bez zgody właściciela. W szczególności nie może też zmusić właściciela do zawarcia przez niego umowy z osobą trzecią, którą wybrano w procedurze wyboru. Przyznane zezwolenie byłoby więc nieskuteczne;

1.17 poddaje pod rozważenie, że w ramach przewidzianej procedury wyboru mogą wystąpić komplikacje. Według projektu dyrektywy w przypadku wystąpienia sytuacji ograniczania liczby dostawców usług mają pozostać w mocy jedynie te zezwolenia, które zostały przyznane w procedurze wyboru. Natomiast wszelkie zezwolenia, które zostały przyznane w sposób zgodny z obecnym stanem prawnym, miałyby stracić swoją ważność. Dlatego też ze względu na działanie wstecz nowego aktu prawnego zarządy portów po wejściu w życie dyrektywy byłyby zobowiązane do przyznawania wszelkich, nawet istniejących już zezwoleń na nowo w ramach procedury wyboru;

1.18 uważa, że kroki w kierunku przekazania Państwom Członkowskim wyłącznej kompetencji do ustalania przepisów dotyczących naliczania odszkodowań za wartość rezydualną przedsiębiorstwa niosą ze sobą ryzyko zniekształceń konkurencji. Dla przykładu przy naliczaniu odszkodowań mogłoby

być możliwe ustanowienie (ukrytych) dodatkowych odliczeń od dzierżawy gruntów. Zatem określona w dyrektywie zasada wyliczania odszkodowań według jasnych, ustalonych z góry reguł nie konkretyzuje oczekiwań wobec krajowych przepisów przy naliczaniu odszkodowań w sposób wystarczający. Jednocześnie wszelkie przepisy wspólnotowe muszą uwzględniać różnice pomiędzy odpowiednimi krajowymi przepisami dotyczącymi amortyzacji i systemami podatkowymi, aby uniknąć zniekształceń konkurencji. Zgodnie z tymi zasadami europejskie przepisy mogłyby na przykład uznać za obowiązkowe stosowanie ogólnie obowiązujących krajowych przepisów w zakresie amortyzacji. Jakikolwiek odstępstwo należy dopuścić jedynie w przypadku istnienia uzasadnionych powodów. Ponadto w imię przejrzystości przepisy dotyczące naliczania odszkodowań należy ujawnić bądź przynajmniej podać do wiadomości Komisji;

1.19 z uwagi na różne szczególne uregulowania w dyrektywie obawia się spadku inwestycji:

- a) nowe skrócone okresy ważności zezwoleń nie są zorientowane według okresów niezbędnych dla amortyzacji. Te zbyt krótkie w swojej koncepcji okresy będą prowadzić do tego, że pewne inwestycje długoterminowe nie będą się albo w ogóle opłacać, albo nieuniknione będzie podwyższenie korzystnych dotychczas w skali międzynarodowej cen, by uzyskać szybszą amortyzację;
- b) projekt dyrektywy nie zawiera opcji przedłużania przyznanych dotychczas zezwoleń. Według projektu zezwolenia nie mogą być przedłużane bez przeprowadzenia nowej procedury wyboru, która niesie ze sobą z kolei ryzyko utraty zezwolenia. W takich warunkach inwestycje długoterminowe będą czynione przypuszczalnie tylko na początku okresu ważności danego zezwolenia. Z biegiem czasu chęć do inwestowania będzie się zmniejszać wraz z upływem czasu pozostającego do końca ważności zezwolenia;
- c) przewidziane zasady regulujące odszkodowania są niewystarczające. Inwestycje w nowoczesne urządzenia techniczne wymagają obok inwestycji kapitałowych również znacznych nakładów na szkolenie pracowników oraz dostosowań w zakresie technicznego przebiegu produkcji. Dla efektywnego przebiegu niezbędne są poza tym znaczne środki w celu umiejscowienia się w całej sieci łańcucha transportowego. Nieuwzględnienie tych nakładów w przypadku odszkodowania zmniejsza oczekiwania co do rentowności już w momencie wykonywania inwestycji. Skutkiem tego byłoby spadek inwestycji bądź też ich całkowity brak;

1.20 dostrzega poważny brak bezpieczeństwa prawnego dla działających już dostawców usług portowych z uwagi na brak przepisów przejściowych. Przedsiębiorstwa działające już na rynku nie mogą być pewne tego, czy również w przyszłości będą prowadzić działalność w dotychczasowym zakresie. Jeśli w przyszłości jakiś nowy dostawca usług portowych będzie chciał również móc oferować swoje usługi, a będziemy mieli do czynienia z sytuacją ograniczenia liczby dostawców, to działający już dostawcy usług portowych będą musieli poddać się procedurze wyboru, która niesie ze sobą ryzyko utraty zezwolenia. Z jednej strony spowoduje to zachwianie ufności w istniejące umowy, zaś z drugiej strony niepewność co do dalszego istnienia zezwoleń będzie prowadzić do poważnego zmniejszenia się gotowości do inwestycji. W przypadku jednostronnej ingerencji w aktualne umowy istnieje poza tym ryzyko znacznych roszczeń odszkodowawczych;

1.21 prognozuje zmniejszenie się atrakcyjności portów europejskich dla statków rejsowych ze względu na ograniczenia w samodzielnej obsłudze. W projekcie dyrektywy przewidziane jest, że samodzielna obsługa przy pomocy załogi statku będzie dozwolona tylko w ramach żeglugi bliskiego zasięgu oraz autostrad morskich. Międzynarodowe statki rejsowe nie byłyby zatem już uprawnione do dokonywania odprawy pokładowej własnym personelem obsługi statku;

1.22 obawia się, że przewidziana możliwość korzystania z pracy personelu lądowego może prowadzić do dumpingu socjalnego, pogorszenia jakości i wydajności usług portowych oraz konfliktów z technicznymi i politycznymi wymogami bezpieczeństwa (ISPS). Przewidziany przez Komisję system rozpisywania zamówień byłby również o tyle nieskuteczny, że przedsiębiorstwa przeładunkowe otrzymywałyby wprowadzone zezwolenia na działalność przeładunkową, ale i tak nie mogłyby z nich faktycznie skorzystać, gdyż armatorzy przeprowadzaliby samodzielną odprawę;

1.23 przyjmuje z zadowoleniem elastyczność uregulowania w zakresie usług pilotażu dającą Państwom Członkowskim możliwość dostosowania swoich przesłanek dla przyznawania zezwoleń i wyboru dostawców usług do odpowiednich kryteriów. Komitet zastanawia się jednak, czy ciążący na Państwach Członkowskich obowiązek informowania jest celowy z punktu widzenia poprawy efektywności usług pilotażu, gdyż — jak podkreśla się to w samym projekcie dyrektywy — dla usług pilotażu takie kryteria jak bezpieczeństwo i kompetencja osobista są decydujące.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Komitet Regionów

2.1 uważa, że nie należy zatwierdzać dyrektywy w jej obecnym kształcie, gdyż nie sprzyja ona konkurencji w branży usług portowych, lecz tworzy częściowo niepotrzebne bądź niewystarczające reguły, które szkodzą interesom w szczególności małych i średnich dostawców usług portowych i sprzyjają dumpingowi socjalnemu, pogarszając przez to sprawność działania i uczciwe warunki konkurencji dla portów. Komisja nie osiągnie deklarowanych przez siebie celów za pomocą tej dyrektywy;

2.2 uważa za nieodrowne dokonanie przed kolejną naradą zróżnicowanej analizy aktualnej sytuacji na rynku usług portowych. Na ryzyko przeregulowania rynku usług portowych, które niesie z sobą takie konsekwencje jak zmniejszenie konkurencji i spadek efektywności, można odpowiedzieć skutecznie tylko przy pomocy szczegółowego rozpoznania istniejących słabych punktów na najistotniejszych rynkach cząstkowych europejskiej gospodarki portowej;

2.3 jest przekonany, że w celu zwiększenia bezpieczeństwa prawnego i ochrony istniejących zobowiązań konieczna jest gwarancja trwałości działalności dla przedsiębiorstw działających już na rynku. Dlatego też przedsiębiorstwa działające już na rynku powinny być wyłączone z obowiązku uzyskania zezwolenia na czas trwania istniejących umów oraz zezwoleń, bądź też obecne zezwolenia powinny posiadać nadal ważność aż do określonych w dyrektywie maksymalnych okresów. Przy-

najmniej jednak należałoby zadbać o to, by okresy przejściowe były odpowiednie, tzn. powinny one być przedłużone odpowiednio do obiektywnych potrzeb zainteresowanych przedsiębiorstw;

2.4 jest zdania, że na szczeblu Państw Członkowskich należy wprowadzić uregulowania w zakresie odszkodowań, które również po normalnym upływie ważności zezwolenia byłyby uzależnione od krajowych przepisów w zakresie zamówień i jednocześnie od aktualnej wartości przedsiębiorstwa przy fikcyjnym założeniu dalszego istnienia zezwolenia. Takie rozwiązanie uwzględni zarówno nakłady przedsiębiorstw o charakterze inwestycyjnym w organizację, personel i umieszczenie się w łańcuchach transportowych, jak i wszelkie rozmaite instytucjonalne warunki ramowe;

2.5 uważa, że prawo wspólnotowe powinno ustalać, które elementy powinny przyjąć się w przepisach dotyczących wyliczania, leżących u podstaw wypłat rekompensat. Odpowiednie uregulowanie musi przy tym uwzględniać różnice między krajowymi systemami amortyzacyjnymi i podatkowymi;

2.6 opowiada się za tym, by okres ważności zezwoleń był zorientowany według czasokresu przeprowadzonych inwestycji. Poza tym w przypadku inwestycji długoterminowych, poczynionych dopiero podczas okresu ważności danego zezwolenia powinno się przewidzieć opcje przedłużenia. Komitet zaleca, by przejść przynajmniej te uregulowania w zakresie terminów, które są zawarte w propozycji Komitetu Pojedynczego Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie „port package I”;

2.7 proponuje zastąpienie obligatoryjnego obowiązku uzyskania zezwolenia obowiązkiem, który będzie stosowany tylko w przypadku zaistnienia sytuacji ograniczania liczby dostawców. Umożliwiłoby to znaczną oszczędność środków;

2.8 uważa za niezbędne ograniczenie samodzielnej obsługi bez wyjątku do własnego personelu na statku. W celu uniknięcia dumpingu socjalnego oraz ze względów bezpieczeństwa Państwa Członkowskie powinny mieć prawo ograniczania samodzielnej obsługi do armatorów, których statki pływają pod banderą któregoś z Państw Członkowskich;

2.9 jest zdania, że przestrzenny zakres obowiązywania dyrektywy powinien zostać rozszerzony na drogi wodne obejmujące dojścia do portów. Również rzeki i kanały, które są dostępne dla żeglugi morskiej, powinny zostać włączone do dyrektywy, nawet jeżeli nie stanowią wyłącznego dojścia do portu. Propozycja ta jest jednak obłożona wyraźnym zastrzeżeniem uwzględnienia pozostałych zaleceń Komitetu Regionów. Rozszerzenie przestrzennego zakresu zastosowania bez uwzględnienia pozostałych zaleceń prowadziłoby mianowicie do nasilenia się przedstawionych problemów;

2.10 popiera zdecydowanie zamiar Komisji wprowadzenia przejrzystych wytycznych w zakresie pomocy publicznej dla portów;

2.11 wyraża pogląd, że wzrost wydajności portów UE i zintensyfikowanie konkurencji można osiągnąć jedynie wówczas, gdy zostaną uwzględnione zalecenia Komitetu Regionów.

II. Biała księga dotycząca rewizji rozporządzenia (EWG) nr 4056/86 w sprawie stosowania reguł konkurencji WE do transportu morskiego

3. Ogólne uwagi Komitetu Regionów

Komitet Regionów

3.1 wyraża swoją pochwałę dla starań Komisji w zakresie dokonania rewizji rozporządzenia (EWG) Nr 4056/86 w sprawie stosowania reguł konkurencji WE do transportu morskiego i zamiaru intensywnego wykorzystania i włączenia profesjonalnej wiedzy przedsiębiorstw żegluga morskiej i ich związków;

3.2 zgadza się z Komisją co do tego, że każda przyszła regulacja, w każdym razie po pewnym okresie przejściowym, musi spełniać całkowicie i bez wyjątku przesłanki określone w art. 81 ust. 3 TWE;

3.3 przyznaje całkowitą słuszność Komisji, która chce całkowicie znieść wyjątki istniejące w zakresie porozumień co do cen i ilości oraz w zakresie innych uzgodnień ograniczających konkurencję;

3.4 zgadza się z Komisją co do tego, że zapisane w rozporządzeniu 1/2003 regulacje dopuszczające wyjątki w zakresie prawa dotyczącego konkurencji dla żegluga kabotażowej i trampowej mogą zostać zniesione, gdyż faktycznie brak jest przekonujących argumentów za ich utrzymaniem. Za zniesieniem wyjątków przemawia poza tym to, że w ten sposób zapobiegnie się z góry nierównemu traktowaniu europejskich operatorów w świetle prawa dotyczącego zasad konkurencji, nawet jeśli byłoby ono mało prawdopodobne;

3.5 przyjmuje z zadowoleniem fakt, że przedłożona przez Komisję Biała księga zajmuje się intensywnie zgodnością istniejących uregulowań z europejskim prawem dotyczącym konkurencji; Komitet ma jednak wrażenie, że istnieją co prawda poważne wskazówki, by przyjąć, że obecne uregulowania nie są zgodne z art. 81 ust. 3 TWE, lecz że byłoby mimo wszystko bardziej trafnie podeprzeć wnioski, jakie Komisja w tym względzie wysnuwa, jeszcze bardziej solidną bazą danych. W ten sposób Komisja mogłaby zarówno wyjść naprzeciw wątpliwościom wysuwanych przez przedsiębiorstwa żegluga morskiej, jak również spełniać wymogi art. 253 TWE;

3.6 jest zdania, że brak jest jeszcze kompleksowej analizy skutków, przy czym Komitet jest w pełni przekonany o tym, że takie rozważania będą odgrywały najpóźniej wówczas istotną rolę, gdy dojdzie do sformułowania konkretnych propozycji uregulowań; należy przy tym w szczególności bardziej uwzględnić wpływ na wymianę handlową, inwestycje, udziały w rynku i ceny dla konsumentów. Twierdzenie, że taka analiza jest utrudniona tym, że ze względu na długoletnie istnienie konferencji liniowych brak jest właśnie danych rynkowych w warunkach konkurencji, może być słuszne tylko częściowo, gdyż dotyczy to problematyki, z którą musi się zmierzyć wszelka liberalizacja sektora, który był do tej pory intensywnie uregulowany;

3.7 zastanawia się w szczególności, czy ewentualne zmiany nie powinny doprowadzić do tego, by również aspekty związane z polityką zatrudnienia weszły silniej na pierwszy plan, gdyż należałoby w końcu — zdaniem Komisji — oczekiwać silniejszej konkurencji na rynku, a co za tym idzie, większej aktywności innowacyjnej. Taką tendencję należałoby wprowadzić uznać za pozytywną z punktu widzenia polityki

badawczo-przemysłowej, mogłaby ona jednak negatywnie wpłynąć na zatrudnienie w przedsiębiorstwach;

3.8 jest zdania, że propozycja ELAA mówiąca o dalszym umożliwianiu przesuniętej w czasie i niedyskryminującej wymiany pewnych informacji (z zachowaniem przepisów ochrony danych), zasługuje na życzliwe rozpatrzenie. Swobodnie dostępne informacje na temat rynku mogą przecież w końcu prowadzić do większej przejrzystości i być tym samym korzystne dla zdrowej konkurencji. Istotnym elementem systemu byłby indeks cenowy dostępny dla wszystkich uczestników rynku, który przejąłby funkcję wartości orientacyjnej dla istniejących taryf konferencji. Należy przy tym jednak koniecznie zapewnić skuteczną kontrolę oraz ograniczenie się do czystej wymiany informacji;

3.9 chciałby podkreślić, że obok kwestii dalszego istnienia określonych przepisów w ewentualnie zmodyfikowanej formie chodzi głównie o to, by przy pomocy logicznych i zróżnicowanych uregulowań przejściowych uwzględnić potrzeby przedsiębiorstw mających siedzibę i działających na rynku europejskim. Podstawą dla tych uregulowań przejściowych powinny być wyniki kompleksowej analizy skutków. W związku z tym Komitet chciałby też podkreślić, że rozporządzenie 4056/86 stanowiło od samego początku absolutny wyjątek w przepisach dotyczących zasad konkurencji obowiązujący tylko dla żegluga morskiej. Sektor ten musiał zatem cały czas liczyć się z tym, że rozporządzenie to zostanie w późniejszym czasie poddane rewizji. Dlatego też roszczenia sobie prawa do tego, by istniejące uregulowania miały nadal moc obowiązującą, bądź też zostały stworzone uregulowania przejściowe, nie można uzasadniać tylko koniecznością bezpieczeństwa prawnego i ochrony zaufania. Mimo to organ ustanawiający przepisy powinien uwzględnić to, że konferencje istnieją od wielu dziesięcioleci, praktyki są głęboko zakorzenione, a wokół konferencji są zbudowane stosunki handlowe;

3.10 nie podziela zdania, że postanowienia zawarte w art. 2 rozporządzenia 4056/86 określające dopuszczalność porozumień technicznych rzeczywiście powinny zostać zniesione. Zarzuty wysuwane przez Komisję, że to uregulowanie jest tylko deklaratywne, sieje zamęt i jest ze strony armatorów zbyt szeroko interpretowane, nie zostaną przez to zniesienie zlikwidowane, lecz wręcz przeciwnie nasilą się, gdyż porozumienia techniczne będą dopuszczalne także bez prawnego uregulowania. Bez istnienia jednoznacznego przepisu pojawiają się za to kolejne trudności z interpretacją. Zdaniem Komitetu uregulowanie, które nadal będzie *expressis verbis* definiowało dopuszczalne porozumienia może więc przyczynić się do utrzymania bezpieczeństwa prawnego i stanowić pomoc w orientacji. Wymaga to również dostosowanie art. 2 bądź też odpowiednich przyszłych przepisów, o ile przepisy obowiązujące obecnie staną się bezprzedmiotowe ze względu na ukształtowanie się konkurencji w przyszłości. Nowy przepis mógłby zostać włączony do wyłączeń grupowych dla konsorcjów (rozporządzenie 823/2000);

3.11 jest zdania, że ogólnoświatowe ujednolicenie ramowych warunków prawnych wydaje się być warte starania z powodów związanych z polityką konkurencji i polityką przemysłową. Jest to tym bardziej ważne, że w tej chwili następuje liberalizacja rynku europejskiego, natomiast inne kraje prowadzące żeglugę reglamentują obecnie konkurencję na swoich rynkach i to miejscami w sposób bardziej daleko idący niż obowiązujące obecnie prawo wspólnotowe w odniesieniu do rynku europejskiego;

3.12 zwraca uwagę na to, że Biała księga nie zajęła się do tej pory dostatecznie skutkami zniesienia bądź zmiany rozporządzenia 4056/86 dla obowiązującego prawa międzynarodowego ani rozwiązywaniem ewentualnych kolizji prawnych;

3.13 uważa, że należałoby jeszcze raz przemyśleć planowane skreślenie art. 9 rozporządzenia 4056/86, który umożliwia podjęcie negocjacji w przypadku kolizji prawnej między UE a państwami trzecimi. Przepis ten nie został jeszcze wprawdzie zastosowany w praktyce, ale może się to zmienić, tym bardziej wówczas, gdy obowiązujące obecnie prawo dotyczące zasad konkurencji w zakresie żeglugi morskiej zostanie poddane gruntownej rewizji. Poza tym konieczność negocjacji może pojawić się nie tylko tam, gdzie jakiś system prawny wymaga czegoś, co w innym systemie prawnym jest zabronione, lecz już nawet w przypadku, gdzie jeden system prawny zezwala na coś, co w innym systemie prawnym jest zabronione.

4. Zalecenia Komitetu Regionów

Komitet Regionów

4.1 apeluje do przedsiębiorstw i związków żeglugi morskiej, by nie zamykały się przed makroekonomicznymi korzyściami, które mogą zwiększenie konkurencji może przynieść dla dobra ogółu;

4.2 opowiada się za tym, by dalsze procedury prowadzić od strony merytorycznej i czasowej w ten sposób, by można było długofalowo zweryfikować wątpliwości przedsiębiorstw żeglugowych i ich związków. W poszczególnych przypadkach należałoby przedstawić, na ile można będzie uwzględnić czy też trzeba będzie odrzucić te wątpliwości. Jedynie w ten sposób będzie można stworzyć trwały system konkurencji w żegludze morskiej, który będzie gwarantował bezpieczeństwo prawne i będzie możliwie jak najpowszechniej akceptowany;

4.3 opowiada się więc za tym, by w miarę możliwości przeprowadzić kompleksową analizę skutków, która zbada bardziej szczegółowo wpływ na wymianę handlową, inwestycje, udziały w rynku i ceny dla konsumentów. Komitet zaleca, by przy analizowaniu skutków liberalizacji uwzględnić szczególnie aspekty socjalne i polityki zatrudnienia;

4.4 wychodzi z założenia, że propozycja ELAA stanowi solidną podstawę dla przyszłego uregulowania; w celu zapewnienia skutecznej kontroli Komitet uważa poza tym za niezbędne, by Komisja uczestniczyła personalnie i organizacyjnie w przewidzianym przez ELAA gremium do celów pozyskiwania informacji (z zachowaniem ochrony danych) i ich dalszego przekazywania. Oprócz tego zdaniem Komitetu powinno się zadbać o to, by wszelki przepływ informacji przechodził również poprzez Komisję lub ewentualnie przez powołanego przez nią obserwatora, bądź też umieścić to gremium bezpośrednio przy Komisji. Umożliwiłoby to Komisji przeanalizowanie wpływu wymiany informacji na rynek i na panującą na nim konkurencję w perspektywie długofalowej. Ponieważ stuprocentowo pewnych wyników można byłoby

oczekiwać dopiero po upływie dłuższego czasu, to w sposób naturalny nasuwa się wprowadzenie regulacji próbnej na czas określony z opcją jej przedłużenia;

4.5 opowiada się za zbadaniem, czy przepisy przejściowe mogłyby być zorientowane przykładowo według okresów amortyzacji lub też według czasu, jakiego potrzebowaliby zainteresowani armatorzy do tego, by dostosować się do nowych warunków poprzez zmiany swojego portfela zakupionych czy też krótko- bądź długoterminowo wynajętych statków;

4.6 wzywa do zbadania, czy długość okresów przejściowych mogłaby być ewentualnie uregulowana według kryteriów geograficznych, tzn. zorientowana pod kątem warunków panujących na jakimś rynku regionalnym. Wówczas okres przejściowy dla regionu Morza Bałtyckiego mógłby być krótszy, gdyż istnieje tu tylko kilka konferencji liniowych, natomiast na trasach transatlantyckich dłuższy, gdyż tam konferencje liniowe dominują;

4.7 chciałby zwrócić uwagę na to, że ustanawianie okresów przejściowych i ich długość można również uzależnić od progów udziału w rynku;

4.8 wzywa do tego, by niepewności wynikające z art. 2 rozporządzenia 4056/86 nie służyły za pretekst do zniesienia zawartych w nim przepisów, lecz wręcz przeciwnie — do jego ponownej merytorycznej rewizji w ramach rozporządzeń 4056/86 oraz 823/2000: z jednej strony należy zapewnić jego zgodność z art. 81 ust. 3 TWE oraz spójność z przyszłym systemem konkurencji, a z drugiej strony stosowne byłoby skonkretyzowanie przepisów w tych miejscach, w których Komisja obawia się zbyt szerokiej interpretacji przez żeglugę, bądź też ją już taką interpretację stwierdziła. Zainteresowanym przedsiębiorstwom należałoby zasugerować, by same od siebie składały odpowiednie propozycje, jeśli chcą osiągnąć to, by uregulowania zawarte w art. 2 zostały zachowane;

4.9 jest poza tym zdania, że zarówno na szczeblu dwu- i wielostronnym, jak i w ramach współpracy istniejących organizacji międzynarodowych mogłyby być podejmowane dalsze wysiłki w kierunku uzyskania jednolitych, a tym samym uczciwszych warunków konkurencji na całym świecie. W związku z tym należałoby również zbadać, czy i na ile przepisy innych państw mogłyby mieć charakter wzorców dla Unii Europejskiej;

4.10 zaleca, by utrzymać art. 9 rozporządzenia 4056/86 przynajmniej jako uregulowanie czasowe ograniczone do kilku lat, wraz z opcją jego przedłużenia.

Bruksela, 13 kwietnia 2005 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Peter STRAUB

Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, dotyczącego pierwszego rocznego raportu na temat migracji i integracji

(2005/C 231/05)

Komitet Regionów

uwzględniając komunikat Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, dotyczący pierwszego rocznego raportu na temat migracji i integracji (COM(2004) 508 końcowy);

uwzględniając decyzję Komisji z 16 lipca 2004 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu na ten temat, na mocy artykułu 265, ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając decyzję Przewodniczącego, z dnia 3 listopada 2004 roku, o powierzeniu Komisji ds. Stosunków Zewnętrznych przygotowania opinii w tej sprawie;

uwzględniając podręcznik integracji dla praktyków i twórców polityk wydany przez Komisję Europejską (Dyrekcja Generalna ds. Sprawiedliwości, Wolności i Bezpieczeństwa) w listopadzie 2004 r.;

uwzględniając swoją opinię w sprawie polityki imigracyjnej (komunikat Komisji dotyczący wspólnej polityki w zakresie nielegalnej imigracji (COM(2001) 672 końcowy)) i polityki azylowej (wniosek dotyczący dyrektywy Rady w sprawie minimalnych norm uznawania obywateli krajów trzecich i bezpaństwowców za uchodźców lub osoby w inny sposób potrzebujące międzynarodowej ochrony, oraz nadawania im takiego statusu (COM(2001) 510 końcowy — 2001/0207 (CNS)), przyjętą 16 maja 2002 roku (CdR 93/2002 fin) ⁽¹⁾);

uwzględniając swoją opinię w sprawie Zielonej księgi na temat polityki wspólnotowej dotyczącej odsyłania nielegalnych rezydentów (COM(2002) 175 końcowy), przyjętą 20 listopada 2002 roku (CdR 242/2002 fin) ⁽²⁾);

uwzględniając swoją opinię w sprawie zmienionego wniosku dotyczącego dyrektywy Rady na temat prawa do łączenia rodzin (COM(2002) 225 końcowy — 1999/0258 CNS), przyjętą 20 listopada 2002 r. (CdR 243/2002 fin) ⁽³⁾);

uwzględniając swoją opinię w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Rady w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli krajów trzecich w celu odbycia studiów, kształcenia zawodowego lub wolontariatu (COM(2002) 548 końcowy — 2002/0242 CNS), przyjętą 9 kwietnia 2003 roku (CdR 2/2003 fin) ⁽⁴⁾);

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów na temat imigracji, integracji i zatrudnienia (COM(2003) 336 końcowy), przyjętą 12 lutego 2004 roku (CdR 223/2004 fin);

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego dotyczącego przedstawienia wniosku dotyczącego propozycji dyrektywy oraz dwóch wniosków dotyczących zaleceń w sprawie warunków przyjmowania obywateli krajów trzecich w celu podjęcia przez nich badań naukowych we Wspólnocie Europejskiej (COM(2004) 178 końcowy — 2004/0061 (CNS) — 2004/0062 (CNS) — 2004/0063 (CNS)), przyjętej 17 listopada 2004 roku (CdR 168/2004 fin);

⁽¹⁾ Dz.U. C 278 z 14.11.2002, s. 44.

⁽²⁾ Dz.U. C 73 z 26.03.2003, s. 13.

⁽³⁾ Dz.U. C 73 z 26.03.2003, s. 16.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 244 z 10.10.2003, s. 5.

uwzględniając swój projekt opinii (CdR 339/2004 rev_1) przyjęty przez Komisję ds. Stosunków Zewnętrznych 3 grudnia 2004 r. (sprawozdawca: Aldo ISKRA, członek Rady Miasta Malmö (SV, PPE));

A TAKŻE MAJĄC NA UWADZE, CO NASTĘPUJE:

w tym pierwszym rocznym raporcie przedstawione zostały tendencje migracyjne w Europie, podejmuje się w nim i analizuje zagadnienie zmian, jakie zaszły w strukturze imigracji, jak też opisuje się działania podejmowane na szczeblu krajowym i europejskim w zakresie przyjmowania osób i integracji;

raport stanie się nowym narzędziem oceny rozwoju wspólnej polityki migracyjnej;

w związku ze starzeniem się populacji i spadkiem liczby osób w wieku produkcyjnym zwiększenie strumienia imigracji jest prawdopodobne i staje się coraz bardziej konieczne w celu zaspokojenia potrzeb rozszerzonej Unii;

Rada Europejska w Salonikach podkreśliła konieczność wprowadzenia wspólnych europejskich ram, w obrębie których opracowywane byłyby polityki krajowe, oraz przewidziała określenie wspólnych podstawowych zasad w celu zachęty do utworzenia tych ram;

**na 59. sesji plenarnej w dniach 13-14 kwietnia 2005 r. (posiedzenie w dniu 13 kwietnia 2005 r.)
przyjął następującą opinię.**

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów

1.1 z zadowoleniem przyjmuje pierwszy raport Komisji na temat migracji i integracji, który stanowi ważną podstawę dla opracowania ogólnej strategii integracji imigrantów w nowej rozszerzonej Unii Europejskiej;

1.2 ma świadomość znaczenia i wartości migracji na szczeblu światowym oraz jej wagi dla zróżnicowania i rozwoju, szczególnie w zbiorowościach lokalnych. Komitet zgadza się w pełni z koniecznością koordynowania polityki w dziedzinie imigracji, uchodźców i integracji w Unii Europejskiej. Jest to aktualnie jeszcze ważniejsze w rozszerzonej Wspólnocie;

1.3 podkreśla, że wprowadzanie w życie ustawodawstwa należy do kompetencji poszczególnych państw, natomiast zadanie polegające na ułatwianiu przyjmowania imigrantów, ich osiedlania się i integracji należy do władz szczebla lokalnego i regionalnego. Komitet Regionów akcentuje więc ważną rolę wspólnot lokalnych i regionalnych, których odpowiedzialność szczególnie w dziedzinie planowania, zakwaterowania, kształcenia i rynku pracy ma bezpośredni wpływ na integrację i może wspierać spójność społeczną, integrację społeczną i zrównoważone społeczeństwo;

1.4 zauważa, że w raporcie kładzie się nacisk na zmianę polityki migracyjnej na szczeblu krajowym i unijnym. Częściowe niepowodzenie polityki integracji w Unii Europejskiej można wyjaśnić faktem, że wspólnoty lokalne i regionalne nie zostały włączone w przygotowywanie polityki w tej dziedzinie. Wspólnoty lokalne i regionalne stanowią szczebel decyzyjny znajdujący się najbliżej obywateli, ale często lekceważono i rzadko uwzględniano prowadzenie polityki na szczeblu lokalnym;

1.5 ubolewa nad brakiem konsultacji z samorządami lokalnymi i regionalnymi, zarówno jeśli idzie o gromadzenie

danych, jak i w dziedzinie prac analitycznych poprzedzających przygotowanie raportu. Państwa Członkowskie podejmowały różne działania w związku ze zwiększającym się aktualnie zróżnicowaniem społeczeństwa. Uzyskane doświadczenia, pozytywne i negatywne, nabierają obecnie szczególnego znaczenia, ponieważ strumienie migracyjne są coraz bardziej zróżnicowane i powszechne, w związku z czym Państwa Członkowskie muszą przyjmować imigrantów i uchodźców z coraz większej liczby krajów, a nie tylko z krajów, z którymi utrzymywały więzi handlowe, historyczne czy kulturowe;

1.6 przypomina, że zagadnienia integracji powinny być uwzględniane we wszystkich dziedzinach polityki, jeśli chce się osiągnąć spójność społeczną. Polityka wspólnotowa w dziedzinie imigracji i integracji powinna być zgodna z szerszymi celami UE dotyczącymi polityki społecznej, polityki gospodarczej, polityki zagranicznej i polityki rozwoju oraz z podstawowymi wartościami europejskimi, takimi jak równość szans, prawa człowieka, godność osoby ludzkiej, tolerancja, poszanowanie zróżnicowania, polityka walki z dyskryminacją i promowanie większego uczestnictwa w życiu społecznym;

1.7 podkreśla fakt, że za integrację odpowiedzialne jest całe społeczeństwo oraz że wymaga to wysiłków zarówno ze strony imigrantów, jak i miejscowej ludności, w celu osiągnięcia spójności społecznej i zrównoważonego rozwoju;

1.8 ubolewa nad brakiem w tym raporcie danych dotyczących integracji i realizacji polityki migracyjnej oraz podkreśla, że Komisja powinna bardziej wspierać wymianę informacji i doświadczeń. Podręcznik integracji dla praktyków i twórców polityk wydany przez Komisję Europejską (Dyrekcja Generalna ds. Sprawiedliwości, Wolności i Bezpieczeństwa) w listopadzie 2004 r. jest pierwszym zachęcającym krokiem w tym kierunku. Podaje on konkretne informacje dotyczące najlepszych praktyk i wyników integracji.

Sytuacja imigrantów na rynku pracy

1.9 przyznaje, że zagadnienia związane z rynkiem pracy mają decydujące znaczenie dla integracji imigrantów, ale że nie można ich rozpatrywać niezależnie od kontekstu, zważywszy na to, że stopień integracji zależy również od wielu innych czynników, takich jak pochodzenie społeczne, wykształcenie i znajomość języka, jak również udział w życiu społecznym. Powodzenie integracji imigrantów jest jednym z etapów na drodze do społeczeństwa, w którym każdy będzie miał swoją rolę; leży ono zarówno w interesie jednostki, jak i społeczeństwa lokalnego oraz społeczeństwa w najszerszym tego słowa znaczeniu;

1.10 z zadowoleniem przyjmuje rosnącą w Unii świadomość kreatywności imigrantów i ich zmysłu przedsiębiorczości. Wzrost liczby przedsiębiorców i nowych przedsiębiorstw ma decydujące znaczenie dla powodzenia procesu integracji i stanowi ważny wkład w realizację Strategii Lizbońskiej;

1.11 zauważa, że pojęcie potrzeby imigracji jako siły roboczej jest dominującym elementem raportu. Stwierdza się jednak, że większość migracji polega na łączeniu się rodzin lub różnych formach ochrony humanitarnej. Jest sprawą pilną, zarówno ze względów gospodarczych i społecznych, jak politycznych, wprowadzanie w życie strategii adresowanych do dużej grupy imigrantów znajdujących się poza rynkiem pracy. Nie można niedoceniać znaczenia kobiet w powodzeniu integracji, ponieważ to one reprezentują często bezpośredni związek z dziećmi w obrębie rodziny.

1.12 ubolewa, że w raporcie nawet nie wspomina się o sytuacji prawie 500 000 osób występujących o azyl w Unii Europejskiej, które oczekują na kartę pobytu lub równoważny dokument, a których absolutna większość znajduje się poza legalnym rynkiem pracy.

1.13 podkreśla, że deklaracja, według której obywatele Unii osiągnęli bardzo wysoki stopień zatrudnienia, powinna zostać uściślona, jako że różnice regionalne i lokalne są znaczne. Można mówić o wysokim poziomie zatrudnienia w Unii, ale należy jednocześnie stwierdzić, że występuje jego zróżnicowanie geograficzne.

1.14 podkreśla fakt, że kontrast pomiędzy szczeblem krajowym, który potrzebę siły roboczej pochodzącej z imigracji stawia na pierwszym miejscu, a szczeblem lokalnym, na którym podejmuje się wysiłki w celu poradzenia sobie z wykluczeniem, marginalizacją i ksenofobią, wzmacnia konieczność dialogu i współpracy na wszystkich poziomach.

Demokratyczne aspekty polityki integracji

1.15 podkreśla fakt, że polityka migracyjna i polityka integracji są postrzegane w bardzo różny sposób na różnych szcze-

blach społecznych, co prowadzi do różnic punktów widzenia i zagraża skuteczności działań. Jednocześnie jest to przyczyną nieufności w społeczeństwie, która może prowadzić do ignorowania systemu politycznego. Nieufność oraz ignorowanie systemu mogą być następnie wykorzystywane przez ekstremistyczne siły polityczne;

1.16 stwierdza, że dystans i brak dialogu pomiędzy różnymi szczeblami politycznymi umożliwia pojawianie się partii, w których program wchodzi izolacjonizm i ksenofobia. Wiele partii antyeuropejskich i ksenofobicznych wyrosło na bazie lokalnej;

1.17 przyjmuje z zadowoleniem fakt uwzględnienia w raporcie perspektywy równouprawnienia, ale brakuje w nim jeszcze opisu działań integracyjnych mających na celu zapewnienie równości szans. Działania, które umożliwiają wykorzystanie swoich umiejętności i wiedzy przez kobiety imigrantki, przynoszą z sobą cenne skutki społeczne, gospodarcze i demokratyczne;

1.18 uważa, że formalne przyznanie prawa głosowania, przyczyniające się do większego udziału imigrantów w życiu demokratycznym, stanowi standard minimalny nieosiągnięty jeszcze we wszystkich państwach członkowskich. Należy wszakże bardziej zadbać również o integrację nowych obywateli. Prawo głosowania jest zwykle ignorowane, jeśli poczucie wykluczenia okazuje się zbyt silne. Prawo to, podobnie jak możliwość oddziaływania na zmiany w społeczności, nie ma żadnej wartości dla kogoś, kto nie ma ani pracy, ani pozycji w społeczeństwie;

1.19 podkreśla, że w strategii na rzecz zatrudnienia i w strategii na rzecz integracji społecznej mowa jest tylko o wytycznych dotyczących zaspokojenia zapotrzebowania na siłę roboczą. Nie ma natomiast mowy o większości imigrantów, którzy przybywają do Unii z tytułu łączenia się rodzin lub z powodów humanitarnych. Strategia integracji społecznej nie będzie kompletna bez wytycznych dotyczących tej ważnej kategorii;

1.20 podkreśla, że w raporcie opisane są działania prowadzone na szczeblu lokalnym. Informacja ta jest jednak nieadekwatna; brakuje jeszcze informacji o praktyce zastosowania oraz wynikach. Trudno jest ocenić, w jaki sposób zasoby gospodarcze są wykorzystywane w pracy nad integracją, zważywszy, że raport nie dotyczy samorządów terytorialnych;

1.21 podkreśla, że w wielu przypadkach podatki pobierane są na szczeblu krajowym, podczas gdy kosztami wynikającymi z walki z wykluczeniem społecznym związanym z imigracją obciążone są samorządy terytorialne. Brak uzgodnień pomiędzy różnymi szczeblami utrudnia optymalne wykorzystanie zasobów gospodarczych.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Komitet Regionów

2.1 wzywa Komisję, by wykorzystała wiedzę i kompetencje nabyte przez samorządy terytorialne przez dziesięciolecia praktycznych doświadczeń związanych z wysiłkiem integracji i wprowadzaniem w życie polityki imigracyjnej. Żeby ułatwić i ulepszyć wymianę informacji, pomysłów i doświadczeń pomiędzy Państwami Członkowskimi, należy zachęcać krajowe komórki kontaktowe do konsultowania się z samorządami lokalnymi i regionalnymi oraz z większymi miastami w celu wykorzystania ich doświadczeń;

2.2 wzywa także Komisję do nawiązania stałych kontaktów z Komitetem Regionów w związku z przyjęciem rocznego raportu, w celu omówienia najlepszego sposobu podsumowania lokalnych i regionalnych doświadczeń w pracy nad integracją;

2.3 podkreśla, że postęp integracji wymaga, by władze lokalne wytyczyły jasne cele, które będzie można monitorować, oraz aby poddawały ocenie ich realizację. Ponadto władze na szczeblu regionalnym i krajowym powinny oceniać własne działania. Dalej Komitet przypomina Komisji, że należy dokonać oceny różnych aktualnie stosowanych strategii integracji;

2.4 podkreśla, że działania mające zapewnić skuteczność pomocy finansowej przeznaczonej na wspólną politykę imigracyjną powinny uwzględniać różnice regionalne. Pomoc ta powinna zachęcać do elastycznych rozwiązań, a samorządy terytorialne powinny mieć swobodę wyboru stylu pracy;

2.5 wzywa Komisję do uwzględnienia w dyskusji nad przyszłą europejską polityką spójności społecznej działań prowadzonych w niektórych regionach, w których pomoc z tytułu funduszy strukturalnych może ulec zmniejszeniu i w których znacznie wzrosła w ostatnich latach liczba imigrantów, co ma miejsce szczególnie w dużych miastach;

2.6 podkreśla, że dialog z organizacjami imigrantów jest niewystarczający, jeśli przebiega tylko na szczeblu krajowym lub unijnym. Polityka integracji, zagadnienia religijne i kulturowe są dotyczą ludzi w ich codziennym życiu, na szczeblu lokalnym. Nie można przecenić wartości lokalnego dialogu w działaniu na rzecz budowy solidarności ponad podziałami etnicznymi, religijnymi i kulturowymi;

2.7 pragnąłby, aby samorządy terytorialne miały możliwość wnoszenia wkładu w opracowywanie krajowych planów działania na rzecz integracji i zatrudnienia. Powinno to ułatwić porównanie sposobów działania, wykorzystanie dobrych praktyk i zanalizowanie rzeczywistego oddziaływania i wyników strategii Państw Członkowskich;

2.8 podkreśla, że raport kieruje się perspektywą poziomą, skupiając się na szczeblu państwowym. Omawiane działania są jednak konkretnie stosowane na szczeblu lokalnym; konieczna

jest więc perspektywa pionowa, obejmująca wszystkie szczeble władzy. Jeśli chcemy dokonać dokładnej i obiektywnej analizy, należy opisać tendencje zaobserwowane na wszystkich szczeblach, łącznie z tym, na którym faktycznie wdrażane są polityki. Należy uzupełnić system krajowych punktów kontaktowych na rzecz integracji o ich lokalne i regionalne odpowiedniki;

2.9 podkreśla, że imigracja nie wystarczy do pokrycia w dłuższej perspektywie zapotrzebowania na siłę roboczą w UE i przypomina swoją opinię w sprawie udziału pracowników w starszym wieku w rynku pracy;

2.10 podkreśla znaczenie faktu, że imigranci, głównie kobiety, są uznawani za na ogół cenne zasoby i uzupełnienie na rynku pracy; zwraca on również uwagę na fakt, że osoby te stanowią bardzo zróżnicowaną i wszechstronną siłę roboczą. Zasada, która powinna dominować w miejscu pracy, to zasada równego traktowania;

2.11 podkreśla, że suma różnic lokalnych i regionalnych daje lepszy obraz poziomu zatrudnienia, niż czynią to średnie krajowe. Analizy oparte na średnich krajowych nie zawierają wystarczających informacji na temat środków działania ukierunkowanych na zróżnicowanie regionalne. Jeśli chcemy, aby strategię dały pozytywne wyniki, należy je budować z oddolnej perspektywy;

2.12 pragnąłby, aby wprowadzono środki dotyczące dużej liczby pracowników, którzy są nielegalnymi imigrantami. Należy wprowadzić mechanizmy umożliwiające imigrantom, którzy naruszyli obowiązujące prawo imigracyjne, jak najszybsze zalegalizowanie swojej sytuacji. Należy jednak powiązać ten proces ze zdolnością do zaoferowania tym osobom przyzwoitych warunków;

2.13 z zadowoleniem przyjmuje fakt, że uznano konieczność włączenia aspektów dotyczących imigracji do całokształtu polityk oraz wzmocnienia współpracy pomiędzy władzami centralnymi i samorządami terytorialnymi oraz ze społeczeństwem obywatelskim. Poza dialogiem pionowym, należy również pomyśleć o dyskusji na temat podziału zasobów;

2.14 wzywa do tego, by w dokumencie nawiązano do zdrowia imigrantów, i podkreśla znaczenie współdziałania między lokalną opieką medyczną (opieka podstawowa) a innymi podmiotami działającymi na rzecz skutecznej integracji;

2.15 podkreśla znaczenie uruchomienia instrumentów finansowych w zakresie zdecentralizowanej współpracy w dziedzinie imigracji, a także kontynuacji wsparcia dla wysiłków na szczeblu lokalnym lub regionalnym mających na celu sprzyjanie integracji, za pomocą funduszy strukturalnych UE i inicjatyw takich jak EQUAL lub URBAN. W związku z tym należy zwrócić szczególną uwagę na pracę, jaka została wykonana w ramach nowego projektu pilotażowego INTI, którego celem jest wspieranie dialogu, sieci kontaktów i współpracy w dziedzinie integracji na szczeblu europejskim;

2.16 podkreśla, że konieczność uzyskania pracy przez osobę migrującą, aby mogła ona sama zaspokoić swoje potrzeby, powinna zostać uznana i należy ją wspierać. Oprócz aspektów ekonomicznych, przedsiębiorczość i małe przedsiębiorstwa przyczyniają się do pozytywnych zmian w społeczeństwie. Prawo posiadania i kierowania przedsiębiorstwem sprzyja integracji i przeto powinno zyskać więcej poparcia ze strony społeczeństwa;

2.17 przypomina, że kobiety są dyskryminowane zarówno ze względu na płeć, jak i pochodzenie etniczne. Uwzględnienie kwestii płci umożliwiłoby lepsze ukierunkowanie i większą skuteczność działań zmierzających do lepszej integracji imigrantów;

2.18 podkreśla fakt, że udana polityka integracji wymaga uwzględnienia wartości innych niż tylko czysto ekonomiczne.

Imigracja otwiera perspektywy mogące wzbogacić życie poszczególnych obywateli, może też przynieść Unii wiedzę i umiejętności cenne w kontekście światowym;

2.19 podkreśla znaczenie pracy organizacji pozarządowych w ścisłej współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi i popiera ich programy mające na celu przyspieszenie integracji imigrantów do życia politycznego i społecznego danego kraju (nauka języka, poznanie kultury i demokratycznych zasad panujących w danym kraju, edukacja społeczna i polityczna, zachowanie narodowej tożsamości imigrantów itd.). Całkowitą odpowiedzialnością władz szczebla krajowego pozostaje działanie na rzecz odpowiedniej integracji w społeczeństwie; zadania te wykonują one w ścisłej współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi oraz prowadząc dialog z organizacjami pozarządowymi.

Bruksela, 13 kwietnia 2005 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Peter STRAUB

Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów Badanie powiązań między migracją legalną a nielegalną

(2005/C 231/06)

Komitet Regionów

uwzględniając komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie: *Badanie powiązań między migracją legalną a nielegalną* (COM(2004) 412 końcowy);

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 4 czerwca 2004 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie, zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając decyzję swojego przewodniczącego z dnia 5 kwietnia 2004 r. roku, powierzającą sporządzenie tej opinii Komisji ds. Stosunków Zewnętrznych;

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, a w szczególności jego art. 63 ust.2 lit. b;

uwzględniając Konkluzje Prezydencji w sprawie programu haskiego: *Wzmacnianie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w Unii Europejskiej* oraz w szczególności Wytoczne w sprawie azylu, migracji i ochrony granic (p.1.2) oraz *Zewnętrzny wymiar azylu i migracji* (p.1.6);

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie imigracji, integracji i zatrudnienia (COM(2003) 336 końcowy, CdR 223/2003 końcowy ⁽¹⁾);

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie przedstawienia wniosku dotyczącego dyrektywy i dwóch wniosków dotyczących zaleceń w sprawie przyjmowania obywateli państw trzecich, przybywających w celu prowadzenia badań naukowych we Wspólnocie Europejskiej — COM(2004) 178 końcowy — 2004/0061 (CNS) — 2004/0062 (CNS) — 2004/0063 (CNS), przyjęta dnia 17 listopada 2004 r. (CdR 168/2004 końcowy);

uwzględniając inne przyjęte przez siebie opinie dotyczące polityki wobec uchodźców (CdR 90/2001 końcowy ⁽²⁾; CdR 214/2001 końcowy ⁽³⁾; CdR 93/2002 końcowy ⁽⁴⁾; CdR 249/2003 ⁽⁵⁾);

uwzględniając swój projekt opinii (CdR 337/2004 rev. 1) przyjęty dnia 7 lutego 2005 r. przez Komisję ds. Stosunków Zewnętrznych (sprawozdawca: Keith BROWN, członek Rady Hrabstwa Clackmannanshire (UK/AE);

a także mając na uwadze, co następuje:

- 1) dokument kończy się wnioskiem, że „istnieje związek między migracją legalną i nielegalną, ale powiązanie to jest złożone i z pewnością nie bezpośrednie”;
- 2) w dokumencie wymienia się wiele inicjatyw politycznych mających na celu opracowanie wspólnej polityki dotyczącej migracji;
- 3) badanie podkreśla potrzebę bardziej wiarygodnych i porównywalnych danych statystycznych na szczeblu UE;
- 4) zjawiska starzejącego się społeczeństwa i malejącej liczby obywateli w wieku produkcyjnym doprowadzą do niedoboru pracowników wykwalifikowanych na rynku pracy UE i pociągną za sobą ciągłą potrzebę migracji do UE;
- 5) program haski uzgodniony przez Radę Europejską w listopadzie 2004 r. nakreśla program działań w dziedzinie opracowywania wspólnej polityki migracyjnej;

na sesji plenarnej w dniach 13-14 kwietnia 2005 r. (posiedzenie z dn. 13 kwietnia) przyjął następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów

a. Okres oceny

1.1 z zadowoleniem przyjmuje przeprowadzone przez Komisję badanie powiązań między migracją legalną a nielegalną i uważa, że stanowi ono istotny wkład w opracowanie polityki imigracyjnej UE, w szczególności w odniesieniu do zawartego w nim zarysu inicjatyw politycznych;

1.2 wyraża duże zainteresowanie badaniem ze względu na istotną rolę, jaką władze regionalne i lokalne odgrywają w procesie przyjmowania, osiedlania i integrowania imigrantów ze społecznością. Władze lokalne i regionalne odgrywają główną rolę w zapewnianiu usług publicznych imigrantom, przy czym usługi te obejmują zakwaterowanie, wykształcenie, opiekę zdrowotną i zatrudnienie;

1.3 pragnie przeanalizować badanie w kontekście rozwoju polityki UE w dziedzinie azylu i migracji, szczególnie zaś kroków podjętych podczas spotkania Rady Europejskiej w Tampere w październiku 1999 r. i przyjęcia przez Radę Europejską w listopadzie 2004 r. programu haskiego, który podkreśla wagę polityki migracyjnej;

1.4 wyraża zaniepokojenie w związku ze słabym postępem poczynionym przez Radę Europejską w odniesieniu do opracowywania europejskiej polityki migracyjnej w oparciu o wnioski Rady Europejskiej z Tampere;

1.5 zauważa, że dokument kończy się wnioskiem, iż „istnieje związek między migracją legalną i nielegalną, ale powiązanie to jest złożone i z pewnością nie bezpośrednie, ponieważ trzeba brać pod uwagę wiele różnorodnych czynników”; podkreśla, że nielegalna migracja jest bardzo istotnym problemem UE, gdyż może podważać skuteczność działań, których zadaniem jest wspieranie migracji uregulowanej i może prowadzić do powstawania wrogości w społecznościach przyjmujących. Z tego też powodu efektywne zapobieganie nielegalnej migracji ma kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa wewnętrznego UE. Ponadto imigranci nielegalni mogą być osobiście zagrożeni i wykorzystywani. Biorąc to pod uwagę, konieczne jest opracowanie wyważonej polityki, która będzie obejmować środki gwarantujące umiarkowany poziom migracji uregulowanej oraz środki zniechęcające do migracji nielegalnej;

⁽¹⁾ Dz.U. C 109 z 30.04.2004 r., str. 46-49

⁽²⁾ Dz.U. C 19 z 22.01.2002 r., str. 20-22

⁽³⁾ Dz.U. C 107 z 03.05.2002 r., str. 85-88

⁽⁴⁾ Dz.U. C 278 z 14.11.2002 r., str. 44-48

⁽⁵⁾ Dz.U. C 23 z 27.01.2004 r., str. 30-32

1.6 podkreśla zaniepokojenie użyciem terminu migracja nielegalna, zwłaszcza iż przeciwko wielu imigrantom znajdującym się w tej kategorii nie toczy się postępowanie karne. Dlatego pożądane byłoby użycie zwrotu migracja nieuregulowana tam, gdzie jest to stosowne;

1.7 zauważa, że dokument Komisji wskazuje znaczące braki badawcze i wzywa Komisję do opracowania programu badawczego, który uzupełniłby te braki i w ten sposób wpływałby na kształtowanie polityki;

1.8 zauważa, że badanie odnosi się do innych polityk UE, które mają wpływ na imigrantów, takich jak polityka rozwoju i Europejska Strategia Zatrudnienia. Ponadto zdaje sobie sprawę z istnienia wielu polityk UE, które mają wpływ na politykę migracyjną, zwłaszcza w dziedzinie polityki społecznej i gospodarczej i wzywa do utworzenia grupy w Komisji Europejskiej skupiającej przedstawicieli różnych dyrekcji generalnych, która koordynowałaby działania dotyczące imigrantów;

b. Wzmocnienie konsultacji i wymiany informacji na szczeblu UE

1.9 zgadza się z wnioskami badania, że brak jest wiarygodnych i porównywalnych danych na szczeblu UE i uważa, że plan działań Komisji dotyczący statystyki w dziedzinie migracji (COM (2003) 179 końcowy) i pierwszy raport roczny w sprawie migracji i integracji (COM (2004) 508 końcowy) to początek działań w tej sprawie;

1.10 podkreśla istotną rolę odgrywaną przez władze lokalne i regionalne w zbieraniu danych i wzywa do pełnego ich uczestnictwa w konsultacjach dotyczących wprowadzenia wiarygodnych i porównywalnych danych na terytorium Unii Europejskiej, po zebraniu porównywalnych danych;

1.11 wspiera przedstawiony w badaniu postulat „intensywniejszego i bardziej ukierunkowanego zastosowania konsultacji i wymiany informacji” i z zadowoleniem przyjmuje utworzenie grupy ekspertów pod nazwą Komitetu ds. Imigracji i Azylu oraz sieci Krajowych Punktów Kontaktowych ds. Integracji;

1.12 zgadza się z utworzeniem Obserwatorium oraz Europejskiej Sieci Migracji i uważa, że władze lokalne i regionalne mają do odegrania istotną rolę w tej Sieci, ponieważ mogą wnieść wkład w postaci konkretnych, bezpośrednich doświadczeń i najlepszych praktyk;

1.13 uważa, że powinno istnieć więcej możliwości wymiany doświadczeń i najlepszych praktyk, włączając w to wzajemną ocenę pod kątem polityki imigracyjnej; uważa, że będzie to możliwe poprzez przyjęcie otwartej metody koordynacji w opracowywaniu polityki imigracyjnej UE i wzywa Radę Europejską do przyjęcia propozycji Komisji Europejskiej w tej dziedzinie;

c. Rozwój nowych inicjatyw politycznych w ramach wspólnej polityki imigracyjnej UE.

Migracja legalna

1.14 wspiera pogląd Komisji Europejskiej, że ze względu na niż demograficzny i starzenie się społeczeństwa, zatrudnianie obywateli państw trzecich i imigracja do UE będą prawdopodobnie trwać i wzrastać. Zagadnienie to jest wspomniane w raporcie Wima Koka, gdzie stwierdza się, że „starzenie się zwiększy zapotrzebowanie na emerytury i opiekę zdrowotną, przy jednoczesnym zmniejszeniu liczby osób w wieku produkcyjnym, które mogą wytworzyć konieczny majątek” ⁽¹⁾ Ponadto Kok przypomina przewidywania Komisji Europejskiej, zgodnie z którymi efektem starzenia się społeczeństw będzie zmniejszenie potencjalnej stopy wzrostu UE z obecnego poziomu 2-2,25 % do ok. 1,2 % do roku 2040 ⁽²⁾ Co więcej, podkreślić należy inne pozytywne ekonomiczne i społeczne aspekty migracji, tzn. nowy kapitał ludzki, specjalizację oraz wzbogacenie sfery ludzkiej;

1.15 podkreśla podstawowy wymiar regionalny polityki imigracyjnej i integracyjnej UE i uważa, że jest to istotny obszar debaty. Wymiar regionalny tej dyskusji jest decydujący, ponieważ niektóre regiony UE się wyludniają i cierpią na brak wykwalifikowanej siły roboczej, podczas gdy zaludnienie innych regionów gwałtownie wzrasta, co ma poważne konsekwencje dla usług lokalnych i podaży mieszkań o przystępnych cenach; uważa, że jest wiele do zrobienia w ramach rozwoju regionalnego i lokalnego wymiaru migracji, szczególnie w dziedzinie integracji. Obecnie nad zagadnieniem tym pracuje się w ramach programu INTI. W 2004 r. na program ten przeznaczono 6 mln EUR, lecz otrzymano 158 wniosków o dotację wynoszącą łącznie 42,58 mln EUR. Komitet domaga się znacznego zwiększenia dofinansowania dla tego programu na okres 2007-2013;

1.16 z zadowoleniem przyjmuje plan Komisji dotyczący zainicjowania kompleksowego procesu konsultacji w sprawie przyjmowania imigrantów zarobkowych (w 2005 r. wydano Zieloną księgę w sprawie podejścia UE do zarządzania migracją ekonomiczną (COM(2004) 811 końcowy) i uważa, że jego zaangażowanie w proces konsultacyjny będzie istotne, zważywszy na potencjalne skutki migracji dla regionalnych rynków pracy i usług świadczonych przez samorządy lokalne i regionalne;

1.17 zgadza się ze stwierdzeniem zawartym w badaniu, że wzmocnienie integracji obywateli państw trzecich legalnie mieszkających w Państwach Członkowskich jest „zasadniczym celem unijnej polityki imigracyjnej”, i że można osiągnąć ten cel poprzez integrację z rynkiem pracy, ułatwienie przepływu obywateli państw trzecich w obrębie UE oraz uznawanie kwalifikacji zawodowych obywateli państw trzecich;

⁽¹⁾ „Stawić czoła wyzwaniu – Lizbońska strategia rozwoju i zatrudnienia” – raport grupy wysokiego szczebla pod przewodnictwem Wima Koka, str. 13 (listopad 2004)

⁽²⁾ ibidem, str. 13.

1.18 z zadowoleniem przyjmuje zasadę mobilności ustanowioną w dyrektywie w sprawie statusu rezydentów długoterminowych (listopad 2003 r.). Wprowadza ona swobodę mobilności dla osób zamieszkających na terytorium UE przez ponad pięć lat, zaś mobilność dla obywateli krajów trzecich została ułatwiona poprzez rozszerzenie rozporządzenia 1408/71. Określenie stopnia mobilności można znaleźć we wnioskach Komisji dotyczących studentów zagranicznych i naukowców;

1.19 podkreśla potrzebę zatrudnienia większej liczby naukowców w UE, aby sprostać celom z Lizbony. Komitet uważa, że ten obszar zatrudnienia będzie istotnym testem dla rozwoju polityki migracyjnej UE i jej zdolności do zaradzania niedoborowi pracowników wykwalifikowanych. W swoim komunikacie do Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie *przyjmowania obywateli krajów trzecich w celu prowadzenia badań naukowych* (COM (2004) 178 końcowy) Komisja Europejska oceniła, że do roku 2010 potrzebnych będzie dodatkowo 700 000 naukowców, jeśli mają zostać osiągnięte cele z Lizbony;

1.20 zauważa, że Rada ds. Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych uzgodniła ogólne podejście do dyrektywy w listopadzie 2004 r. To podejście obejmuje wprawdzie uznawanie kwalifikacji, warunki pracy i korzyści podatkowe, lecz nie zawiera przepisów ułatwiających wjazd dla rodzin naukowców odbywających krótkie staże. Komitet uważa, że jest to kluczowy element zatrudniania naukowców, który zbliżyłby Państwa Członkowskie UE do innych krajów, takich jak USA i Kanada.

1.21 podkreśla istotną rolę, którą Europejska Strategia Zatrudnienia i Europejski Fundusz Socjalny odgrywają w zapewnieniu specjalistycznych oraz zawodowych umiejętności, które są niezwykle ważne w ramach integracji niedawno przybyłych imigrantów. Integracja z rynkiem pracy grup upośledzonych społecznie była kluczowym tematem Europejskiej Strategii Zatrudnienia mającej na celu podtrzymanie podaży siły roboczej, maksymalizację zdolności przystosowawczych i reagowanie na niedobór siły roboczej na poziomie regionów i sektorów. Nowe wytyczne EU w sprawie zatrudnienia stawiają sobie za cel zmniejszenie luki w zatrudnieniu między obywatelami UE a obywatelami państw trzecich, która w roku 2002 wynosiła 11,7 %. W badaniu nie ma odniesienia do działań w ramach Europejskiego Funduszu Socjalnego podejmowanych w celu promowania integracji imigrantów na rynku pracy i nowatorskich działań władz lokalnych i regionalnych w tej dziedzinie.

1.22 przyjmuje do wiadomości wnioski z badania dotyczące skuteczności działań w zakresie regularyzacji z punktu widzenia zarówno imigranta, jak i Państw Członkowskich i uważa, że szeroko zakrojone działania w zakresie regularyzacji nie są zazwyczaj najbardziej odpowiednim sposobem rozwiązywania problemów migracji nieuregulowanej. Jednakże regularyzacja w indywidualnie określonych sytuacjach może być użytecznym instrumentem wykorzystywanym do radzenia sobie z wieloma przykładami migracji nieuregulowanej;

1.23 zgadza się ze stwierdzeniem zawartym w badaniu, które „przemawia za stanowiskiem, że regularyzacja nie powinna być uważana za sposób zarządzania napływem migracji, ponieważ w rzeczywistości stanowi on często negatywną konsekwencję polityki imigracyjnej”. Jednakże regularyzacja może być konieczna w poszczególnych przypadkach, kiedy imigranci wrosną w lokalne społeczności, tak aby wyciągać ludzi z szarej strefy, zwiększać wpływy podatkowe i wspierać spójność społeczną. W tym kontekście interesujący jest raport Izby Lordów; ⁽¹⁾

1.24 zgadza się z raportem Izby Lordów, w którym stwierdza się, że „pewne formy regularyzacji w odniesieniu do imigrantów nielegalnych przebywających dłuższy czas w kraju docelowym są konieczne dla uniknięcia powiększającego się marginesu społecznego obejmującego ludzi znajdujących się w nieuregulowanej sytuacji i narażonych na wykorzystywanie”. Raport Izby Lordów podkreśla potrzebę minimalizowania czynników „przyciągających” będących wynikiem regularyzacji i sugeruje, że można temu zaradzić poprzez podejście zindywidualizowane w miejsce amnestii na dużą skalę. Wreszcie, Izba Lordów jest zdania, że amnestie mogą „stanowić rzadką okazję do uzyskania wiarygodnych informacji o stosunku rozmiarów i charakteru populacji nielegalnych imigrantów”; ⁽²⁾

Imigracja nielegalna

1.25 zauważa istnienie wielu form migracji nielegalnej i trudności w prowadzeniu badań w tej dziedzinie. Jednakże uważa, że potrzebne są dalsze badania dotyczące różnych grup nielegalnych imigrantów, tak aby można było formułować odpowiednie polityki w bardziej skuteczny sposób. W tym kontekście istotne jest rozróżnienie pomiędzy:

- osobami, które wkroczyły na teren państwa legalnie, lecz przekroczyły dozwolony okres pobytu;
- osobami, które mają pozwolenie na pobyt w kraju, lecz naruszają warunki wjazdu;
- osobami, które otrzymały odpowiedź odmowną na wniosek o azyl;
- imigrantami o nieuregulowanym statusie, którzy nie otrzymali pozwolenia na wjazd, gdyż przekroczyli granicę w miejscach nie posiadających autoryzacji do wydania zezwolenia lub przekroczyli ją bez wymaganych papierów;

1.26 popiera poglądy przedstawione w badaniu, że opracowywanie polityki Wspólnoty dotyczącej powrotów, tworzenie kluczowych umów o współpracy z krajami pochodzenia i przetwarzanie nie zadeklarowanej pracy w legalne zatrudnienie są podstawowymi elementami w walce z imigracją nieuregulowaną;

⁽¹⁾ Komitet specjalny Izby Lordów ds. Unii Europejskiej: „Wspólnotowa polityka w dziedzinie nielegalnej imigracji” – sesja 2001-2002: raport 37

⁽²⁾ raport Izby Lordów, ustęp 112.

1.27 przyjmuje z zadowoleniem przedstawione w badaniu propozycje dotyczące opracowania polityki Wspólnoty dotyczącej powrotów. W listopadzie 2002 r. Rada Europejska uzgodniła propozycję dotyczącą Programu Działań w sprawie Powrotu i konieczny jest teraz szybszy postęp w jego wdrażaniu;

1.28 zgadza się ze stwierdzeniem zawartym w badaniu, że „współpraca krajów trzecich ma kluczowe znaczenie dla zmniejszenia napływu nielegalnej migracji” i z ostatnimi konkluzjami Rady Europejskiej, które „podkreśliły potrzebę wszechstronnego podejścia do migracji, praw człowieka i zagadnień politycznych i rozwojowych w krajach pochodzenia i tranzytu”;

1.29 wyraża poparcie dla nakreślonej w badaniu synergii między migracją a polityką rozwoju i jest zdania, że polityka rozwoju może poprawić warunki gospodarcze i społeczne w krajach trzecich i w ten sposób zminimalizować czynniki „wypychające”, które skłaniają do migracji na terytorium UE;

1.30 podkreśla potrzebę aktywnego udziału Unii Europejskiej w promowaniu wspólnych inicjatyw z krajami sąsiednimi poprzez programy takie jak instrument „Nowe Sąsiedztwo”, Tacis, Meda, Encas i INTERREG. Ważne jest, aby został utworzony „krąg przyjaciół”, tak, aby obszar pokoju i solidarności mógł objąć kraje sąsiadujące z Unią po jej rozszerzeniu. Unia Europejska musi działać poprzez partnerstwo z tymi krajami w celu poprawy ich sytuacji gospodarczej i społecznej i zminimalizowania czynników wypychających takich jak wysokie bezrobocie, niskie płace, brak demokracji i zorganizowana przestępczość. Jedną z priorytetowych dziedzin współpracy będzie zarządzanie migracją. Niektóre państwa sąsiedzkie opracowały plany działania zogniskowane szczególnie na imigracji nieuregulowanej, a UE jest gotowa wesprzeć ich urzeczywistnienie, jak również działania mające na celu zwalczanie nielegalnej imigracji w krajach, które przygotowują takie plany;

1.31 podkreśla kluczową rolę odgrywaną przez władze lokalne i regionalne w programach takich jak Tacis, Meda, Encas i INTERREG i przypomina Komisji i Państwom Członkowskim, że władze regionalne i lokalne powinny odgrywać główną rolę w opracowywaniu kolejnych programów;

1.32 ogólnie przyjmuje z zadowoleniem wnioski dotyczące instrumentu „Nowe sąsiedztwo”, lecz wyraża rozczarowanie, że instrument (który jest przedmiotem osobnej opinii Komitetu Regionów) nie przyznaje większej roli władzom lokalnym i regionalnym, szczególnie że wiele obszarów polityki nim objętych dotyczy kompetencji władz lokalnych i regionalnych;

1.33 zgadza się z badaniem, gdy kładzie się w nim nacisk na potrzebę zwalczania nieuregulowanego rynku pracy i szarej strefy, stwierdzając, że „ukryty sektor gospodarki w UE szacuje się na 7 do 16 % PKB Unii Europejskiej, chociaż bynajmniej nie składa się on w całości z nielegalnych imigrantów”. Istnieje potrzeba przekształcenia pracy nie zadeklarowanej w regularne zatrudnienie i została ona uwzględniona jako jeden z dziesięciu

priorytetów zawartych w wytycznych polityki zatrudnienia z 2003 r. Kilka Państw Członkowskich przewidziało w swoich Narodowych Planach Działania na rzecz Zatrudnienia (NAP) konkretne działania na rzecz pracowników cudzoziemskich oraz imigrantów znajdujących się w sytuacji nieuregulowanej, a Komitet z zadowoleniem przyjmuje postulat zawarty w programie haskim, by Państwa Członkowskie dokonały redukcji nieuregulowanego rynku pracy na poziomie zaplanowanym w Europejskiej Strategii Zatrudnienia.

1.34 zauważa potrzebę większego wsparcia dla regionów granicznych, jako że są one w większym stopniu dotknięte przez nieuregulowaną migrację w porównaniu z innymi regionami i popiera utworzenie Europejskiego Korpusu Strażników Granicznych wraz z wczesnym systemem ostrzegawczym, gdyż należy osiągnąć efektywny, wspólny system zarządzania zewnętrznymi granicami Unii Europejskiej. Ponadto należy nadal promować współpracę sądowniczą i współpracę między jednostkami policyjnymi zarówno na szczeblu centralnym, jak i regionalnym/lokalnym.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Komitet Regionów

2.1 przypomina instytucjom UE o istotnej roli, jaką władze regionalne i lokalne odgrywają w procesie integracji imigrantów. Biorąc to pod uwagę, Komitet podkreśla kluczową rolę spełnianą przez władze lokalne i regionalne w wielu inicjatywach wymienionych w badaniu. Inicjatywy te obejmują m.in. wymianę doświadczeń dotyczących środków integracji, opracowywanie programów takich jak instrument „Nowe Sąsiedztwo” i kolejne programy-następcy programów Tacis, INTERREG itd., i dlatego zaleca pełne zaangażowanie władz samorządów lokalnych i regionalnych w te programy;

2.2 dowodzi, że powinno być więcej okazji do wymiany doświadczeń i najlepszych praktyk, włączając w to takie działania jak przegląd partnerski w dziedzinie polityki dotyczącej imigracji i stwierdza, że można to osiągnąć poprzez przyjęcie otwartej metody koordynacji przy opracowywaniu polityki imigracji UE; wzywa Radę Europejską do przyjęcia wniosków Komisji Europejskiej w tej dziedzinie;

2.3 wzywa Komisję Europejską do stworzenia Grupy obejmującej Dyrekcję Generalną, których polityka i działania mają wpływ na obywateli państw trzecich, tak, aby obecne działania mogły być skuteczniej zintegrowane i skoordynowane;

2.4 wzywa do opublikowania programu badawczego Komisji Europejskiej w celu wypełnienia luk w tej dziedzinie, odnotowanych w badaniu;

2.5 wzywa do znacznego zwiększenia środków na program INTI, tak by władze lokalne i regionalne mogły wziąć udział w większej ilości transnarodowych projektów finansowanych przez UE, które zajmują się integracją imigrantów;

2.6 podkreśla istotną rolę migracji w kontekście zapewnienia niedoborów wykwalifikowanych pracowników i wzywa Radę Europejską do opracowania skutecznych inicjatyw politycznych w tych dziedzinach, włączając w to rekrutację obywateli państw trzecich do celów badań naukowych;

2.7 podkreśla możliwość opracowania odpowiednich polityk rozwojowych w państwach trzecich. Ważne jest także, aby badania na temat migracji wzięły pod uwagę nowe cechy, takie jak duży odsetek kobiet, co jest niezmiernie istotne dla formułowania oraz implementacji polityki imigracyjnej;

2.8 wzywa do pełnego zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w opracowywanie wiarygodnych i porównywalnych danych na szczeblu UE;

2.9 przyjmuje z zadowoleniem inicjatywę Komisji Europejskiej odnośnie zainicjowania procesu wszechstronnych konsul-

tacji w sprawie Zielonej księgi w sprawie podejścia UE do zarządzania migracją ekonomiczną (COM(2004) 811 końcowy) i przypomina Komisji o konieczności pełnej konsultacji tego procesu z nim oraz z samorządami lokalnymi i regionalnymi;

2.10 uważa, że konieczne są pilne działania w celu dalszego rozwijania Obserwatorium oraz Europejskiej Sieci Migracji, przy pełnym zaangażowaniu samorządów lokalnych i regionalnych;

2.11 wyraża zaniepokojenie w związku ze słabymi postępami poczynionymi przez Radę Europejską w odniesieniu do opracowywania polityki imigracji UE i działań wynikających ze spotkania Rady Europejskiej w Tampere w 1999 r. Biorąc pod uwagę te problemy, podkreśla potrzebę podjęcia pilnych decyzji w związku z zagadnieniami przedstawionymi w programie haskim.

Bruksela, 13 kwietnia 2005 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Peter STRAUB

Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie kontrolowanego wjazdu osób potrzebujących ochrony międzynarodowej na terytorium UE oraz zwiększenia zdolności ochrony w regionach pochodzenia: „Poprawa dostępu do trwałych rozwiązań”

(2005/C 231/07)

Komitet Regionów,

uwzględniając Komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie kontrolowanego wjazdu osób potrzebujących ochrony międzynarodowej na terytorium UE oraz zwiększenia zdolności ochrony w regionach pochodzenia: „Poprawa dostępu do trwałych rozwiązań” COM (2004) 410 końcowy;

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 25 sierpnia 2004 r. o zasięgnięciu opinii w tej kwestii, zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając decyzję swojego Przewodniczącego z dnia 5 kwietnia 2004 r. polecającą Komisji ds. Stosunków Zewnętrznych przygotowanie opinii w tej sprawie;

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 63 ust. 2 lit. b);

uwzględniając Traktat ustanawiający Konstytucję dla Europy, zwłaszcza artykuły II-61, II-78, II-79 i III-266, III-267 i III-268;

uwzględniając Konwencję Genewską dotyczącą statusu uchodźców z dnia 28 lipca 1951 r., uzupełnioną Protokołem Nowojorskim z dnia 31 stycznia 1967 r.;

uwzględniając wnioski Prezydencji w sprawie Programu Haskiego: wzmacnianie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w Unii Europejskiej oraz w szczególności specjalne wytyczne w sprawie polityki azylowej, migracyjnej i granicznej (p. 1.2) oraz zewnętrzny wymiar azylu i migracji (p. 1.6);

uwzględniając swoją opinię w sprawie Komunikatu Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów na temat imigracji, integracji i zatrudnienia (COM(2003) 336 końcowy, CdR 223/2003 końcowy ⁽¹⁾);

uwzględniając inne przyjęte przez siebie opinie dotyczące polityki wobec uchodźców (CdR 90/2001 fin ⁽²⁾; CdR 214/2001 fin ⁽³⁾; CdR 93/2002 końcowy ⁽⁴⁾; CdR 249/2003 ⁽⁵⁾);

uwzględniając własny projekt opinii (CdR 338/2004 rev 1) przyjęty w dniu 7 lutego 2005 r. przez Komisję ds. Stosunków Zewnętrznych (sprawozdawca: István SÉRTŐ-RADICS, burmistrz miasta Uszka (HU/ELDR);

a także mając na uwadze, co następuje:

- 1) w celu osiągnięcia trwałych rozwiązań, należy usprawnić podział obowiązków dotyczących kontrolowanego wjazdu do UE osób potrzebujących ochrony międzynarodowej między Państwami Członkowskimi, a także zwiększyć zdolności ochronne krajów pochodzenia, mając na celu stworzenie ram i wdrożenie wspólnej polityki w dziedzinie uchodźców we wszystkich Państwach Członkowskich;
- 2) dla osiągnięcia tego celu należy zapewnić Państwom Członkowskim i zainteresowanym regionom, w tym krajom lub regionom pochodzenia lub tranzytu niezbędne finansowanie, biorąc w szczególności pod uwagę rozszerzenie UE oraz potrzeby nowych Państw Członkowskich;

na 59. sesji plenarnej w dniach 13-14 kwietnia 2005 r. (posiedzenie z dn. 14 kwietnia) przyjął następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów

1.1 opowiada się za wnioskiem Komisji Europejskiej w sprawie kontrolowanego wjazdu osób potrzebujących ochrony międzynarodowej na terytorium UE oraz zwiększenia zdolności ochrony w regionach pochodzenia: „Poprawa dostępu do trwałych rozwiązań”, w szczególności popierając proponowane unijne programy ochrony regionalnej zwiększające zdolność ochrony krajów w regionach pochodzenia (dotyczące krajów sąsiednich i tranzytowych);

1.2 podkreśla potrzebę uwzględnienia zaleceń Wysokiego Komisarza ONZ ds. Uchodźców dotyczących uznania przesładowania ze względu na płeć za jeden z powodów przyznania statusu uchodźcy;

1.3 docenia zamiar Komisji Europejskiej zaangażowania krajów tranzytowych w swoje podejście do osób potrzebujących ochrony międzynarodowej, jednakże uważa, iż należy położyć większy nacisk na kraje tranzytowe w odniesieniu do roli regionów oraz zapewnienia im odpowiedniego wsparcia;

1.4 zauważa, iż skutki przyjęcia osób potrzebujących ochrony międzynarodowej są najbardziej widoczne na szczeblu lokalnym w społecznościach przyjmujących te grupy; dlatego też kluczowe znaczenie ma zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych w podejmowanie decyzji dotyczących przyjęcia i integracji osób występujących o azyl oraz uchodźców;

1.5 zwraca szczególną uwagę na kluczową rolę podmiotów lokalnych i regionalnych w odniesieniu do ich odpowiedzialności za przyjęcie osób potrzebujących ochrony międzynarodowej oraz za działania promujące integrację; ubolewa

zatem, iż wniosek Komisji Europejskiej nie zapewnia wystarczająco szerokiej konsultacji z władzami lokalnymi i regionalnymi na etapie planowania implementacji programu oraz podejmowania decyzji w sprawie jego finansowania. Wniosek w niewystarczającym stopniu zapewnia możliwość uczestnictwa władz lokalnych i regionalnych w tworzeniu dobrych praktyk w związku z działaniami Wspólnoty;

1.6 w tym sensie uważa za istotne, aby zadbać o większą spójność i wzajemne spleatanie się celów, narzędzi i procedur polityk wewnętrznych i zewnętrznych, przede wszystkim jeśli chodzi o problemy o charakterze transgranicznym;

1.7 zwraca uwagę na fakt, iż współpraca i wspólne działania zainteresowanych władz lokalnych i regionalnych, w tym lokalnych i regionalnych władz w przyjmujących Państwach Członkowskich, krajach pochodzenia i krajach tranzytu, mogą wnieść znaczący wkład w pomoc osobom potrzebującym ochrony międzynarodowej;

1.8 uznaje, iż dalsza analiza i badanie unijnego programu nowego osiedlania uchodźców są konieczne w odniesieniu do jego możliwych skutków społecznych, szczególnie na rynkach pracy, na obszarach słabiej rozwiniętych i dotkniętych wysokim bezrobociem w zainteresowanych regionach i Państwach Członkowskich;

1.9 dostrzega znaczenie polityki UE na rzecz wsparcia ludności mieszkającej w słabo rozwiniętych krajach i regionach, lecz z drugiej strony podkreśla wagę równego traktowania wszystkich obywateli Unii, które sprawi, że rozwiązania stosowane w ramach programu nowego osiedlania uchodźców będą się cieszyły większym poparciem wśród obywateli Państw Członkowskich;

⁽¹⁾ Dz.U. C 109 z 30.04.2004 s. 46-49.

⁽²⁾ Dz.U. C 19 z 22.01.2002 s. 20-22.

⁽³⁾ Dz.U. C 107 z 3.05.2002 s. 85-88.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 278 z 14.11.2002 s. 44-48.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 23 z 27.01.2004 s. 30-32.

1.10 proponuje, aby Komisja Europejska, we współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi zainteresowanymi podmiotami, zaangażowała się w dalszą analizę kwestii prawnych związanych z tym problemem, mając na uwadze ustanowienie jednolitych i obiektywnych kryteriów pozwalających na identyfikację sytuacji osób potrzebujących ochrony międzynarodowej w celu ich ponownego osiedlenia, zapewniając w ten sposób poszanowanie praw człowieka oraz brak dyskryminacji, a także zagwarantowanie niezbędnego wsparcia prawnego dla krajów i regionów przyjmujących. Komitet uznaje za ważne zagwarantowanie włączenia do rynku pracy uchodźców przybyłych do Państw Członkowskich w ramach programów nowego osiedlania, aby korzystali z tych samych praw, co wszyscy obywatele Unii.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Komitet Regionów

2.1 popiera komunikat Komisji jako dobrą podstawę do dalszych prac oceniających, jednak uważa, w szczególności w odniesieniu do unijnego programu nowego osiedlania, że potrzebne będą dalsze analizy i oceny; w związku z tym zaleca wydłużenie terminu złożenia wniosku w sprawie programu nowego osiedlania do Rady, aby umożliwić staranniejse przygotowanie dokumentu;

2.2 wzywa do większego angażowania się władz lokalnych i regionalnych w tworzenie i realizację polityki imigracyjnej i azylowej, zapewniając im jednocześnie niezbędne wsparcie finansowe;

2.3 proponuje rozważyć rozszerzenie zakresu finansowania w ramach współpracy regionalnej i polityki nowego sąsiedztwa, wchodzących w skład trzeciego celu Funduszy Strukturalnych na okres 2007-2013, tak aby obejmował on te zadania; wzywa do skutecznej koordynacji między wspólnymi wielostronnymi programami realizowanymi w ramach tego celu oraz dwustronnymi planami działania, które zostaną wdrożone w związku z polityką sąsiedztwa;

2.4 biorąc pod uwagę znaczenie zjawiska emigracji w regionie basenu Morza Śródziemnego, sugeruje się, aby w przyszłych edycjach programów poświęconych regulacji napływów migracyjnych, jak np. program AENEAS, nadal traktowano priorytetowo projekty dotyczące działań interwencyjnych w tym regionie;

2.5 wzywa do realizacji unijnych programów nowego osiedlania w sposób zapewniający równe traktowanie zarówno uchodźców osiedlających się w Państwach Członkowskich, jak i wszystkich obywateli UE;

2.6 popiera wdrożenie wniosków Prezydencji w sprawie Programu Haskiego i uważa, że pożądane będzie zaproszenie władz lokalnych i regionalnych do uczestnictwa w proponowanym dialogu międzykulturowym pomiędzy wszystkimi członkami społeczeństwa w ramach wspólnego forum oraz inicjatyw, w celu polepszenia wzajemnego zrozumienia wszystkich dziedzin polityki związanej z integracją.

Bruksela, 14 kwietnia 2005 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Peter STRAUB

Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji — Europejska polityka sąsiedztwa — dokument strategiczny

(2005/C 231/08)

Komitet Regionów,

uwzględniając komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego — Europejska polityka sąsiedztwa — dokument strategiczny (COM(2004) 373 końcowy);

uwzględniając decyzję Komisji z dnia 13 maja 2004 r. o zasięgnięciu jego opinii w tej sprawie zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając decyzję Prezydium z 15 czerwca 2004 r., powierzającą sporządzenie tej opinii Komisji ds. Stosunków Zewnętrznych;

uwzględniając komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie planów działania w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa (ENP) (COM(2004) 795 końcowy);

uwzględniając wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie stanowiska, jakie ma przyjąć Wspólnota Europejska i jej Państwa Członkowskie w ramach Rady Stowarzyszenia ustanowionej Układem Eurośródziemnomorskim ustanawiającym stowarzyszenie między Wspólnotami Europejskimi i ich Państwami Członkowskimi z jednej strony, a Jordańskim Królestwem Haszymidzkim z drugiej strony, w odniesieniu do przyjęcia zalecenia w sprawie realizacji planu działania UE-Jordania (COM (2004) 796 końcowy);

uwzględniając wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie stanowiska, jakie ma przyjąć Wspólnota Europejska w ramach Wspólnego Komitetu ustanowionego Przejściowym Układem Stowarzyszeniowym w sprawie wymiany handlowej i współpracy w odniesieniu do przyjęcia zalecenia w sprawie realizacji planu działania UE-Autonomia Palestyńska (COM (2004) 789 końcowy);

uwzględniając wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie stanowiska, jakie ma przyjąć Wspólnota Europejska i jej Państwa Członkowskie w Radzie Stowarzyszenia ustanowionej przez Układ Eurośródziemnomorski ustanawiający stowarzyszenie między Wspólnotami Europejskimi i ich Państwami Członkowskimi z jednej strony, a Republiką Tunezyjską, z drugiej strony, w odniesieniu do przyjęcia zalecenia w sprawie realizacji planu działania UE/Tunezja (COM (2004) 792 końcowy);

uwzględniając wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie stanowiska, jakie mają przyjąć Wspólnoty i ich Państwa Członkowskie w ramach Rady Współpracy ustanowionej Umową o Partnerstwie i Współpracy ustanawiającą partnerstwo między Wspólnotami Europejskimi i ich Państwami Członkowskimi z jednej strony, a Ukrainą z drugiej strony, w odniesieniu do przyjęcia zalecenia w sprawie realizacji planu działania UE-Ukraina (COM (2004) 791 końcowy);

uwzględniając wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie stanowiska, jakie mają przyjąć Wspólnoty i ich Państwa Członkowskie w Radzie Stowarzyszenia ustanowionej przez Układ Eurośródziemnomorski ustanawiający stowarzyszenie między Wspólnotami Europejskimi i ich Państwami Członkowskimi z jednej strony, a Państwem Izrael, z drugiej strony, w odniesieniu do przyjęcia zalecenia w sprawie realizacji planu działania UE — Izrael (COM (2004) 790 końcowy);

uwzględniając wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie stanowiska, jakie mają przyjąć Wspólnoty Europejskie i ich Państwa Członkowskie w ramach Rady Współpracy ustanowionej Umową o Partnerstwie i Współpracy ustanawiającą partnerstwo między Wspólnotami Europejskimi i ich Państwami Członkowskimi z jednej strony, a Republiką Mołdowy z drugiej strony, w odniesieniu do przyjęcia zalecenia w sprawie realizacji planu działania UE-Mołdowa (COM (2004) 787 końcowy);

uwzględniając komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego: Budowanie wspólnej przyszłości: wyzwania dla polityki i środki budżetowe rozszerzonej Unii na lata 2007-2013 (COM(2004) 101 końcowy);

uwzględniając wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przepisów ogólnych ustanawiających europejski instrument na rzecz sąsiedztwa i partnerstwa, COM(2004) 628 końcowy;

uwzględniając komunikat Komisji „Podstawy nowego instrumentu na rzecz sąsiedztwa”, COM(2003) 393 końcowy;

uwzględniając raport Parlamentu Europejskiego „Szersza Europa — sąsiedztwo: nowe ramy stosunków z naszymi wschodnimi i południowymi sąsiadami” (COM(2003) 104 — 2003/2018(INI));

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego „Szersza Europa — sąsiedztwo: nowe ramy stosunków z naszymi wschodnimi i południowymi sąsiadami” (CdR 175/2003 fin) ⁽¹⁾;

uwzględniając swoją opinię perspektywiczną w sprawie „Partnerstwo Europejsko-Śródziemnomorskie a władze lokalne i regionalne: potrzeba koordynacji i odrębnego instrumentu na rzecz współpracy zdecentralizowanej” (CdR 327/2003 fin) ⁽²⁾;

uwzględniając swoją opinię w sprawie „Samorząd lokalny i regionalny w Rosji a rozwój współpracy UE-Rosja” (CdR 105/2004);

uwzględniając swoją opinię w sprawie „Wymiar północny — drugi plan działania 2004-2006” (CdR 102/2003 fin) ⁽³⁾;

uwzględniając swój projekt opinii w sprawie komunikatu Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego: *Budowanie wspólnej przyszłości; wyzwania dla polityki i środki budżetowe rozszerzonej Unii na lata 2007-2013* (CdR 162/2004 rev. 3) — sprawozdawca: radny Sir Albert Bore, Rada Miasta Birmingham (UK, PES);

uwzględniając swój projekt opinii (CdR 336/2004 rev 1) przyjęty dnia 7 lutego 2005 r. przez Komisję ds. Stosunków Zewnętrznych (sprawozdawca: Lord Paul HANNINGFIELD, Rada Hrabstwa Essex (UK/EPP));

a także mając na uwadze, co następuje:

- 1) w świetle europejskiej polityki sąsiedztwa KR powinien obecnie starać się — w granicach swych zasobów i zadań instytucjonalnych — rozszerzać swą działalność w zakresie stosunków zewnętrznych poza kraje obecnie przystępujące, m.in. o kraje wymienione w ENP;
- 2) w swych kontaktach zagranicznych winien skupiać się na jednostkach samorządu lokalnego i regionalnego obecnych krajów kandydujących;
- 3) KR powinien także nadać wysoki priorytet w ramach ENP dialogowi i współpracy ze wszystkimi krajami graniczącymi z UE od północy, wschodu i południa;

na 59. sesji plenarnej w dniach 13-14 kwietnia 2005 r. (posiedzenie z dnia 14 kwietnia 2005 r.) przyjął następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

1.1 Ogólne uwagi o europejskiej polityce sąsiedztwa

Komitet Regionów

1.1.1 przyjmuje z zadowoleniem ważny i potrzebny dokument Komisji Europejskiej, stwarzający rzeczywistą i prawdziwą szansę na określenie i polepszenie stosunków między Unią Europejską a krajami sąsiadującymi;

⁽¹⁾ Dz.U. C 23 z 27.01.2004, str. 36.

⁽²⁾ Dz.U. C 121 z 30.04.2004, str. 18-25.

⁽³⁾ Dz.U. C 23 z 27.01.2004, str. 27.

1.1.2 przyznaje, że — biorąc pod uwagę niedawne rozszerzenie Unii Europejskiej oraz związane z nim zmiany jej zewnętrznych granic — polityka ta jest dokonaniem w dobrym momencie i mile widzianym krokiem naprzód, który ma na celu podzielenie się korzyściami płynącymi z rozszerzenia UE z krajami sąsiadującymi poprzez wzmacnianie stabilności, bezpieczeństwa i ogólnego dobra wszystkich zainteresowanych stron;

1.1.3 zgadza się, że europejska polityka sąsiedztwa dostarcza środków, które umożliwią zacieśnienie stosunków między Unią Europejską a krajami sąsiadującymi oraz zapobiegą powstaniu między nimi nowych podziałów;

1.1.4 podkreśla, że europejska polityka sąsiedztwa, jakkolwiek zapewnia poprawę stosunków między UE a krajami sąsiadującymi, pozostaje jednocześnie oddzielona od samego procesu rozszerzenia i w takim kontekście powinna być ona postrzegana;

1.1.5 podkreśla istotne znaczenie władz lokalnych i regionalnych w tym procesie i z niepokojem zauważa brak jakichkolwiek znaczących wzmianek o władzach regionalnych i lokalnych oraz ich roli w zakresie tej polityki;

1.1.6 zgadza się, że polityka ta zachęcać będzie kraje sąsiadujące do uczestnictwa w różnych działaniach UE, poprzez wzmoczoną współpracę w zakresie polityki, bezpieczeństwa, gospodarki i kultury;

1.1.7 uważa, że europejska polityka sąsiedztwa ma na celu wspieranie wysiłków na rzecz osiągnięcia większego poszanowania dla lepiej egzekwowanych praw człowieka, społeczeństwa obywatelskiego oraz tworzenie dobrych praktyk sprawowania rządów w tych krajach;

1.1.8 w związku z tym, z zadowoleniem odnosi się do ostatnich wydarzeń politycznych na Ukrainie i w Gruzji. Europejska polityka sąsiedztwa musi aktywnie wspierać postępy czynione przez te państwa w kierunku osiągnięcia większej demokracji i gospodarki rynkowej;

1.1.9 zgadza się, że europejska polityka sąsiedztwa ma na celu polepszenie stosunków handlowych i sytuacji gospodarczej między UE a krajami sąsiadującymi;

1.1.10 przyznaje, że europejska polityka sąsiedztwa ma istotne znaczenie dla wspierania ściślejszej współpracy między państwami objętymi tą polityką a UE w zakresie zwalczania terroryzmu, nielegalnej imigracji i przestępczości transgranicznej, takiej jak handel narkotykami i handel ludźmi;

1.1.11 wspiera wysiłki podejmowane w państwach objętych ENP, zamieszkiwanych przez różne mniejszości etniczne, mające na celu znalezienie nowatorskich rozwiązań sprzyjających współistnieniu różnych grup etnicznych i przestrzeganiu powszechnie uznawanych podstawowych zasad.

1.2 Lokalny i regionalny wymiar europejskiej polityki sąsiedztwa

Komitet Regionów

1.2.1 podkreśla, że władze lokalne i regionalne w państwach objętych ENP muszą odgrywać większą rolę w procesie demokracji i decentralizacji;

1.2.2 podkreśla, że — zgodnie z zasadą pomocniczości, jedną z głównych zasad Unii, pozwalającą na wybranie najbar-

dziej odpowiedniego szczebla zarządzania — władze lokalne i regionalne odgrywają w tym kontekście kluczową i wyjątkową rolę, zapewniając trwałe i właściwie ukierunkowane relacje;

1.2.3 dostrzega skuteczność podejścia typu „dół-góra” w zakresie wspierania procesu demokratyzacji;

1.2.4 dodaje, że w praktyce władze lokalne i regionalne służą jako dobra szkoła demokracji dla obywateli, dlatego też są ważnym ogniwem, zapewniającym dobrze funkcjonujące mechanizmy demokracji;

1.2.5 podkreśla znaczenie rozwijania i umacniania samorządu lokalnego poprzez współpracę transgraniczną, jak również znaczenie większego wykorzystania wymiany i dzielenia się wiedzą z istniejącymi euroregionami jako sposobu osiągnięcia celów wyznaczonych w planie działania dla każdego z państw;

1.2.6 dostrzega trudności, jakich doświadczają władze lokalne i regionalne państw określonych w ENP w zakresie podejmowania niezbędnych kroków w celu dostosowania istniejących w nich struktur administracyjnych do struktur europejskich;

1.2.7 wyraża chęć podzielenia się z państwami wymienionymi w ENP doświadczeniami nabytymi przez członków w wyniku ich kontaktów z władzami lokalnymi i regionalnymi państw kandydujących podczas procesu rozszerzenia;

1.2.8 uważa, że władze regionalne i lokalne stanowią najważniejszy szczebel zdecentralizowanej współpracy z krajami partnerskimi;

1.2.9 przypomina, że władze lokalne i regionalne mogą zaoferować tym krajom swoje doświadczenie w następujących dziedzinach:

- a. planowanie regionalne i przestrzenne;
- b. planowanie przestrzenne miast;
- c. rolnictwo, rybołówstwo i rozwój obszarów wiejskich,
- d. ochrona środowiska, zarządzanie zasobami i obrona cywilna;
- e. podregionalny wymiar polityki transportowej i energetycznej;
- f. polityka wspierania małych i średnich przedsiębiorstw;
- g. polityka wspierania zatrudnienia;
- h. inicjatywy w zakresie kultury i sportu;
- i. polityka ochrony i wspierania dziedzictwa kulturowego;

- j. polityka na rzecz zbliżenia społecznego;
- k. edukacja i szkolenia;
- l. zdrowie i opieka społeczna;
- m. kontrola przepływu imigrantów, polityka w zakresie przyjmowania i integracji imigrantów;
- n. mieszkalnictwo;
- o. środki bezpieczeństwa.
- p. zamówienia publiczne;

1.2.10 przypomina, że istnieją możliwości działania, podejmowanego przez władze lokalne i regionalne, które uzupełni i przekroczy tradycyjne granice współpracy na centralnym szczeblu władzy. To właśnie na tym szczeblu proponowana przez Komisję ENP może być w pełni skuteczna;

1.2.11 wskazuje na fakt, że praktyki w zakresie zdecentralizowanej współpracy, które rozwinęły się w ostatnich latach, podkreślały odpowiedzialność spoczywającą na władzach regionalnych i lokalnych w zakresie pełnionej przez nie roli katalizatora nowych procesów współpracy.

1.3 Zasięg geograficzny

Komitety Regionów

1.3.1 dostrzega fakt, że kraje objęte ENP są zróżnicowane pod względem stopnia rozwoju gospodarczego, społecznego i politycznego, a ponadto znajdują się w innym położeniu, jeśli chodzi o ich relacje z UE;

1.3.2 uważa, iż silne regionalne i lokalne instytucje wybierane przez naród i odpowiedzialne przed nim są konieczne w prawdziwie demokratycznych społeczeństwach i oczekuje na wejście w życie w 2006 r. ustawodawstwa federalnego dotyczącego zakresu uprawnień i działania rosyjskich samorządów lokalnych i regionalnych oraz spodziewa się, że będzie to krok w kierunku nawiązania potencjalnej współpracy pomiędzy zdecentralizowanymi władzami w UE i Rosji, szczególnie poprzez bardziej przejrzysty podział kompetencji w dziedzinie współpracy transgranicznej;

1.3.3 jest zaniepokojony faktem, że w ENP nie zamieszczono wyraźnej wzmianki o bieżących problemach dotyczących Obwodu Kaliningradzkiego, chociaż przyznaje, że zagadnieniu temu poświęcono odpowiednią uwagę w innych dokumentach i w pracy Komisji;

1.3.4 z zadowoleniem przyjmuje decyzję objęcia europejską polityką sąsiedztwa krajów Kaukazu Południowego — Armenii, Azerbejdżanu i Gruzji;

1.3.5 z zadowoleniem przyjmuje ponadto zobowiązanie UE do „podjęcia wiarygodnych, konkretnych i stałych wysiłków reformatorskich, zwłaszcza w zakresie wyżej wymienionych obszarów priorytetowych, za pośrednictwem dodatkowych środków pomocowych”⁽¹⁾.

1.4 Plany działania

Komitety Regionów

1.4.1 popiera ideę całościowego planu działania uzgodnionego wspólnie przez kraje partnerskie i UE jako najskuteczniejszą metodę osiągnięcia celów europejskiej polityki sąsiedztwa;

1.4.2 zgadza się, że o ambicji i tempie rozwoju relacji UE z każdym z krajów partnerskich decydować będzie stopień jego zaangażowania we wspólne wartości, jak również chęć i zdolność wdrożenia priorytetów uzgodnionych w ramach planu działania;

1.4.3 podkreśla istotne znaczenie silnego skoncentrowania się na zmniejszeniu ubóstwa oraz znaczenie zwalczania korupcji, opisanej jako „znacząca przeszkoda na drodze reform w wielu krajach objętych ENP”;

1.4.4 jest przekonany, że korzystne byłoby umieszczenie w każdym planie działania szczegółowego działu, poświęconego roli władzy lokalnej i regionalnej w kraju partnerskim, wyznaczenie jasnych celów w zakresie roli władz lokalnych w danym kraju partnerskim, jak również metod, za pośrednictwem których kraj partnerski zamierza decentralizować władze i wzmacniać szczebel lokalny i regionalny. Zagadnienie to powinno zostać zasygnalizowane Komisji w celu umieszczenia takiego zapisu w kolejnych planach działania;

1.4.5 jest przekonany, że jego członkowie mają do odegrania ważną rolę w zakresie analizy i dyskusji nad środkami finansowymi, przeznaczonymi dla każdego z krajów partnerskich, zwłaszcza w świetle deklaracji zamieszczonej w opracowaniu strategicznym w sprawie ENP: „Komisja zaproponowała znaczące zwiększenie funduszy istniejących lub funduszy, które mają je zastąpić w ramach nowych perspektyw finansowych, mając na uwadze pierwszeństwo zagwarantowane ENP przez UE”. Nowy uproszczony mechanizm finansowania, który ma zostać przyjęty w 2007 r., dodatkowo czyni taką analizę i debatę zadaniem priorytetowym.

1.5 Europejski instrument na rzecz sąsiedztwa

Komitety Regionów

1.5.1 z zadowoleniem przyjmuje propozycję nowego, uproszczonego systemu finansowania w postaci europejskiego instrumentu na rzecz sąsiedztwa;

1.5.2 uważa, że Komisja musi przede wszystkim dostarczyć więcej informacji i szczegółów technicznych dotyczących praktycznego działania instrumentu i tego, w jaki sposób będzie on zarządzany i kontrolowany.

⁽¹⁾ Europejska polityka sąsiedztwa - opracowanie strategiczne, 12.05.2004 r., str. 11.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Komitet Regionów

2.1 uważa, że wykorzystanie doświadczenia członków Komitetu może przyczynić się do rozwoju demokracji na szczeblu lokalnym i regionalnym, co jest warunkiem koniecznym stabilności politycznej w krajach, o których mowa;

2.2 zaleca, aby Komitet opracował odpowiednie mechanizmy zachęcające do bezpośredniego dialogu i przekazywania informacji w celu pokonania trudności stojących przed władzami lokalnymi i regionalnymi w tych krajach w ramach ENP;

2.3 zaleca, by kraje, które podejmują reformy niezbędne dla wprowadzenia ich na drogę ku demokracji oraz wolnym i uczciwym wyborom, mogły w pełni korzystać z ENP;

2.4 zaleca, aby europejska polityka sąsiedztwa oferowała perspektywę nowych umów kontraktowych z krajami partnerskimi, które to umowy mogłyby przyjąć formę europejskich umów o sąsiedztwie. Ich zakres przedmiotowy byłby określony z uwzględnieniem postępów w kierunku osiągnięcia celów przedstawionych w planach działania;

2.5 sugeruje, aby plany działania były monitorowane przy użyciu istniejących struktur w ramach różnych układów o partnerstwie i współpracy/stowarzyszeniu i aby towarzyszyły im formalne sprawozdania z postępów, sporządzane w okresie od dwóch do pięciu lat po przyjęciu planów działania;

2.6 zaleca Komisji Europejskiej, by członkowie Komitetu Regionów, podobnie jak w poprzednim procesie rozszerzenia, odgrywali wiodącą rolę w ocenie realizacji planów działania, skupiając się głównie na posunięciach zmierzających do zwiększenia zakresu kompetencji i modernizacji władz lokalnych i regionalnych;

2.7 zaleca zamieszczenie w następnej transzy planów działania dla każdego kraju sąsiadującego specjalnej części poświęconej roli samorządu lokalnego i regionalnego w danym kraju partnerskim; w części tej wskazać należałoby jasne cele dotyczące zarówno roli samorządu lokalnego i regionalnego, jak i sposobu, w jaki dany kraj partnerski zamierza przekazać

te uprawnienia samorządom, w tym jasny i przejrzysty kalendarz realizacji tego celu;

2.8 uważa, że każdy plan działania winien stanowić „wspólną własność” obu stron, a zawarte w nim priorytety winny opierać się na jasnych i wiarygodnych bodźcach ekonomicznych, sprzyjających zmianom na lepsze, przyczyniając się w ten sposób do lepszego ukierunkowania pomocy technicznej;

2.9 jest przekonany, że istnieje pilna i zasadnicza potrzeba poprawy i modernizacji struktur władz lokalnych i regionalnych, w krajach określonych w ENP, w tym radykalnej poprawy w odniesieniu do kwestii sprawiedliwych i wolnych wyborów, poszanowania wartości demokratycznych i wolności politycznych na szczeblu lokalnym i zaleca, aby Komisja zainicjowała specjalny program, będący częścią planu działania dla każdego kraju sąsiadującego, zmierzający do realizacji tego celu (por. załącznik 1);

2.10 zaleca poważne rozważenie w ramach nowego, uproszczonego systemu finansowania, jaki stanowi europejski instrument na rzecz sąsiedztwa, ustanowienia odrębnego instrumentu finansowego dostosowanego do potrzeb współpracy zdecentralizowanej, z możliwością wykorzystania go przez samorządy lokalne i regionalne na cele modernizacji i reformowania sposobu ich funkcjonowania w krajach sąsiadujących;

2.11 zaleca, aby Komisja Europejska dała Komitetowi i jego członkom możliwość odgrywania wiodącej i aktywnej roli w ocenie i dyskusji nad instrumentami na rzecz europejskiego sąsiedztwa;

2.12 zaleca, w celu usprawnienia tego procesu, aby w roku 2006 odbyła się konferencja, która byłaby okazją do spotkania przedstawicieli władz lokalnych i regionalnych ze wszystkich państw, tak jak to przewiduje ENP, z możliwością zorganizowania czterech odrębnych konferencji zajmujących się kolejno regionem Morza Śródziemnego, regionem Morza Bałtyckiego oraz państwami Europy Wschodniej i państwami Bliskiego Wschodu.

Bruksela, 14 kwietnia 2005 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Peter STRAUB

ZAŁĄCZNIK

Władze lokalne i regionalne w krajach objętych ENP

Białoruś

Kraj podzielony jest na 6 obwodów (obłasti) i jeden obwód stołeczny. Na Białorusi występuje trójszczeblowy system administracji lokalnej. Istnieje następujący podział: sowiety (rady) regionalne, obwodowe, miejskie, wiejskie i osiedlowe. Rady regionalne stoją najwyżej w hierarchii i kierują działaniami rad obwodowych, które z kolei kierują działaniami rad miejskich, wiejskich i osiedlowych. Przedstawiciele rad wybierani są co 4 lata. Rady „koordynują funkcjonowanie całego systemu samorządu lokalnego; stanowią konstrukcję publiczną, gospodarczą i społeczno-kulturalną w ramach swoich kompetencji; dbają o zasoby naturalne, własność publiczną, ochronę środowiska itd.”⁽¹⁾.

Mołdowa

Życie polityczne Mołdowy zdominowane jest przez napięcia między władzą centralną a separatystami w regionie Naddniestrza i regionie Gagauzji. Różnice etniczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe między Mołdawianami, Rosjanami, Ukraińcami i Gagauzami osiągnęły punkt krytyczny w 1990 r., kiedy językiem narodowym ogłoszono język mołdawski. Oba regiony ogłosiły swoją niezależność od Mołdowy. Gagauzji przyznano szczególny status konstytucyjny, co położyło kres głównemu konfliktowi między separatystami a władzami centralnymi. Konfliktu między regionem Naddniestrza a Mołdową nie zdołały rozwiązać negocjacje, w których pośredniczyły Rosja, OBWE i Ukraina.

Ostatnie wybory do władz lokalnych i regionalnych odbyły się w maju i listopadzie 2003 r. i uznane zostały za zgodne ze standardami międzynarodowymi.

Ustawodawstwo przyjęte w marcu 2003 r. doprowadziło do reorganizacji władz lokalnych, przywracając organizację z okresu sowieckiego. Kraj jest obecnie podzielony na 33 rejony, które zastąpiły dwanaście regionalnych „Judeti” (powiatów), a dokładniej 9 „judeti”, 1 miasto wydzielone, 1 autonomiczną jednostkę terytorialną oraz 1 jednostkę terytorialną. Propozycja reorganizacji znalazła się w programie wyborczym Partii Komunistycznej w 2001 r. odzwierciedlającym regionalną organizację tej partii. Wiele kręgów skrytykowało krok Partii Komunistycznej w zakresie reorganizacji władz lokalnych, który miał na celu umocnienie jej pozycji jako większościowej partii rządzącej i zapewnienie przewagi w wyborach do władz lokalnych⁽²⁾.

Ukraina

Ukraina podzielona jest na 24 obwody (obłasti), 1 republikę autonomiczną oraz 2 miasta wydzielone o statusie obwodów. Podziały te są przestarzałe i pochodzą jeszcze z okresu sowieckiego. Obłasti dzielą się następnie na „rady”. Członkowie rad wybierani są w okręgach jednomandatowych. Wybory te nie zawsze są sprawiedliwe — przewodniczący obwodów i administracji regionalnych, wyznaczani przez Prezydenta, często ingerują w wybory. Partie opozycyjne zażądały wprowadzenia systemu proporcjonalnego w wyborach regionalnych i obwodowych w celu zapobieżenia dominacji biurokracji „niepartyjnej”⁽³⁾.

Wybory do władz regionalnych, które odbyły się po wyborach parlamentarnych w 2002 r., nie spełniały standardów międzynarodowych, ale zauważyć można stopniową poprawę. Na przykład „podczas wyborów burmistrza Mukaczewa w kwietniu 2004 r. przedstawiciele OBWE odnotowali atak na lokal wyborczy, zastraszanie oraz atak fizyczny na obserwatora, który zakończył się jego hospitalizacją. Donoszono również o innych problemach, takich jak kradzież kart do głosowania, zaś wynik wyborów był powszechnie postrzegany był jako oszustwo”⁽⁴⁾. Podczas wyborów do władz lokalnych w Odessie i Poławie w maju i czerwcu 2004 r. zauważyć można było poprawę, pomimo problemów z rejestracją wyborców. Oczywiście jest, że władze lokalne nie są wybierane w sposób całkowicie demokratyczny.

Rosja

Rosja podzielona jest na 49 obwodów, 21 republik, 10 okręgów autonomicznych, 6 krajów, 2 miasta wydzielone i 1 obwód autonomiczny. Lub też jest podzielona na 89 podmiotów, 21 narodowych jednostek administracyjnych (republik narodowe), 66 jednostek terytorialnych i 2 miasta federalne⁽⁵⁾. Samorząd lokalny w Federacji Rosyjskiej nadal boryka się z problemami decentralizacji, która nastąpiła po rozpadzie Związku Radzieckiego. W wyniku przekształcenia w państwo federacyjne, wiele krajowych republik zyskało więcej uprawnień niż inne jednostki federalne. Przykładem tego jest fakt, że ustawodawstwo wielu republik często pozostaje sprzeczne z ustawodawstwem Federacji.

⁽¹⁾ Local Government and Regional Development Initiative, Report on Belarus 1994 r., <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/UNTC/UNPAN003979.htm> 25.10.2004 r.

⁽²⁾ FCO Country Profile, <http://www.fco.gov.uk/servlet/Front?pagename=OpenMarket/Xcelerate/ShowPage&c=Page&cid=1007029394365&a=KCountryProfile&aid=1019672579768>, 25.10.2004 r.

⁽³⁾ UNPAN Nations in Transit 2004: Country Report Ukraine, <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/NISPAcee/UNPAN017053.pdf>, 25.10.2004 r.

⁽⁴⁾ FCO Country Profile, <http://www.fco.gov.uk/servlet/Front?pagename=OpenMarket/Xcelerate/ShowPage&c=Page&cid=1007029394365&a=KCountryProfile&aid=1019745009984>, 25.10.2004 r.

⁽⁵⁾ UNPAN Modernising the Relationship between Levels of Government Russia, <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/NISPAcee/UNPAN009033.pdf>, 25.10.2004 r.

W 2000 r. prezydent Putin wprowadził program reform, mających na celu zlikwidowanie niewydolności organizacyjnych na szczeblu władz lokalnych. Zgodnie z tym programem Rosja podzielona została na 7 głównych regionów, poprzez konsolidację różnorodnych jednostek federalnych. Dla każdego okręgu federalnego stworzono instytucję Pełnomocnego Przedstawiciela Prezydenta Federacji Rosyjskiej. Głównym celem tego programu jest zwiększenie efektywności działania władz publicznych oraz administracji oraz rozwijanie władz lokalnych „jako głównego organu społeczeństwa obywatelskiego oraz utrzymania odpowiedzialnej administracji” ⁽¹⁾.

Po ataku terrorystycznym w Biesłanie we wrześniu 2004 r. prezydent Putin zapowiedział radykalne reformy w zakresie wyborów 89 regionalnych przedstawicieli w kraju. W przyszłości będą oni nominowani przez prezydenta, a następnie zatwierdzani przez regionalne ciała ustawodawcze, nie zaś wyłaniani w wyborach bezpośrednich. Plan ten został poparty przez Dumę w październiku 2004 r.

Algieria

Algieria podzielona jest na 48 prowincji (zwanych wilayas, l. poj. — wilaya). W każdej z nich istnieje wyłaniana za pośrednictwem wyborów rada lokalna, która jest głównym ciałem zarządzającym. Ostatnie wybory na szczeblu lokalnym odbyły się w październiku 2002 r. Frekwencja w wyborach zazwyczaj kształtuje się na poziomie ok. 50 % i wpływa na nią negatywnie znaczna liczba regionalnych konfliktów między władzą centralną a rebeliantami berberyjskimi ⁽²⁾. Brak jest autonomii lokalnej; gubernatorzy podlegają bezpośrednio Ministerstwu Spraw Wewnętrznych. Na szczeblu prowincji decentralizacja została wprowadzona w życie w dziedzinie zarządzania lokalną infrastrukturą i usługami ⁽³⁾.

Egipt

Egipt podzielony jest na 26 gubernatorstw (muhafazat, l. poj. — muhafazah). Rząd centralny utrzymuje znaczny wpływ na lokalne organy administracyjne poprzez uwarunkowany politycznie system odgórnego mianowania ich członków. „Na każdym szczeblu istniała struktura administracyjna, łącząca w sobie przedstawicieli rad oraz organów wykonawczych wyznaczanych przez rząd, na czele których stali odpowiednio gubernatorzy, przedstawiciele okręgów oraz burmistrzowie” ⁽⁴⁾. Władze lokalne nie sprawdzają się w dziedzinie usług publicznych.

Proces decentralizacji nabrał rozpędu za rządów prezydenta Sadata. Władze lokalne zyskały uprawnienia w zakresie podnoszenia podatków, jednak zmuszone były wydawać znaczne środki na plany rządowe, przez co często popadały w zadłużenie. Zachęcano je również do zawierania układów partnerskich z przedsiębiorstwami prywatnymi, co zacieśniało związki między władzą centralną a krajową elitą bogaczy. Za rządów prezydenta Mubaraa proces decentralizacji był kontynuowany i obecnie władze lokalne w większym stopniu dbają o problemy lokalne a w mniejszym o politykę centralną. Władza lokalna traktowana jest również jako środek kontroli. „Okręgowy komisariat policji układał się z notablami, zaś system władz lokalnych (burmistrz i rada) integrował ich z systemem władzy” ⁽⁵⁾.

Izrael

Izrael podzielony jest na 6 okręgów (mehozot, l. poj. — mehoz). Okręgi dzielą się następnie na 14 podokręgów, na czele każdego z nich stoją komisarze wyznaczani przez premiera. Komisarze odpowiadają za nadzorowanie polityki rad okręgowych oraz wprowadzanie krajowego ustawodawstwa na poziomie okręgu. Członkowie rad miejskich i lokalnych wybierani są według zasady proporcjonalności i list partyjnych, zaś burmistrz wybierany jest bezpośrednio przez wyborców w poszczególnych gminach miejskich. Władze lokalne odpowiedzialne są za administrowanie dobrami publicznymi oraz pobieranie podatków lokalnych ⁽⁶⁾.

Jordania

Władze lokalne Jordanii są odzwierciedleniem faktu, że władza spoczywa w rękach króla i jego rządu. Kraj podzielony jest na 12 gubernatorstw, na czele każdego z nich stoi wyznaczony komisarz. Gubernatorstwa dzielą się następnie na podregiony administracyjne. Do podregionów należą miasta, wsie oraz gminy. Większe gminy posiadają wyłaniane w wyborach oraz wybieranych burmistrzów. Władze okręgowe są właściwie narzędziem wdrażania polityki i ustawodawstwa rządu centralnego ⁽⁷⁾. Władze gminne i regionalne uzależnione są od władzy centralnej w zakresie alokacji środków oraz administracji usługami publicznymi i infrastrukturą, co ogranicza ich możliwość reagowania na problemy lokalne. Szybko postępujące procesy urbanizacyjne zmuszają władze lokalne i gminne do zapewnienia odpowiednich usług. Decentralizacja, jaka ma miejsce ostatnio, przyjmuje głównie formę prywatyzowania przemysłu państwowego ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ UNPAN Modernising the Relationship between Levels of Government Russia, <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/NISP/acee/UNPAN009033.pdf>, 25.10.2004 r.

⁽²⁾ FCO Country Profile, <http://www.fco.gov.uk/servlet/ServletFront?pagename=OpenMarket/Xcelerate/ShowPage&c=Page&cid=1007029394365&a=KCountryProfile&aid=1019745009984>, 26.10.04 r.

⁽³⁾ UNDP-Programme On Governance in the Arab Region (POGAR), <http://www.pogar.org/countries/algeria/decentralisation.html>, 28.10.2004 r.

⁽⁴⁾ US Library of Congress Country Studies, <http://countrystudies.us/egypt/113.htm>, 27.10.2004 r.

⁽⁵⁾ US Library of Congress Country Studies, <http://countrystudies.us/egypt/113.htm>, 27.10.2004 r.

⁽⁶⁾ US Library of Congress Country Studies, <http://countrystudies.us/egypt/85.htm>, 27.10.2004 r.

⁽⁷⁾ Narodowa strona Jordanii, <http://www.kinghussein.gov.jo/government2.html>, 27 X 2004 r.

⁽⁸⁾ UNDP-POGAR, <http://www.pogar.org/countries/jordan/decentralisation.html>, 28.10.2004 r.

Liban

Władze lokalne Libanu nie zostały jeszcze w pełni zdefiniowane, ponieważ władza centralna próbuje odbudować państwo po 16 latach wojny domowej. Władza centralna przejęła administrację szczebla lokalnego, posługując się nią jako środkiem utrzymania kontroli podczas wojny. W kolejnych latach na rozwój władz lokalnych wpływ będzie miała niewątpliwie debata, dotycząca wyboru między dwiema opcjami: zachowaniem silnej władzy centralnej lub stworzeniem państwa zdecentralizowanego⁽¹⁾. Długotrwałe zaangażowanie Syrii w Libanie wzmocniło władzę centralną. Decentralizacja w praktyce otrzymuje niewielkie wsparcie ze strony rządu z uwagi na polityczną niestabilność kraju⁽²⁾.

Liban podzielony jest na 6 gubernatorstw, które są następnie podzielone na administracyjne okręgi miejskie. W 1998 r. odbyły się pierwsze od 35 lat wybory do władz lokalnych. „Frekwencja była wysoka, średnio 60-70 %. W Bejrucie wyniosła jedynie 30 %, jednak postrzegane to było jako rezultat powszechnego przekonania wyborców, że wynik wyborów był przesądzony. Nie odnotowano znaczących dowodów zaistnienia oszustw lub przemocy. Wybory są kolejnym etapem w procesie odbudowy państwa po konflikcie”⁽³⁾. Władze lokalne uzależnione są od władzy centralnej w zakresie alokacji środków, co ogranicza ich zdolność reagowania na problemy lokalne.

Libia

Libia historycznie składała się z odrębnych regionów, które zostały zintegrowane w federację za rządów króla Idrisa. Federację tę w 1963 r. zastąpił jednolity system. Dziesięć gubernatorstw stanowiło głównie rozszerzenie władzy centralnej. Po rewolucji Kaddafiego w 1969 r. przeprowadzono dalszą integrację lokalnych podziałów w celu umożliwienia większego stopnia nadzoru ze strony władzy centralnej. „W znacznej części, samorząd terytorialny nadal funkcjonował raczej jako hierarchiczny system powiązań administracyjnych z rządem centralnym a nie środek powszechnego przedstawicielstwa i uczestnictwa”⁽⁴⁾. Obecna administracja lokalna, według CIA World Fact Book, składa się z 25 prowincji (uwaga: może zostać wprowadzony nowy podział, na 13 regionów).

Proces decentralizacji napotyka wiele przeszkód. Główną częścią gospodarki Libii jest eksport ropy naftowej, przychody z tego źródła pomagają utrzymać rząd. „Wysoce scentralizowany charakter dystrybucji przychodów z ropy naftowej w Libii podkopał wszelkie wysiłki, zmierzające do decentralizacji”⁽⁵⁾. Chociaż według prawa libijskiego władze lokalne odpowiedzialne są za edukację, przemysł i społeczności lokalne, w praktyce lokalną politykę dyktuje rząd centralny. „Według litery prawa, Libia posiada jeden z najbardziej zdecentralizowanych pod względem politycznym systemów w regionie państw arabskich. Instytucje władz lokalnych obecne są w szkolnictwie, przemyśle i społecznościach, jednak w praktyce to władza centralna dyktuje zakres ich uprawnień. Społeczeństwo obywatelskie i wszystkie pozarządowe organizacje polityczne podlegają silnym ograniczeniom, przez co nie mogą się rozwijać oddolne inicjatywy polityczne. Wielu członków elity, którzy zgodnie z oczekiwaniami powinni zajmować stanowiska na czele struktur lokalnych, pozostaje poza granicami kraju”⁽⁶⁾.

Maroko

Proces decentralizacji rozpoczął się w latach sześćdziesiątych w odpowiedzi na rosnące naciski ze strony społeczeństwa. „Głównymi przeszkodami na drodze do decentralizacji pozostają przede wszystkim brak koordynacji między poszczególnymi szczeblami władzy, a następnie słabości organizacyjne społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych”⁽⁷⁾. Największą przeszkodą na drodze rozwoju struktur lokalnych jest silna władza centralna w Maroku i brak demokracji na szczeblu lokalnym. Monarchia konstytucyjna jest nadal silna i kraj bardzo powoli ewoluuje w stronę systemu parlamentarnego. Parlament wybierany jest w demokratycznych wyborach, zaś ostatnie wybory, które odbyły się w 2002 r., określić można jako w największym stopniu wolne i sprawiedliwe w porównaniu ze wszystkimi państwami tego regionu⁽⁸⁾.

Kraj posiada 37 prowincji i 2 wilajaty, ponadto „częściowo na mocy uchwalonego w 1997 r. ustawodawstwa w zakresie decentralizacji/regionalizacji utworzono 16 nowych regionów (określonych poniżej)”. Każda prowincja kierowana jest przez zgromadzenie, wybierane przez rady miejskie. Okręgi miejskie nadzorują infrastrukturę i usługi lokalne. Ogranicza je często brak funduszy, ponieważ nie są autonomiczne pod względem fiskalnym. Ostatnie wybory do okręgów miejskich miały miejsce w 1997 r. i zostały skrytykowane przez partie opozycyjne jako sfałszowane⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ World Bank: Municipalities in Lebanon, <http://www.worldbank.org/wbi/mdf/mdf1/munici.htm>, 27.10.2004 r.

⁽²⁾ UNDP-POGAR, <http://www.pogar.org/countries/jordan/decentralisation.html>, 28.10.2004 r.

⁽³⁾ FCO Country Profile, <http://www.fco.gov.uk/servlet/Front?pagename=OpenMarket/Xcelerate/ShowPage&c=Page&cid=1007029394365&a=KCountryProfile&aid=1019745009984>, 27.10.04 r.

⁽⁴⁾ US Library of Congress Country Studies, <http://countrystudies.us/egypt/70.htm>, 27.10.2004 r.

⁽⁵⁾ UNDP-POGAR, <http://www.pogar.org/countries/jordan/decentralisation.html>, 27.10.04 r.

⁽⁶⁾ UNDP-POGAR, <http://www.pogar.org/countries/jordan/decentralisation.html>, 27.10.04 r.

⁽⁷⁾ UN case studies, <http://www.ciesin.org/decentralisation/English/CaseStudies/morocco.html>, 27.10.2004

⁽⁸⁾ FCO Country Profile, <http://www.fco.gov.uk/servlet/Front?pagename=OpenMarket/Xcelerate/ShowPage&c=Page&cid=1007029394365&a=KCountryProfile&aid=1019745009984>, 27.10.04

⁽⁹⁾ UNDP-POGAR, <http://www.pogar.org/countries/jordan/decentralisation.html>, 28.10.2004

Syria

Syria podzielona jest na 14 prowincji, „na czele których stoją gubernatorzy wyznaczeni przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Gubernatorzy ci podlegają bezpośrednio prezydentowi. Gubernatorzy kontrolują biura rządowe w poszczególnych prowincjach, jak również lokalne biura ministrów oraz przedsiębiorstwa państwowe. Poniżej prowincji znajdują się, w porządku kolejnych szczebli władzy, okręgi, powiaty oraz wsie. Wybierane lokalnie rady administracyjne zarządzają tymi szczeblami, chociaż w praktyce pozostają wysoce uzależnione od władzy centralnej”⁽¹⁾. Przeszkodą na drodze Syrii do rozwoju lokalnych struktur administracyjnych jest bardzo rozbudowana służba cywilna oraz mająca korzenie historyczne silna władza centralna. W procesie decyzyjnym administracja uzależniona jest od wąskiej grupy jednostek znajdującej się na szczycie hierarchii. Ostatnie wybory lokalne odbyły się w październiku 1999 r.⁽²⁾. Za rządów premiera Miru zainicjowano pewne programy w zakresie decentralizacji, ale proces ten będzie prawdopodobnie przebiegał powoli, o ile nie będzie mu jednocześnie towarzyszyć rozwój demokracji na szczeblu lokalnym.

Tunezja

W Tunezji istnieje wysoce scentralizowana władza, która nie jest skłonna poddać się procesowi decentralizacji. Polityka zdominowana jest przez partię rządzącą — Zgromadzenie Demokratyczno-Konstytucyjne (RCD) i prezydenta Alego, który sprawuje władzę od roku 1987. Tradycje centralnego planowania obejmują również sprawowanie przez rząd kontroli nad gospodarką. Pewnym krokiem w kierunku decentralizacji było ustanowienie rad miejskich, jednak idea ta nie jest rozwijana konsekwentnie na obszarze całego kraju i rady te pozostają głównie instrumentem władzy centralnej.

Tunezja podzielona jest na 24 gubernatorstwa, na czele każdego z nich stoją gubernatorzy wyznaczeni przez rząd. W gubernatorstwach istnieją zgromadzenia ustawodawcze, składające się zarówno z członków wybieranych w wyborach, jak i mianowanych. Na większości obszarów wiejskich nie ma lokalnych struktur administracyjnych, zaś władza centralna sprawuje kontrolę nad polityką fiskalną i opodatkowaniem. „Wiele miast cierpi na brak funduszy. Brak jednolitej lub standardowej struktury miejskiej w Tunezji doprowadził do sytuacji, w której niektóre władze lokalne wybiły się naprzód, inne zaś pozostały z tyłu”⁽³⁾. Ostatnie wybory lokalne miały miejsce w 2002 r., kiedy to większość miejsc zdobyli kandydaci partii RCD.

Idea dalszego rozwoju władz lokalnych cieszy się poparciem zarówno ze strony szczebla lokalnego, jak i centralnego. Organizacje społeczeństwa obywatelskiego dążą do uzyskania większego wpływu na kwestie lokalne. Rząd postrzega to jako szansę na zmniejszenie napięć politycznych i zachowanie stabilności politycznej. Wdrożył również regionalne plany rozwoju, mające na celu stworzenie nowej infrastruktury i zdecentralizowanie zarządzania infrastrukturą⁽⁴⁾.

Armenia

Życie polityczne Armenii jest zdominowane przez spór z Azerbejdżanem o region Górnego Karabachu, zamieszkały głównie przez ludność pochodzenia armeńskiego. Armenia dzieli się na 11 prowincji. Ostatnie wybory lokalne odbyły się w listopadzie 1996 r. Pomimo faktu, że wybory prezydenckie były obiektem znacznej krytyki i określano je jako nieuczciwe oraz towarzyszyły im gwałtowne starcia protestujących z policją, obserwatorzy Rady Europy uznali, że wybory te były uczciwe i wolne⁽⁵⁾. Władze lokalne są jedynie przedłużeniem władzy centralnej i realizują jej politykę⁽⁶⁾. Szerząca się korupcja i słaby system polityczny ograniczyły rozwój lokalnych struktur samorządowych.

Azerbejdżan

Azerbejdżan znajduje się w trudnej sytuacji politycznej i gospodarczej ze względu na trwający konflikt z Armenią o region Górnego Karabachu. Jego zasoby zostały znacznie ograniczone ze względu na utratę terytorium oraz potrzebę zatroszczenia się o ponad 800 tys. uchodźców. Chociaż na obszarze Azerbejdżanu istnieją znaczne rezerwy ropy, nie są one obecnie w pełni zagospodarowane. Ze względu na występowanie dużych problemów związanych z władzą krajową, włączając oszustwa wyborcze, korupcję oraz rozprawianie się z partiami opozycyjnymi i środkami przekazu, władze lokalne wydają się ogólnie słabo rozwinięte i nieefektywne. Azerbejdżan jest podzielony na 59 rejonów, 11 miast wydzielonych i 1 republikę autonomiczną.

Gruzja

Klimat polityczny w okresie ostatnich dziesięciu lat był bardzo burzliwy. Jednak pomimo znacznej liczby zabójstw wysokich urzędników i ponawianych prób zabójstwa prezydenta Szewardnadze wybory, które odbyły się w 1992 r. i 2004 r., generalnie postrzegane były jako wolne i sprawiedliwe. Gruzja wkracza na drogę demokracji i w ostatnich latach panowała tam większa stabilność polityczna. Podział administracyjny Gruzji obejmuje 9 regionów, 9 miast i 2 republiki autonomiczne.

⁽¹⁾ UNDP-POGAR, <http://www.pogar.org/countries/jordan/decentralisation.html>, 27.10.04

⁽²⁾ FCO Country Profile, <http://www.fco.gov.uk/servlet/Front?pagename=OpenMarket/Xcelerate/ShowPage&c=Page&cid=1007029394365&a=KCountryProfile&aid=1019745009984>, 28.10.04

⁽³⁾ UNDP-POGAR, <http://www.pogar.org/countries/jordan/decentralisation.html>, 28.10.2004 r.

⁽⁴⁾ UNDP-POGAR, <http://www.pogar.org/countries/jordan/decentralisation.html>, 28.10.2004 r.

⁽⁵⁾ FCO World Book, <http://www.fco.gov.uk/servlet/Front?pagename=OpenMarket/Xcelerate/ShowPage&c=Page&cid=1007029394365&a=KCountryProfile&aid=1019672579768>, 28.10.04 r.

⁽⁶⁾ US Library of Congress Country Studies, <http://countrystudies.us/armenia/47.htm>, 28.10.04 r.

Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady ustanawiającego instrument pomocy przedakcesyjnej (IPA)

(2005/C 231/09)

Komitet Regionów,

uwzględniając wniosek dotyczący rozporządzenia Rady ustanawiającego instrument pomocy przedakcesyjnej (IPA) (COM(2004) 627 końcowy — 2004/0222 (CNS))

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z 29 listopada 2004 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z art. 265 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając decyzję Prezydium z dnia 28 września 2004 r. roku, powierzającą Komisji ds. Stosunków Zewnętrznych sporządzenie opinii w tej sprawie;

uwzględniając cały pakiet zmieniający ramy pomocy zewnętrznej, przyjęty przez Komisję Europejską 29 września 2004 r. obejmujący oprócz instrumentu pomocy przedakcesyjnej: 1) wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego oraz Rady określającego ogólne przepisy ustanawiające instrument europejskiej polityki sąsiedztwa i partnerstwa (COM(2004) 628 końcowy — COD 2004/219); 2) wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego oraz Rady ustanawiającego instrument finansowy na rzecz współpracy rozwojowej i gospodarczej (COM(2004) 629 końcowy); 3) wniosek dotyczący rozporządzenia Rady ustanawiającego instrument na rzecz stabilności (COM(2004) 630 końcowy — CNS 2004/223); 2) wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego oraz Rady ustanawiającego instrument finansowy na rzecz współpracy rozwojowej i gospodarczej (COM(2004) 629 końcowy); 3) wniosek dotyczący rozporządzenia Rady ustanawiającego instrument na rzecz stabilności (COM(2004) 630 końcowy — CNS 2004/223);

uwzględniając decyzję Rady Europejskiej z 16-17 grudnia 2004 r. o rozpoczęciu negocjacji z Turcją;

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 17-18 czerwca 2004 r. ustanawiające Chorwację krajem kandydującym do członkostwa; uwzględniając decyzję Rady Europejskiej z 16-18 czerwca o rozpoczęciu negocjacji z Chorwacją; oraz decyzję Rady Unii Europejskiej z 16 marca 2005 r. mówiącą, iż rozpoczęcie negocjacji akcesyjnych zostało przesunięte w czasie do momentu potwierdzenia ustanowienia pełnej współpracy z Międzynarodowym Trybunałem Karnym dla byłej Jugosławii;

uwzględniając własną opinię w sprawie perspektyw finansowych — komunikatu Komisji Europejskiej Budowanie naszej wspólnej przyszłości — Wyzwania polityczne i środki budżetowe w rozszerzonej Unii w latach 2007-2013, COM(2004) 101 końcowy — CdR 162/2004 fin, (sprawozdawca: Radny Sir Albert Bore, Rada Miasta Birmingham (UK, PES));

uwzględniając rezolucję Komitetu Regionów z 18 listopada 2004 r. dotyczącą rozpoczęcia negocjacji w sprawie akcesji Turcji do UE;

uwzględniając własny projekt opinii (CdR 498/2004 rev. 1) przyjęty 7 lutego 2005 r. przez Komisję ds. Stosunków Zewnętrznych (sprawozdawca: Ruth Coleman, Przewodnicząca Rady Okręgu North Wilshire (UK/ELDR));

- 1) a także mając na uwadze, że projekt rozporządzenia jest uzależniony od porozumienia między Państwami Członkowskimi w sprawie perspektyw finansowych (patrz wyżej),

przyjął poniższą opinię na swojej 59. sesji plenarnej w dn. 13 i 14 kwietnia 2005 r. (sesja w dn. 14 kwietnia):

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów

1.1 z zadowoleniem przyjmuje wyżej wspomniany instrument jako odpowiedź na żądania większej elastyczności i prostoty systemu pomocy przedakcesyjnej oraz jako ulepszony instrument wypełnienia luki pomiędzy procesem przedakcesyjnym a samą akcesją;

1.2 uznaje, iż wyciągnięto wnioski z wcześniejszych instrumentów akcesyjnych i dlatego przyjmuje z zadowoleniem stworzenie wspólnych ram pomocy przedakcesyjnej dla obec-

nych oraz potencjalnych państw kandydujących jako metody usprawnienia wsparcia i poprawy koordynacji pomiędzy różnymi częściami składowymi pomocy;

1.3 uznaje różnicę między pomocą przedakcesyjną a tradycyjną pomocą rozwojową, jako że pomoc przedakcesyjna (a) ukierunkowana jest na osiągnięcie celu akcesji w krótkim i średnim okresie oraz (b) ma na celu przygotowanie krajów na okres po przystąpieniu do UE. Ogólnym celem pomocy przedakcesyjnej jest stopniowe dostosowanie do standardów i polityk Unii Europejskiej;

1.4 z zadowoleniem przyjmuje decyzję zaproponowania pomocy przedakcesyjnej zarówno dla obecnych, jak również dla potencjalnych państw kandydujących: obie grupy winny mieć dostęp do następujących składników:

- pomoc przejściowa i rozwój instytucjonalny
- współpraca regionalna i transgraniczna.

Ponadto państwa kandydujące powinny mieć dostęp do następujących składników:

- rozwój regionalny
- rozwój zasobów ludzkich
- Rozwój obszarów wiejskich

1.5 z zadowoleniem przyjmuje zmniejszenie ilości linii budżetowych obejmujących pomoc przedakcesyjną, ponieważ pozwoli to na większą elastyczność w zaspakajaniu potrzeb obecnych i potencjalnych państw kandydujących;

1.6 uważa za racjonalną propozycję, by zarządzanie pomocą dla państw kandydujących mogło obejmować zarządzanie zdecentralizowane, podczas gdy pomoc dla potencjalnych państw kandydujących będzie nadal zarządzana centralnie;

1.7 z zadowoleniem przyjmuje połączenie linii budżetowych DG ds. Polityki Regionalnej oraz DG ds. Rozszerzenia w dziedzinie współpracy transgranicznej. Pozwoli to na bardziej elastyczny system z jednym organem zarządzającym;

1.8 z zadowoleniem przyjmuje usprawnienie i poprawę koordynacji wsparcia przedakcesyjnego na rzecz aktualnych i potencjalnych państw kandydujących oraz na rzecz instytucji demokratycznych w tych państwach, włącznie z samorządem lokalnym i regionalnym.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

2.1 podkreśla fakt, iż zakres proponowanej pomocy obejmuje wiele obszarów, w których samorządy lokalne i regionalne mają doświadczenie, a przez to mogą odegrać ważną rolę. Obszary te to:

- umacnianie instytucji demokratycznych,
- reformy gospodarcze,
- wspieranie i ochrona praw człowieka oraz jego podstawowych swobód, jak również większe poszanowanie praw mniejszości,
- rozwój społeczeństwa obywatelskiego,
- współpraca regionalna i transgraniczna;

2.2 zaleca, by samorządy lokalne i regionalne w Unii Europejskiej zaoferowały swoje bogate doświadczenie w dziedzinach dotyczących pomocy, o których mowa w pkt. 1.4 powyżej, co może nastąpić np. w drodze wymiany informacji, programów pomocy technicznej, bądź poprzez pomoc w konferencjach w celu zapoznania samorządów lokalnych i regionalnych w obecnych i potencjalnych państwach kandydujących z dorobkiem prawnym Unii Europejskiej;

2.3 wzywa samorządy lokalne i regionalne do rozważenia skorzystania z okazji, którą daje art. 16, do uczestniczenia w przetargach oraz umowach na dostawę związanych z programami wsparcia w ramach tego instrumentu;

2.4 sugeruje przeprowadzanie regularnego monitoringu i oceny instrumentu pomocy przedakcesyjnej (IPA) przez Komisję Europejską. Kiedy rzecz dotyczy spraw regionalnych i lokalnych, odbywać się to powinno we współpracy z Komitetem Regionów. Poprawiłoby to zarządzanie projektami w celu sprostania prawdziwym potrzebom obu stron, tj. Unii Europejskiej oraz potencjalnych państw kandydujących.

Bruksela, 14 kwietnia 2005 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Peter STRAUB

Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2003/88/WE dotyczącą niektórych aspektów organizacji czasu pracy

(2005/C 231/10)

Komitet Regionów,

uwzględniając wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2003/88/WE dotyczącą niektórych aspektów organizacji czasu pracy COM(2004) 607 końcowy — 2004/0209 (COD);

uwzględniając decyzję Rady z dnia 20 października 2004 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu zgodnie z art. 137 ust. 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając decyzję swojego Przewodniczącego z dnia 3 listopada 2004 r. w sprawie powierzenia Komisji ds. Polityki Gospodarczej i Społecznej przygotowania opinii w tej sprawie;

uwzględniając dyrektywę 93/104/WE dotyczącą niektórych aspektów organizacji czasu pracy, zmienioną dyrektywą 2000/34/WE;

uwzględniając Komunikat Komisji Europejskiej dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie ponownego rozpatrzenia dyrektywy 93/104/WE, dotyczącej niektórych aspektów organizacji czasu pracy;

uwzględniając drugą fazę konsultacji z partnerami społecznymi na szczeblu Wspólnoty w sprawie zmiany dyrektywy 93/104/WE dotyczącej niektórych aspektów organizacji czasu pracy;

uwzględniając orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości dotyczące interpretacji niektórych postanowień dyrektywy w sprawie C-303/98, Sindicato de Médicos de Asistencia Pública (SIMAP) przeciwko Consellería de Sanidad y Consumo de la Generalidad Valenciana oraz w sprawie C-151/02 Landeshauptstadt Kiel przeciwko Norbertowi Jaegerowi;

uwzględniając zasadę pomocniczości opisaną w art. 5 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (art. 5 TWE);

uwzględniając dyrektywę Rady z dnia 12 czerwca 1989 r. w sprawie wprowadzenia środków mających na celu poprawę bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy (89/391/WE);

uwzględniając cel postawiony Unii Europejskiej na posiedzeniu Rady Europejskiej w Lizbonie w dniach 23-24 marca 2000 r., zgodnie z którym ma ona stać się najbardziej konkurencyjną i dynamiczną oraz opartą na wiedzy gospodarką na świecie, zdolną do zrównoważonego wzrostu gospodarczego z większą liczbą lepszych miejsc pracy o większej spójności społecznej;

uwzględniając własny projekt opinii (CdR 329/2004 rev.2), przyjęty 11 lutego 2005 r. przez Komisję ds. Polityki Gospodarczej i Społecznej (sprawozdawca: **Baronessa Joan HANHAM, Radna królewskiej dzielnicy Kensington i Chelsea (UK- EPP)**;

na 59. sesji plenarnej w dniach 13-14 kwietnia 2005 r. (posiedzenie z dnia 14 kwietnia 2005 r.) przyjął następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

publicznymi, takimi jak opieka społeczna oraz usługi w zakresie ochrony zdrowia i ochrony ludności;

Komitet Regionów

1.1 **przyjmuje z zadowoleniem** inicjatywę Komisji odnośnie zmiany w tym momencie dyrektywy w sprawie czasu pracy, ponieważ istnieje pilna potrzeba rozwiązania szeregu kwestii związanych z interpretacją i stosowaniem tej dyrektywy na poziomie Państw Członkowskich;

1.2 **przypomina** Komisji, Parlamentowi i Radzie, że władze lokalne i regionalne są w Unii Europejskiej ważnymi pracodawcami, odgrywającymi znaczącą rolę w zarządzaniu usługami

1.3 **wyraża zaniepokojenie** faktem, że brak zadowalającego rozwiązania może natychmiast pogłębić problem niedoboru wykwalifikowanego personelu w sektorze ochrony zdrowia i opieki społecznej w całej Unii Europejskiej, co w krótkim okresie doprowadzi w tym sektorze do jeszcze bardziej nasilonych ruchów migracyjnych z nowych Państw Członkowskich i biedniejszych krajów spoza UE do dawnych Państw Członkowskich. Zarówno w krótkim jak i w długim okresie zjawisko to będzie miało szkodliwy wpływ na sektor ochrony zdrowia i opieki społecznej w nowych Państwach Członkowskich i biedniejszych krajach spoza UE;

1.4 **jest zdania**, iż o ile normowanie czasu pracy wiąże się z kwestią techniczną, ma ona również implikacje w zakresie rodzaju społeczeństwa, jakim Europa pragnie się stać. Skoro Europa stara się wspierać przedsiębiorczość, kreatywność i aktywne obywatelstwo, oferując ludziom lepszą równowagę między życiem zawodowym a prywatnym, rozporządzenie dotyczące czasu pracy ma następstwa we wszystkich tych aspektach i winno zatem zostać uwzględnione w tym kontekście;

1.5 **stwierdza**, że wniosek Komisji w sprawie definicji czasu pracy próbuje zaradzić niepewności prawnej powstałej w wyniku orzeczeń ETS w sprawach Jaegera i SIMAP. Celem ustawodawstwa europejskiego powinno być zagwarantowanie, że dyżury pozostaną ważnym czynnikiem świadczenia w sposób ciągły wysokiej jakości usług opieki zdrowotnej i usług zapewnianych przez domy opieki społecznej, w tym opieki nad dorosłymi i dziećmi wymagającymi specjalnej troski;

1.6 **stwierdza**, że ewentualny niekorzystny efekt powrotu do sytuacji sprzed orzeczeń w sprawach SIMAP i Jaegera polega na tym, że mogłoby się zdarzyć, że harmonogramy pracy przewidywałyby długie okresy dyżurowania pracowników w stałej gotowości w miejscu pracy; sytuacja taka, o ile nie pozostałaby pod skuteczną kontrolą, mogłaby mieć wpływ na zdrowie i bezpieczeństwo pracowników, a być może także i innych osób, np. odbiorców usług i społeczeństwa, a także na możliwość pogodzenia przez pracownika swojej pracy z życiem rodzinnym;

1.7 **zwraca jednakże uwagę**, iż dyrektywa w sprawie czasu pracy jest rozwiązywaniem z zakresu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników, mającym ograniczyć liczbę godzin pracy dla osiągnięcia równowagi pomiędzy czasem pracy i czasem odpoczynku. Jego celem nie jest określenie pozostałych warunków zatrudnienia, jak np. zgoda na pracę według szczególnego harmonogramu godzin lub rekompensata finansowa za taką pracę. Zagadnienia te będą uregulowane indywidualnie lub zbiorowo zgodnie z praktyką i procedurami stosowanymi w poszczególnych Państwach Członkowskich lub też w poszczególnych sektorach. Ponadto, niezależnie od przewidywanego harmonogramu pracy pracodawca pozostaje odpowiedzialny za bezpieczeństwo i zdrowie swoich pracowników. Powinien on dysponować środkami zapobiegającymi pogorszeniu warunków zdrowia i bezpieczeństwa pracy;

1.8 **zakłada**, że możliwość wydłużenia okresu rozliczeniowego dla celów obliczenia średniego tygodniowego wymiaru czasu pracy istnieje jedynie w przypadku ograniczonej liczby zakładów pracy objętych odstępstwami albo w przypadku, gdy możliwe jest zawarcie umowy zbiorowej w tej sprawie. W związku z tym Komitet opowiada się za szybkim wprowadzeniem rocznego rozliczania czasu pracy, szczególnie w tych gałęziach gospodarki, w których występują silne wahania sezonowe popytu na wyroby lub usługi. Byłby to przydatny wkład do programu na rzecz poprawy konkurencyjności;

1.9 **zauważa**, że przy wyliczaniu średniego czasu pracy osób zatrudnionych na podstawie krótszych umów o pracę stosuje się w rzeczywistości tę samą zasadę, co mająca obecnie zastosowanie w odniesieniu do pracowników pracujących krócej niż wynosi standardowy okres rozliczeniowy, czyli cztery miesiące;

1.10 **odnotowuje**, że propozycja w sprawie przepisu o odpoczynku wyrównawczym znosi obowiązek natychmiastowego przyznawania tego odpoczynku, jaki nakłada orzeczenie ETS w sprawie Jaegera. Usunęłyby to niejasności powstałe w wyniku tego orzeczenia. W większości przypadków rozsądny okres na przyznanie odpoczynku wyrównawczego wynosi 72 godziny;

1.11 **zauważa**, że wniosek Komisji utrzymałby prawo pracowników do wyboru możliwości niestosowania ograniczenia do 48 godzin maksymalnego, średniego tygodniowego wymiaru czasu pracy w Państwach Członkowskich, które opowiedzą się za takim rozwiązaniem, ale w niektórych zakładach pracy byłoby ono uzależnione od układów zbiorowych. Ta część wniosku, o ile zostanie on zgłoszony, będzie wymagała dalszych wyjaśnień, ponieważ w tym przypadku istnieje także możliwość wyboru niestosowania 48-godzinnego ograniczenia czasu pracy przez osoby zatrudnione w zakładach pracy, w których nie istnieją umowy zbiorowe. W związku z tym nie jest dostatecznie jasne, kiedy możliwość ta ma mieć zastosowanie. Przykładowo, może się ona odnosić tylko do małych pracodawców w Państwach Członkowskich, w których nie ma tradycji rozbudowanych struktur negocjacji zbiorowych pomiędzy pracodawcami i pracownikami, jak np. Wielka Brytania. Może ona jednak także mieć znaczenie dla wszystkich nowych Państw Członkowskich, w których procesy dialogu społecznego, w tym negocjacji zbiorowych, nie są dobrze rozwinięte;

1.12 **zgadza się** z tym, że decyzja w sprawie niestosowania ograniczenia do 48 godzin maksymalnego, średniego tygodniowego wymiaru czasu pracy jest dobrowolnym wyborem dokonanym indywidualnie przez pracownika, który nie może podlegać w tym względzie naciskom ze strony pracodawcy. Muszą istnieć odpowiednie zabezpieczenia zapewniające, że sytuacja taka nie będzie miała miejsca, a także dodatkowe rozwiązania zapewniające ochronę zdrowia i bezpieczeństwa pracowników korzystających z prawa wyboru niestosowania wspomnianego ograniczenia;

1.13 **zauważa**, że wiele warunków, które mają odnosić się do niestosowania ograniczenia czasu pracy do 48 godzin już teraz odnosi się do indywidualnego prawa wyboru niestosowania („individual opt-out”) w jego obecnej formie, jednak niektóre z nich nie dają pracownikom jakiegokolwiek oczywistej dalszej ochrony i powinny być wycofane bądź zarezerwowane dla Państw Członkowskich;

1.14 **uważa**, że wymóg, aby niestosowanie ograniczenia czasu pracy do 48 godzin trwało nie dłużej niż rok, z możliwością późniejszego przedłużenia dałoby błędne wrażenie, że termin obowiązywania niestosowania ograniczenia czasu pracy został ustalony na jeden rok, podczas gdy pracownicy mają prawo wycofać się z niego w każdej chwili;

1.15 **przyznaje**, że przepis mówiący, iż zgoda na niestosowanie ograniczenia czasu pracy podpisana wraz z umową o pracę byłaby nieważna, stanowiłby pewien rodzaj ochrony pracowników, którzy w przeciwnym wypadku mogliby czuć się nakłaniani do rezygnacji z ograniczenia czasu pracy. Jednakże na początku kariery zawodowej u nowego pracodawcy niektóre osoby mogą chcieć pracować dłużej, aby osiągnąć dodatkowy dochód, dlatego też trzeba jasno określić, od jakiego okresu zatrudnienia pracownikowi przysługuje

prawo do rezygnacji z ograniczenia czasu pracy. Byłoby to szczególnie istotne w sytuacji pracowników zatrudnionych na podstawie umów krótkoterminowych w związku z sezonowym wzrostem zapotrzebowania na siłę roboczą. Ponadto, ponieważ nie istnieje powszechnie przyjęta definicja okresu próbnego, dodatkowy wymóg mówiący, że podczas tego okresu pracownik nie może podpisać zgody na niestosowanie ograniczenia czasu pracy doprowadzi nie tylko do sporów interpretacyjnych, ale także pozbawi takiego pracownika możliwości uzyskiwania dodatkowego dochodu;

1.16 **zwraca uwagę** na niezwykle anomalię wywołaną przez nową propozycję, zgodnie z którą pracownik rezygnujący, o ile zezwala mu na to umowa zbiorowa, z ograniczenia czasu pracy, nie może pracować dłużej niż 65 godzin w jakimkolwiek tygodniu, zauważając, że jest to bardzo duży tygodniowy wymiar czasu pracy, co nie może być normą. Oznacza to, że pracownik, który rezygnuje z ograniczenia czasu pracy nie może pracować dłużej niż 65 godzin w tygodniu, może zaś to czynić pracownik, który nie zrezygnował z tego ograniczenia, przez co jego maksymalny, średni tygodniowy wymiar czasu pracy wynosi 48 godzin. Wydaje się ponadto, że osoba zatrudniona w zakładzie pracy bez umowy zbiorowej lub reprezentacji pracowniczej, która zgodziła się indywidualnie na niestosowanie ograniczenia czasu pracy, również nie podlegałaby ograniczeniu maksymalnego czasu pracy do 65 godzin w jakimkolwiek tygodniu;

1.17 **uważa**, że dodatkowy wymóg prowadzenia szczegółowej ewidencji wszystkich godzin przepracowanych przez pracowników, którzy zrezygnowali z ograniczenia czasu pracy przyczyniłby się do wzrostu biurokracji, zaś lepszym rozwiązaniem byłoby nałożenie przez dyrektywę na właściwe władze w każdym Państwie Członkowskim odpowiedzialności za przypisanie pracodawcom ich obowiązków. Władze te miałyby możliwość połączenia wspomnianych wymogów z ogólną polityką Państwa Członkowskiego w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników oraz obowiązkami nałożonymi na pracodawców.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Komitet Regionów zaleca:

Odnosnie pilnej uchwały

2.1 **aby** Komisja, Parlament i Rada podjęły wysiłki na rzecz szybkiego zakończenia prac nad wnioskami, w celu zapewnienia przejrzystości i pewności sformułowań dyrektywy w sprawie czasu pracy;

Odnosnie zdefiniowania czasu pracy

2.2 **aby** przyjąć nową definicję czasu pracy, łączącą w sobie dwie nowe kategorie czasu: „czas dyżuru” i „nieaktywny okres czasu dyżuru”, tzn. podczas dyżurowania, kiedy pracownik musi pozostawać do dyspozycji w miejscu pracy, aby móc rozpocząć wykonywanie swoich czynności lub obowiązków na polecenie pracodawcy, do czasu pracy nie będzie się zaliczało nieaktywnego okresu dyżurowania, o ile Państwa Członkowskie nie zdecydują inaczej, lub o ile nie zostanie zawarta umowa

zbiorowa w tej sprawie. Okresy dyżurowania, podczas których pracownicy faktycznie wykonują pracę, będą zaliczane do czasu pracy;

Odnosnie okresów rozliczeniowych dla celów obliczania średniego tygodniowego wymiaru czasu pracy

2.3 **aby** przyjąć wniosek Komisji, zgodnie z którym Państwa Członkowskie, o ile sobie tego życzą, powinny mieć możliwość ustalenia dla wszystkich pracowników standardowego okresu rozliczeniowego o długości do 12 miesięcy, przy czym w odniesieniu do pracowników zatrudnionych na czas określony okres rozliczeniowy nie może trwać dłużej niż wynosi okres, na jaki została zawarta umowa o pracę, jeżeli jest on krótszy niż jeden rok;

Odnosnie odpoczynku wyrównawczego

2.4 **aby** poważnie rozważyć przyjęcie dłuższego okresu, w ciągu którego ma być zapewniony odpoczynek wyrównawczy tak, aby miał on zastosowanie w odniesieniu do szerokiego zakresu sektorów i praktyk wykonywania obowiązków. Jednakże wniosek Komisji, zgodnie z którym w sytuacji, kiedy pracownikom odmówiono prawa do odpoczynku dziennego i tygodniowego, należy zapewnić im równoważne okresy odpoczynku wyrównawczego w rozsądnym czasie, nie dłuższym niż 72 godziny, oznacza w stosunku do stanu obecnego znaczącą poprawę, wynikającą z orzeczenia ETS w sprawie Jaegera. W art. 17 należy dodatkowo, w zależności od przyjętych w danym kraju zwyczajów, przewidzieć możliwość przedłużenia tego okresu na drodze ustawodawczej bądź też w umowach o pracę.

Odnosnie prawa do indywidualnego skorzystania z możliwości niestosowania ograniczenia do 48 godzin

2.5 **aby**, skoro UE oraz Państwa Członkowskie pragną promować przedsiębiorczość, kreatywność i aktywne obywatelstwo, umożliwiając jednocześnie ludziom lepszą równowagę między życiem zawodowym a prywatnym, stopniowo wycofywać obecnie daną Państwom Członkowskim możliwość ograniczenia do 48 godzin maksymalnego, średniego tygodniowego czasu pracy na korzyść inicjatyw promujących te inne aspekty;

2.6 **aby poprzeć** wniosek Komisji, zgodnie z którym możliwość skorzystania z niestosowania 48-godzinnego limitu czasu pracy istniałaby jedynie tam, gdzie dopuszcza ją umowa zbiorowa lub umowa między partnerami społecznymi na szczeblu krajowym lub regionalnym, czy też umowy zbiorowe na odpowiednim szczeblu.

Odnosnie dalszych warunków możliwości niestosowania ograniczenia do 48 godzin maksymalnego średniego tygodniowego wymiaru czasu pracy

2.7 **aby** udzielić zdecydowanego **poparcia** wysiłkom Komisji na rzecz zapewnienia, aby pracownicy, którzy skorzystali z prawa wyboru niestosowania czynili to dobrowolnie ze świadomością, że mogą się z tej decyzji wycofać bez obawy poniesienia szkody;

2.8 aby w związku z tym **zachować** następujące warunki:

- uzyskana zostanie zgoda pracownika;
- żaden pracownik nie będzie ponosił szkody ze względu na to, iż nie wyraża on/ona zgody na niestosowanie ograniczenia;

2.8.1 aby **usunąć** następujące warunki:

- ważność zgody pracownika nie może przekraczać jednego roku, z możliwością odnowienia;
- żaden pracownik nie będzie pracował ponad 65 godzin w jakimkolwiek tygodniu, chyba że umowa zbiorowa lub umowa zawarta między partnerami społecznymi stanowią inaczej;

2.8.2 aby **usunąć** następujące warunki lub **pozostawić ich wprowadzenie do decyzji władz krajowych Państw Członkowskich**, zgodnie z wymogami krajowych praktyk i procedur, uwzględniając ich znaczenie w kontekście krajowych

systemów prawnych i systemów dialogu pomiędzy pracodawcami a pracownikami:

- zgoda wyrażona w chwili podpisania indywidualnej umowy o pracę lub w okresie próbnym jest nieważna,
- pracodawca prowadzi aktualną ewidencję wszystkich pracowników wyrażających zgodę na niestosowanie ograniczenia oraz dotyczącą liczby rzeczywiście przepracowanych godzin,
- ewidencja jest udostępniana właściwym władzom, które mogą zakazać lub ograniczyć, ze względów bezpieczeństwa i/lub zdrowia pracowników, możliwość przekroczenia maksymalnego tygodniowego wymiaru czasu pracy,
- pracodawca, na żądanie właściwych władz, dostarcza im informacji na temat liczby godzin rzeczywiście przepracowanych przez zainteresowanych pracowników.

Bruksela, 14 kwietnia 2005 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Peter STRAUB

Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie instrumentu finansowego na rzecz środowiska (LIFE+)

(2005/C 231/11)

Komitet Regionów,

uwzględniając wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie instrumentu finansowego na rzecz środowiska (LIFE+) COM(2004) 621 końcowy — 2004/0218 (COD);

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 1 października 2004 r. o zasięgnięciu jego opinii na ten temat, zgodnie z art. 175, ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając decyzję swojego Przewodniczącego z dnia 26 maja 2004 r. o powierzeniu Komisji ds. Rozwoju Zrównoważonego prac nad niniejszą opinią;

uwzględniając komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego „Finansowanie Natura 2000” COM(2004) 431 końcowy;

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów w sprawie VI Wspólnotowego Programu Działania na rzecz Środowiska „Środowisko 2010: nasza przyszłość, nasz wybór” oraz wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej program wspólnotowego działania na rzecz środowiska naturalnego w okresie 2001-2010; COM(2001) 31 końcowy— CdR 36/2001 fin ⁽¹⁾;

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji Europejskiej „Budowanie wspólnej przyszłości; wyzwania dla polityki i środki budżetowe rozszerzonej Unii na lata 2007-2013” COM(2004) 101 końcowy — CdR 162/2004 fin;

uwzględniając projekt swojej opinii (CdR 253/2004 rev. 1) przyjęty 1 marca 2005 r. przez Komisję ds. Rozwoju Zrównoważonego (Sprawozdawcą była Michèle EYBALIN, radna regionu Rhône-Alpes (F, PES));

na 59 sesji plenarnej w dniach 13 i 14 kwietnia 2005 r. (posiedzenie z dnia 14 kwietnia) przyjął niniejszą opinię:

⁽¹⁾ Dz.U. C 357, 14.12.2001, str. 44

Stanowisko Komitetu Regionów

1. Uwagi ogólne

Komitet Regionów

1.1 podziela punkt widzenia Komisji Europejskiej, zgodnie z którym instrumentu LIFE+ nie można rozpatrywać w oderwaniu od ponownej, całościowej definicji wspólnotowych interwencji finansowych i warunków wdrażania różnych elementów polityki europejskiej na rzecz ochrony środowiska; uważa jednakże, że pożądane byłoby dokonanie:

— całościowego podsumowania wspólnotowych interwencji finansowych na rzecz środowiska naturalnego poprzez ocenę znaczenia i oddziaływania każdego finansowania w odniesieniu do jego własnych celów oraz do założeń ogólnych kolejnych wspólnotowych planów działania na rzecz środowiska naturalnego;

— oceny „europejskiej wartości dodanej” projektów finansowanych przez te różne programy (programy zarządzane bezpośrednio przez DG ds. Środowiska oraz programy włączone w inne działania finansowe) oraz ich spójności z projektami wspieranymi przez DG ds. Środowiska;

1.2 uważa, że Komisja Europejska powinna zawrzeć we wniosku dotyczącym rozporządzenia LIFE + analizę potrzeb w zakresie finansowania związanych z realizacją na szczeblu terytorialnym różnych priorytetów polityki wspólnotowej na rzecz ochrony środowiska i ocenę tych interwencji w odniesieniu do zasady pomocniczości;

1.3 docenia troskę Komisji Europejskiej o dokonanie uproszczeń poprzez wprowadzenie jednego instrumentu, jednakże zwraca uwagę na bieżące trudności związane z określeniem faktycznych możliwości finansowania projektów na rzecz ochrony środowiska za pomocą różnych instrumentów finansowych, które będą dostępne w okresie 2007-2013 i na koordynację różnych działań finansowych celem uwzględnienia różnych priorytetów i środków interwencji wspólnotowych;

1.4 przyjmuje do wiadomości, iż projekty, które były dotychczas finansowane w ramach aspektów LIFE Ochrona Środowiska (projekty dotyczące środowiska przemysłowego) oraz LIFE Kraje Trzecie, nie będą już kwalifikowały się do uzyskania finansowania z LIFE + oraz zwraca się wnioskiem o doprecyzowanie i zagwarantowanie uwzględnienia aspektu dotyczącego środowiska naturalnego w programach „Konkurencyjność i innowacja” oraz „Instrument sąsiedztwa”, w ramach których projekty takie będą mogły być finansowane w okresie 2007-2013;

1.5 uważa, że wszystkie ww. elementy stanowią warunek wstępny, konieczny dla sformułowania propozycji dotyczących zakresu merytorycznego i środków finansowania projektów spójnych z głównymi kierunkami polityki europejskiej na rzecz

środowiska naturalnego (oraz działalności Europejskiej Agencji Ochrony Środowiska — EEA); w przeciwnym razie, wniosek dotyczący rozporządzenia LIFE+ będzie postrzegany jako odnoszący się bardziej do inżynierii finansowej, której uzasadnienie trudno tutaj zrozumieć, a inicjatorzy projektów nie będą w stanie wyraźnie określić priorytetów wspólnotowych i możliwości udzielenia zgody na realizację ich inicjatyw;

1.6 ostrzega, że w ramach projektu programu LIFE+ jest już jedynie możliwe wsparcie analiz, pomysłów oraz planów, a konkretnych działań wdrożeniowych nie można już sfinansować ze środków programu LIFE+. Proponowane przez Komisję połączenie wszystkich priorytetów tematycznych (fundusze strukturalne oraz fundusz rozwoju obszarów wiejskich) ma tę niekorzyść, że przedsięwzięcia ekologiczne będą musiały konkurować z innymi zadaniami.

2. Zakres merytoryczny i zasady wdrażania LIFE+

Komitet Regionów

2.1 wyraża niepokój związany z pragnieniem Komisji Europejskiej dokonania decentralizacji w odniesieniu do bardzo znaczącego zakresu programowania i budżetu LIFE+ (od 75 %-89 % instrumentu), przekazując właściwe zadania różnym Państwom Członkowskim, bez określenia w tekście wniosku zasad i warunków przeprowadzenia tejsz „decentralizacji”;

2.2 zaleca ostrożność, aby troska o wprowadzenie uproszczeń i elastyczności, wyrażona we wniosku dotyczącym rozporządzenia, nie doprowadziła do ponownej „nacionalizacji” wspólnotowej polityki na rzecz środowiska naturalnego, a także odnotowuje, iż po raz pierwszy kluczowy program wsparcia na rzecz jednej z głównych polityk wewnętrznych Komisji Europejskiej jest w ten sposób bez uzasadnionej potrzeby „nacionalizowany”, jako że dostępne są już europejskie środki finansowe umożliwiające podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska na poziomie lokalnym;

2.3 nie uważa za stosowne, iż wszystkie kryteria definiowania działań, które mają być finansowane zostały określone w wieloletnim programie strategicznym i rocznych programach prac oraz podkreśla w tym względzie, że we wniosku dotyczącym rozporządzenia nie zostały sprecyzowane zasady finansowania (poziom dotacji, działania i kryteria kwalifikowalności);

2.4 wnosi o wyraźne zdefiniowanie koncepcji europejskiej wartości dodanej oraz jak cel ten będzie miał się przekładać na charakter oraz wybór projektów, które będą wspierane przez środki LIFE + oraz w stosunku do innego finansowania wspólnotowego, które będzie mogło zostać uruchomione; podkreśla w tym względzie potrzebę ustanowienia szeregu obiektywnych kryteriów i zbadania możliwości zróżnicowania w odniesieniu do oczywistej europejskiej wartości dodanej;

2.5 odnotowuje, w tytule 3 uzasadnienia wniosku, wolę stworzenia z LIFE + uproszczonego, udoskonalonego i proporcjonalnego instrumentu oraz wyraża pragnienie, by owa proporcjonalność była stosowana z rozważą w odniesieniu do pięciu głównych kierunków interwencji wiedząc, że niezależnie od ograniczeń budżetowych, instrument LIFE+ nie może stać się narzędziem służącym jedynie części wspólnotowej polityki ochrony środowiska; ostrożność taką należy zachować w trakcie prac nad dwoma programami wieloletnimi przewidzianymi na szczeblu wspólnotowym (2007-2009 i 2010-2013) oraz w przypadku ewentualnego ustanawiania programów krajowych;

2.6 w tym względzie, zwraca się do Komisji z wnioskiem o dokonanie analizy konsekwencji i możliwości wprowadzenia minimalnych progów zaangażowania dla każdego z priorytetów interwencji;

2.7 wyraża głębokie zaniepokojenie w odniesieniu do utrzymania priorytetów i możliwości finansowania pewnych projektów, szczególnie finansowania tworzenia i zarządzania siecią terenów NATURA 2000, jak również projektów na rzecz poprawy stanu wód powierzchniowych, uważa, że instrumenty finansowe przewidywane w ramach perspektyw finansowych na okres 2007-2013 nie gwarantują odpowiednich środków do uruchomienia tej sieci; oraz zwraca się do Komisji Europejskiej z wnioskiem o wyjaśnienie powiązań oraz dostępnych (przyznanych) budżetów w ramach każdego z tych instrumentów finansowych (FEADER, FEDER), poza LIFE+, które powinny zapewnić źródło finansowania dla tych projektów;

2.8 prosi Komisję w szczególności o znaczne zwiększenie ram finansowych programu LIFE+ przewidzianych w wysokości 300 mln EUR rocznie, w celu sprostania różnym wymogom, przede wszystkim temu, o którym mowa w punkcie 3.2 niniejszej opinii;

2.9 ma zastrzeżenia co do zakresu interwencji w odniesieniu do aspektu „realizacja i zarządzanie”, mającego na celu ulepszenie „bazy wiedzy” dla rozwoju i realizacji polityki na rzecz ochrony środowiska; bez kwestionowania tej potrzeby, wydaje się, że interwencje te leżą przede wszystkim w gestii Europejskiej Agencji Ochrony Środowiska (EEA);

2.10 wzywa zatem Komisję Europejską do lepszego zdefiniowania działań przewidzianych w tym zakresie oraz ich koordynacji z inicjatywami i budżetami EEA.

3. Implikacje dla samorządów lokalnych i regionalnych w procesie realizacji LIFE+

Komitet Regionów

3.1 uważa, że wydatki przeznaczone na poprawę stanu środowiska naturalnego w ramach kolejnych perspektyw finansowych powinny zagwarantować skuteczność, efektywność oraz komplementarność działań realizowanych na szczeblu wspólnotowym, w sposób sprzyjający, poprzez efekt dźwigni, podejmowaniu inicjatyw na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, a także podkreśla, że większa część tych wydatków musi być pokryta na poziomie regionalnym i lokalnym oraz że samorządy terytorialne odgrywają zasadniczą rolę w finansowaniu tych interwencji;

3.2 sądzi, iż LIFE+ nie powinien wszelako stanowić jedynie narzędzia wspierającego te interwencje, ale podobnie jak w przypadku projektów finansowanych ze środków obecnego instrumentu LIFE, LIFE+ powinien być finansowaniem skierowanym na inicjatywy generujące konkretną europejską wartość dodaną w dziedzinie polityki wspólnotowej na rzecz środowiska naturalnego;

3.3 dużą wagę przywiązuje do kwestii udziału samorządów terytorialnych w projektowaniu i realizacji programów finansowania w dziedzinie środowiska naturalnego; jednakże wyraża niepokój, iż rola ta nie została przedstawiona jasno i wyraźnie we wniosku dotyczącym rozporządzenia, pomimo faktu, że Komisja usilnie dąży do decentralizacji programowania i zarządzania LIFE+;

3.4 jest zdania, iż pewne warunki wdrażania w życie instrumentu LIFE+ wymagają doprecyzowania, w odniesieniu do zasad działania mechanizmu współfinansowania pomiędzy instrumentem LIFE+ a Państwami Członkowskimi, samorządami terytorialnymi oraz innymi podmiotami publicznymi lub prywatnymi, oraz podkreśla w tym kontekście na trudności napotymane przez szereg podmiotów, szczególnie sektor prywatny, związane z uruchamianiem środków na finansowanie projektów ekologicznych o niskiej rentowności, tylko w oparciu o proaktywne podejście;

3.5 domaga się w tym kontekście zbadania elastycznych metod partnerstwa oraz przyjęcia podejścia opartego na trójstronnym modelu ukierunkowanym na metody odwołujące się do inicjatyw realizowanych w ramach umów, które angażują podmioty samorządu terytorialnego na rzecz realizacji celów politycznych, w dążeniu do nadania większej dynamiki mechanizmom wdrażania.

Bruksela, 14 kwietnia 2005 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Peter STRAUB

Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady dotyczącego szczególnych działań w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów peryferyjnych Unii Europejskiej

(2005/C 231/12)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając wniosek dotyczący rozporządzenia Rady dotyczącego szczególnych działań w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów peryferyjnych Unii Europejskiej [COM(2004) 687 końcowy — 2004/0247 (CNS)];

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 28 października 2004 r. w sprawie zasięgnięcia opinii Komitetu na ten temat zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając decyzję swojego Przewodniczącego z dnia 20 stycznia 2005 r. o powierzeniu prac nad niniejszą opinią Komisji ds. Rozwoju Zrównoważonego;

uwzględniając swoją opinię w sprawie raportu Komisji z działań podejmowanych w celu wprowadzenia w życie art. 299 ust. 2, dotyczącego regionów peryferyjnych Unii Europejskiej (COM(2000)147 końcowy — CdR 156/2000 fin ⁽¹⁾);

uwzględniając swoją opinię w sprawie pakietu wniosków Komisji dotyczących rozporządzeń „Długookresowa perspektywa rolnictwa zrównoważonego” (COM(2003) 23 końcowy — CdR 66/2003 fin ⁽²⁾);

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji na temat wzmocnienia współpracy z regionami peryferyjnymi (COM(2004) 343 końcowy — CdR 61/2004 fin);

uwzględniając komunikat Komisji na temat wzmocnionej współpracy z regionami peryferyjnymi: bilans i perspektywy (COM (2004) 543 końcowy);

uwzględniając projekt opinii (CdR 509/2004 rev.1) przyjęty dnia 1 marca 2005 r. przez Komisję ds. Rozwoju Zrównoważonego (sprawozdawcą był **Alfred ALMONT**, mer gminy Schoelcher (FR, PPE)),

a także mając na uwadze, co następuje:

1. Regiony peryferyjne w rozumieniu art. 299 ust. 2 Traktatu są objęte od 2001 r. szczególnymi działaniami wspólnotowymi w dziedzinie rolnictwa, określanymi jako „program opcji wynikających z oddalenia i wyspiarskiego charakteru” tych regionów (POSEI) i ustanowionymi decyzją Rady z 1989 r.
2. Programy te, wpisujące się w ramy wspólnotowej polityki na rzecz regionów peryferyjnych, przewidują między innymi działania mające na celu poprawę warunków produkcji i zbytu produktów rolnych pochodzących z tych regionów.
3. Pomimo znaczenia i skuteczności podejmowanych działań, trwałe ograniczenia strukturalne, w obliczu których stoją regiony peryferyjne (zwłaszcza zaś uzależnienie od niewielkiej liczby sektorów produkcyjnych, oddalenie od ośrodków zaopatrzenia i dużych rynków zbytu, wynikające z tego dodatkowe koszty oraz brak samowystarczalności żywnościowej), w pełni uzasadniają utrzymanie i wzmocnienie tych programów, w szczególności poprzez środki wsparcia dla dostaw surowców paszowych i żywnościowych oraz działania wspierające rozwój hodowli zwierząt i upraw warzyw, które stanowią fundamenty rozwoju społeczno-gospodarczego tych regionów.

⁽¹⁾ Dz.U. C 144 z 16.5.2001, str. 11.

⁽²⁾ Dz.U. C 256 z 24.10.2003, str. 18.

4. Jednakże w komunikacie na temat wzmocnionej współpracy z regionami peryferyjnymi z maja 2004 r. Komisja wyraziła zdanie, że „po reformie wspólnej polityki rolnej z 2003 r. utrzymuje się z jednej strony potrzeba zapewnienia stabilności środków przeznaczanych na wsparcie dla regionów peryferyjnych, z drugiej zaś potrzeba maksymalnej decentralizacji procesu decyzyjnego i uproszczenia zasad zarządzania” tymi programami.
5. Uważa się, że proponowana reforma, która ma wejść w życie przed rokiem 2007, niezależnie od harmonogramu programowania dla niektórych działań, nie będzie mieć wpływu merytorycznego na bieżący cykl programowania i nie spowoduje uszczerbku finansowego dla regionów objętych tym programem.
6. Proponując ustalenie kwot budżetowych przeznaczonych na część programów dotyczącą zaopatrzenia — na podstawie średnich z danych historycznych z lat 2001-2003, Komisja *de facto* karze regiony uprawnione do pomocy i nie uwzględniła faktu, że w 2001 r. nie weszły jeszcze w życie nowe ramy prawne; nie bierze również pod uwagę jakiegokolwiek potencjalnego wzrostu potrzeb zaopatrzeniowych, tym samym nie zapewniając elastyczności niezbędnej dla rozwoju systemu.
7. Poza działaniami dotyczącymi zarządzania, proponowana reforma zmienia również formę prawną programów, łącząc w jedno trzy rozporządzenia — nr 1452/2001, 1453/2001 i 1454/2001.
8. Należy zatem bezwzględnie zadbać o to, by proponowana przez Komisję reforma metod zarządzania instrumentem nie stanowiła uszczerbku dla podstawowych zasad i celów systemów POSEI, w szczególności zaś dla kwestii:
 - a) rekompensat z tytułu ograniczeń spowodowanych peryferyjnym położeniem,
 - b) wsparcia dla dywersyfikacji działalności gospodarczej w dziedzinie rolnictwa,
 - c) rozwoju dywersyfikowanych sektorów mających na celu rozwijanie lokalnego rynku pracy,
 - d) samowystarczalności żywnościowej.
9. W Państwach Członkowskich korzystających z tych programów samorządy lokalne i regionalne odgrywają zasadniczą rolę w terytorialnym rozwoju gospodarczym i wobec tego działania wspólnotowe w dziedzinach objętych przepisami niniejszego rozporządzenia powinny być spójne z polityką rozwojową wdrażaną na szczeblu lokalnym,

na 59. sesji plenarnej w dniach 13-14 kwietnia 2005 r. (posiedzenie z dnia 14 kwietnia) przyjął następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów

1.1 **uważa**, że omawiane rozporządzenie, które konkretnie dotyczy peryferyjnych regionów Unii Europejskiej, powinno opierać się wyłącznie na art. 299 ust. 2 Traktatu jako podstawie prawnej, która pozwala na podejmowanie konkretnych działań na rzecz regionów peryferyjnych, także w ramach wspólnej polityki rolnej;

1.2 **z zadowoleniem przyjmuje** fakt, że Komisja uznaje przydatność wzmocnionego partnerstwa z samorządami regionalnymi i lokalnymi dla bardziej świadomego poszukiwania rozwiązań specyficznych problemów omawianych regionów poprzez programy wspierania rozwoju ich rolnictwa;

1.3 **podkreśla** jednak, że sposób zarządzania tymi programami nie może przesądzać o sposobie podziału konstytucyjnych uprawnień pomiędzy Państwa Członkowskie a samorządy terytorialne regionów peryferyjnych w zakresie działań interwencyjnych w sektorze rolnym;

1.4 **uważa**, że uproszczeniu metod zarządzania poprzez możliwie jak największą decentralizację, do czego dąży Komisja, musi towarzyszyć w przypadku objętych programem Państw Członkowskich i podmiotów uproszczenie procedur, w

szczególności w zakresie programowania, oceny, monitorowania, dostosowywania i kontroli programów;

1.5 **podkreśla**, że uproszczenie metod zarządzania nie może prowadzić do radykalnej reformy instrumentu i nie może mieć wpływu na kontynuację ani na cel podejmowanych działań; wobec tego należy przyznać Państwom Członkowskim jak największą elastyczność w definiowaniu oraz, ewentualnie, dostosowywaniu działań i poziomu środków pomocowych przewidzianych w tych programach;

1.6 **podkreśla** również, że przewidywana reforma nie może wpływać na poziom wsparcia finansowego koniecznego do realizacji programów; w związku z tym planowaną stabilizację budżetu uznać należy za sprzeczną z pojęciem rozwoju, które leży u podstaw tych programów;

1.7 **uważa** zatem, że wsparcie wspólnotowe na rzecz zaopatrzenia regionów peryferyjnych nie powinno zostać zmniejszone — w porównaniu z obecną sytuacją — w wyniku przyjęcia proponowanych historycznych okresów referencyjnych, lecz musi opierać się na danych z 2004 roku w przypadku francuskich departamentów zamorskich i na średniej z lat 2002, 2003 i 2004 w przypadku Madery, Azorów i Wysp Kanaryjskich oraz umożliwiać dostosowanie kwoty budżetowej do zmieniających się potrzeb, zwłaszcza biorąc pod uwagę często nierówną konkurencję ze strony państw trzecich;

1.8 **przypomina**, że kwestię pomocy wspólnotowej dla działań na rzecz rozwoju produkcji lokalnej należy rozpatrywać w dłuższym horyzoncie czasowym, tak by umożliwić kwalifikującym się jako beneficjenci sektorom bardziej przejrzystą ocenę przyszłego rozwoju sytuacji, co wymaga długookresowego zaangażowania podmiotów; w związku z tym rozpatrywane programy powinny mieć charakter wieloletni;

1.9 w związku z koniecznością uwzględnienia wielu czynników, zwłaszcza tych o charakterze gospodarczym (niestabilność rynkowa itd.) i klimatycznym (cyklony, huragany, susze itd.), które mogą mieć wpływ na realizację pewnych działań, **oczekuje**, że poziom wsparcia finansowego dla tych działań będzie mógł być ustalany w sposób jak najbardziej elastyczny, umożliwiając przesunięcia planowanych kwot budżetowych pomiędzy poszczególnymi działaniami i latami w ramach proponowanego programowania;

1.10 **domaga się**, aby — wzorem postanowień przyjętych przez Radę w ramach reformy WPR z 2003 r. — Komisja mogła zwiększać kwoty przeznaczone na „działania na rzecz produkcji lokalnej”, o których mowa w tytule III wniosku dotyczącego rozporządzenia, w celu uwzględnienia wzrostu produkcji lokalnej;

1.11 **uważa**, że ten system pomocy opracowany z myślą o promowaniu dywersyfikacji gospodarczej w rolnictwie i rozwoju działań, które zwiększą lokalne zatrudnienie, nie powinien mieć wpływu na rozwój przedsiębiorstw rolniczych, które korzystają z surowców objętych szczególnymi przepisami o zaopatrzeniu tylko na własne potrzeby i o tradycyjnych produktach eksportowych, biorąc pod uwagę niewielkie rozmiary i rynek regionów peryferyjnych, które w warunkach coraz bardziej otwartego i konkurencyjnego rynku stawiają te regiony w gorszym położeniu.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Zalecenie 1

Pierwsze umocowanie

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 36, 37 i 299 ust. 2,	uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 36, 37 i 299 ust. 2,

Uzasadnienie

Art. 299 ust. 2 stanowi właściwą podstawę prawną do ustanowienia działań proponowanych w omawianym rozporządzeniu, które dotyczy konkretnie regionów peryferyjnych. Dla regionów peryferyjnych powinien on stanowić normalną podstawę prawną, bowiem z samego włączenia go do traktatu wynika, że — nie stanowiąc w żadnym razie uszczerbku dla integralności Unii — odpowiada on ustanowionym przez nią celom spójności.

Zalecenie 2

Tytuł II

Przepisy szczególne dotyczące dostaw

Artykuł 2

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
1. Dla produktów rolnych wyszczególnionych w załączniku I, o podstawowym znaczeniu dla spożycia przez ludzi, produkcji innych produktów lub wykorzystywanych jako środki produkcji rolnej w regionach peryferyjnych, ustanowiono przepisy szczególne dotyczące dostaw.	1. Dla produktów rolnych wyszczególnionych w załączniku I o podstawowym znaczeniu dla spożycia przez ludzi, produkcji innych produktów lub wykorzystywanych jako środki produkcji rolnej w regionach peryferyjnych, ustanowiono przepisy szczególne dotyczące dostaw, <u>do zdefiniowania w konkretnym programie wieloletnim, który ma być przedstawiony przez każde Państwo Członkowskie.</u>

Uzasadnienie

Komisja załącza do rozporządzenia Rady listę produktów objętych przepisami szczególnymi dotyczącymi dostaw. Poza tym proponuje, by lista ta mogła być zmieniana przy użyciu procedury komitologii. Komitet podziela przedstawiony przez Komisję cel upraszczania przepisów i proponuje zapewnienie Państwom Członkowskim większej swobody; wydaje się wskazane, aby taka lista została sporządzona dopiero po przyjęciu programów, na wniosek zainteresowanych Państw Członkowskich.

Zalecenie 3

Artykuł 4 ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
2. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 1 nie dotyczy produktów przetworzonych w regionach peryferyjnych na bazie produktów, wobec których były stosowane przepisy szczególne dotyczące dostaw: (a) eksportowanych do krajów trzecich lub wysyłanych do reszty państw Wspólnoty w granicy limitów ilościowych odpowiadających wysyłkom tradycyjnym i tradycyjnemu wywozowi. Komisja określa te ilości te oraz kraje trzecie — odbiorców zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 26 ust. 2, w oparciu o średnią wysyłkę lub eksportu w latach 1989, 1990 et 1991. (b) eksportowanych do krajów trzecich w ramach regionalnej wymiany handlowej z zachowaniem warunków określonych zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 26 ust. 2; (c) wysyłanych z Azorów na Maderę i odwrotnie. Dla eksportu tych produktów nie jest przyznawana żadna dopłata wywozowa.	2. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 1 nie dotyczy produktów przetworzonych w regionach peryferyjnych na bazie produktów, wobec których były stosowane przepisy szczególne dotyczące dostaw: (a) eksportowanych do krajów trzecich lub wysyłanych do reszty państw Wspólnoty w granicy limitów ilościowych odpowiadających wysyłkom tradycyjnym i tradycyjnemu wywozowi. Komisja określa te ilości te oraz kraje trzecie — odbiorców zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 26 ust. 2, w oparciu o średnią wysyłkę lub eksportu w latach 1989, 1990 et 1991. (b) eksportowanych do krajów trzecich w ramach regionalnej wymiany handlowej z zachowaniem warunków określonych zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 26 ust. 2; (c) wysyłanych z Azorów na Maderę i odwrotnie. Dla eksportu tych produktów nie jest przyznawana żadna dopłata wywozowa.

Uzasadnienie

To ograniczenie może być bardzo szkodliwe dla regionów peryferyjnych.

Zrównoważony rozwój społeczności wiejskich w regionach peryferyjnych zależy po części od istnienia przedsiębiorstw rolniczych, które mogą zwiększyć wartość produktów lokalnych i dostarczyć istotnych impulsów dla rozwoju nowych miejsc pracy, wspierania innowacji i wprowadzania nowych upraw i praktyk.

Mały rozmiar i rynek regionów peryferyjnych jest poważnym ograniczeniem rozwoju przedsiębiorstw rolniczych na rynku, który jest coraz bardziej otwarty i konkurencyjny.

Zalecenie 4

Artykuł 5 ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
2. Programy dostaw są zatwierdzane zgodnie z procedurą określoną w art. 26 ust. 2. Lista produktów zamieszczona w załączniku I może być modyfikowana zgodnie z tą samą procedurą, w zależności od zmiany potrzeb regionów peryferyjnych.	2. Programy dostaw są zatwierdzane zgodnie z procedurą określoną w art. 26 ust. 2. Lista produktów zamieszczona w załączniku I może być modyfikowana zgodnie z tą samą procedurą, w zależności od zmiany potrzeb regionów peryferyjnych.

Uzasadnienie

W celu uproszczenia instrumentu, jak sobie tego życzy Komisja, oraz w celu zapewnienia Państwom Członkowskim możliwie największej elastyczności, proponujemy, aby lista produktów kwalifikujących się była sporządzana przez każde Państwo Członkowskie na etapie programowania, na którym powinny zostać ustalone produkty, ich ilości i poziom udzielanej pomocy. Państwa Członkowskie w dalszym ciągu byłyby pytane o opinię w ramach procedury komitologii, zgodnie z którą zatwierdzane są programy dostaw.

Zalecenie 5

Artykuł 8bis

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	<u>Cukier</u> W okresie określonym w art. 10 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1260/2001 cukier C określony w art. 13 tego rozporządzenia, wywieziony zgodnie z odpowiednimi przepisami rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2760/81 i wprowadzony do obrotu do celów konsumpcyjnych na Maderze i Wyspach Kanaryjskich w postaci cukru białego objętego kodem CN 1701 lub na Azorach w postaci cukru surowego objętego kodem CN 1701 12 10, korzysta, zgodnie z warunkami niniejszego rozporządzenia, z systemu zwolnień z należności przywozowych w granicach przewidywanych bilansów dostaw określonych w art. 3.

Uzasadnienie

Chodzi o uwzględnienie we wniosku dotyczącym rozporządzenia Rady artykułu 18 rozporządzenia Komisji 20/2002 w formie zmienionej rozporządzeniem Komisji 127/2005, które przewiduje możliwość importu cukru C na Wyspy Kanaryjskie, Maderę i Azory. Biorąc pod uwagę, że wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie nowego POSEI zawiera większość kwestii, które znajdą się w przyszłym rozporządzeniu wykonawczym, należy włączyć ww. artykuł do omawianego wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie POSEI, aby zapewnić ciągłość podstaw prawnych importu cukru C przez wymienione regiony peryferyjne.

Zalecenie 6

Tytuł III

Działania na rzecz lokalnej produkcji rolnej

Artykuł 9

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
1. Zostają ustanowione wspólnotowe programy wsparcia regionów peryferyjnych obejmujące działania szczególne na rzecz lokalnej produkcji rolnej, wynikające z zastosowania trzeciej części tytułu II Traktatu WE.	1. Zostają ustanowione <u>wieloletnie</u> wspólnotowe programy wsparcia regionów <u>peryferyjnych</u> obejmujące działania szczególne na rzecz lokalnej produkcji rolnej, wynikające z zastosowania trzeciej części tytułu II Traktatu WE.

Uzasadnienie

Logika programowania zakłada kontynuację działań. W takich branżach, jak warzywnictwo czy chów zwierząt, które wymagają perspektywy długoterminowej, programy powinny być w stanie objąć cały czas trwania przyszłego okresu programowania 2007-2013.

Zalecenie 7

Artykuł 12 litera a)

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Wspólnotowy program wsparcia składa się z: a) opisu ilościowego stanu danej produkcji rolnej, uwzględniającego wyniki dostępnych ocen ukazujących rozbieżności, braki oraz potencjalne możliwości rozwoju, uruchomione środki finansowe oraz wyniki podstawowych działań podjętych na mocy rozporządzeń Rady (EWG) 3763/91, Rady (EWG) nr 1600/92, Rady (EWG) nr 1601/92, (WE) nr 1452/2001, (WE) nr 1453/2001 oraz (WE) nr 1454/2001;	Wspólnotowy program wsparcia składa się z: a) opisu ilościowego stanu danej produkcji rolnej, uwzględniającego wyniki dostępnych ocen ukazujących rozbieżności, braki oraz potencjalne możliwości rozwoju, uruchomione środki finansowe oraz wyniki podstawowych działań podjętych na mocy rozporządzeń Rady (EWG) 3763/91, Rady (EWG) nr 1600/92, Rady (EWG) nr 1601/92, (WE) nr 1452/2001, (WE) nr 1453/2001 oraz (WE) nr 1454/2001;

Uzasadnienie

Wymagana przez Komisję ocena nie powinna sięgać wstecz aż do 1991 r., ponieważ już w 2000 r., a więc przed przyjęciem rozporządzeń 1452/2001, 1453/2001 oraz 1454/2001, przeprowadzona została ocena programów POSEIDOM, POSEIMA i POSEICAN.

Po drugie, Komisja nie przeprowadziła oceny przewidzianej odpowiednio w art. 27 ust. 2, art. 39 ust. 2 i art. 25 ust. 2 wspomnianych rozporządzeń. Wypełnienie tego zobowiązania nie należy do Państw Członkowskich.

Wreszcie, ocena skutków działań sięgająca wstecz do 1991 r. byłaby sprzeczna z dążeniem do uproszczenia właściwym omawianemu wnioskowi dotyczącemu rozporządzenia oraz utrudniałaby znacznie realizację zadań Państw Członkowskich. Dlatego też należałoby objąć oceną działań POSEI okres ich realizacji od momentu przyjęcia tych ostatnich rozporządzeń, czyli od lat 2002, 2003 i 2004.

Zalecenie 8

Artykuł 12 litera d)

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
d) harmonogramu wprowadzania działań w życie oraz ogólnego indykatywnego zestawienia finansowego przedstawiającego przewidywane uruchamiane środki;	d) harmonogramu wprowadzania działań w życie oraz ogólnego indykatywnego zestawienia finansowego przedstawiającego przewidywane uruchamiane środki; <u>można rozważyć wprowadzenie elastyczności budżetowej pomiędzy poszczególnymi działaniami w ramach jednego programu przez cały czas jego realizacji;</u>

Uzasadnienie

Ze specyficznej sytuacji regionów peryferyjnych, w szczególności zaś z niewielkiego rozmiaru ich rynków i uzależnienia od niedużej liczby sektorów gospodarczych, wynika silna współzależność pomiędzy sektorami objętymi rozpatrywanym programem. W celu maksymalizacji szans tych sektorów na realizację ich celów rozwoju oraz zgodnie z postulatem uproszczenia sposobu zarządzania instrumentami, należy, dla zapewnienia zakładanej skuteczności, umożliwić jak największą elastyczność budżetową pomiędzy działaniami w ramach jednego programu przez cały okres jego trwania.

Zalecenie 9

Artykuł 19 ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
2. W drodze odstępstwa od art.19 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1493/1999, winogrona z pochodzących wprost od producenta zabronionych mieszanych szczepów winorośli (Noah, Othello, Isabelle, Jacquez, Clinton, Herbermont) zebrane na Azorach i Maderze mogą zostać użyte do produkcji wina, które może być sprzedawane jedynie w tych regionach.	2. W drodze odstępstwa od art.19 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1493/1999, winogrona z pochodzących wprost od producenta zabronionych mieszanych szczepów winorośli (Noah, Othello, Isabelle, Jacquez, Clinton, Herbermont) zebrane na Azorach i Maderze mogą zostać użyte do produkcji wina, które może być sprzedawane jedynie w tych regionach.
Do dnia 31 grudnia 2006 r. Portugalia stopniowo zlikwiduje winnice obsadzone pochodzącymi wprost od producenta zabronionymi mieszanymi szczepami winorośli, korzystając tam, gdzie będzie to uzasadnione, ze wsparcia przewidzianego w rozdziale III tytułu II rozporządzenia (WE) nr 1493/1999.	Do dnia 31 grudnia 2006 2013 r. Portugalia stopniowo zlikwiduje winnice obsadzone pochodzącymi wprost od producenta zabronionymi mieszanymi szczepami winorośli, korzystając tam, gdzie będzie to uzasadnione, ze wsparcia przewidzianego w rozdziale III tytułu II rozporządzenia (WE) nr 1493/1999.

Uzasadnienie

Górski charakter regionu (88 % obszaru ma nachylenie ponad 16 %) i struktura własności gospodarstw (ich średnia wielkość — poniżej 0,4 ha, gospodarstwa rozczłonkowane na małe pola) oznaczają, że restrukturyzacja winnic jest fizycznie trudna do przeprowadzenia i kosztowna. Biorąc pod uwagę gospodarcze znaczenie uprawy winorośli w tym regionie, istotne jest, aby termin restrukturyzacji winnic, w których uprawiane są gatunki zabronione na mocy prawodawstwa wspólnotowego, został przedłużony.

Zalecenie 10

Artykuł 20 ustęp 4

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
4. W drodze odstępstwa od art. 2 i 3 rozporządzenia Rady nr 2597/97 i w granicach potrzeb lokalnej konsumpcji, zezwala się na Maderze na produkcję regenerowanego mleka UHT z mleka w proszku pochodzenia wspólnotowego, pod warunkiem, że środek ten zapewnia, że produkowane na miejscu mleko jest zbierane i znajduje rynki zbytu. Wymieniony produkt jest przeznaczony wyłącznie do lokalnej konsumpcji. Zasady stosowania niniejszego akapitu są ustalane zgodnie z procedurą określoną w art. 26 ust. 2. Zasady te określają w szczególności ilości produkowanego lokalnie mleka świeżego przed przerobieniem go na regenerowane mleko UHT, o którym mowa w akapicie pierwszym.	4. W drodze odstępstwa od art. 2 i 3 rozporządzenia Rady nr 2597/97 i w granicach potrzeb lokalnej konsumpcji, zezwala się na Maderze na produkcję regenerowanego mleka UHT z mleka w proszku pochodzenia wspólnotowego, pod warunkiem, że środek ten zapewnia, że produkowane na miejscu mleko jest zbierane i znajduje rynki zbytu. Wymieniony produkt jest przeznaczony wyłącznie do lokalnej konsumpcji. Zasady stosowania niniejszego akapitu są ustalane zgodnie z procedurą określoną w art. 26 ust. 2. Zasady te określają w szczególności ilości produkowanego lokalnie mleka świeżego przed przerobieniem go na regenerowane mleko UHT, o którym mowa w akapicie pierwszym; <u>te ilości są obowiązkowe, jeśli nie ma gwarantowanego zbytu na produkty lokalne.</u>

Uzasadnienie

Poprawka ta ma na celu zapewnienie, aby produkowane w regionie mleko zawsze znajdowało rynek zbytu, oraz zagwarantowanie przemysłowi mleczarskiemu elastyczności w zarządzaniu produkcją lokalną i zmodyfikowanym (*) mlekiem w proszku.

Ustalenie minimalnej ilości mleka stworzy ograniczenia dla sektora. Np. w wypadku przemysłu mleczarskiego Madera lokalna produkcja mleka nie była wystarczająca, aby osiągnąć obecnie obowiązującą wartość procentową.

Zalecenie 11

Artykuł 24

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
1. Działania przewidziane w niniejszym rozporządzeniu, z wyjątkiem działań, o których mowa w art. 16, stanowią interwencje mające na celu stabilizację rynków rolnych, w rozumieniu art. 2 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1258/1999. 2. Wspólnota finansuje działania przewidziane w tytułach II i III niniejszego rozporządzenia do wysokości kwoty rocznej równej: — dla FDZ: 84,7 milionów euro, — dla Azorów i Madery: 77,3 milionów euro, — dla Wysp Kanaryjskich: 127,3 milionów euro. 3. Kwoty przyznawane rocznie w programach określonych w tytule II nie mogą być wyższe od: — dla FDZ: od 20,7 milionów euro, — dla Azorów i Madery: od 17,7 milionów euro, — dla Wysp Kanaryjskich: od 72,7 milionów euro.	1. Działania przewidziane w niniejszym rozporządzeniu, z wyjątkiem działań, o których mowa w art. 16, stanowią interwencje mające na celu stabilizację rynków rolnych, w rozumieniu art. 2 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1258/1999. 2. Wspólnota finansuje działania przewidziane w tytułach II i III niniejszego rozporządzenia do wysokości kwoty rocznej, równej obliczonej na podstawie sum przekazanych na finansowanie szczególnego systemu dostaw w okresie rozliczeniowym 2004 r. w przypadku francuskich departamentów zamorskich, na podstawie średniej z lat 2002, 2003 i 2004 w przypadku Madery, Azorów i Wysp Kanaryjskich, oraz na podstawie pułapów wydatków budżetowych na pomoc dla produkcji lokalnej. — dla FDZ: 84,7 milionów euro, — dla Azorów i Madery: 77,3 milionów euro, — dla Wysp Kanaryjskich: 127,3 milionów euro. 3. Kwoty przyznawane rocznie w programach określonych w tytule II nie mogą być wyższe od: — dla FDZ: od 20,7 milionów euro, — dla Azorów i Madery: od 17,7 milionów euro, — dla Wysp Kanaryjskich: od 72,7 milionów euro.

(*) w tekście Komisji: regenerowane (przyp. tłum.)

Uzasadnienie

Opierając wyliczenie kwot budżetowych dla systemu dostaw na danych historycznych za okres referencyjny 2001-2003, Komisja nie uwzględnia progresywnego charakteru tych kwot, który dał się zauważyć w szczególności w 2004 r., ani skutków zmian w systemie w ramach reformy programów POSEI w 2001 r. Użycie średniej lepiej odzwierciedla rzeczywistość, ponieważ pozwala usunąć efekt „wyjątkowych lat lub sytuacji”. Propozycja uwzględnienia okresu 2002-2004 jest bardziej spójna niż propozycja Komisji (okres 2001-2003), gdyż bierze pod uwagę jedynie lata, w których realizowana była reforma POSEI z 2001 r. Średnia 2002-2004 lepiej odzwierciedla rzeczywistość Madery, Azorów i Wysp Kanaryjskich.

Otóż w rezultacie porozumienia z Luksemburga z dnia 30 czerwca 2003 r., które pozwoliło na nieobejmowanie regionów peryferyjnych zasadą uniezależnienia płatności bezpośrednich od produkcji (ang. *decoupling*) w dziedzinie hodowli zwierząt, za właściwe uznano wprowadzenie odrębnego programu, który ma zostać włączony w „działania na rzecz produkcji lokalnej” w ramach rozpatrywanego wniosku dotyczącego rozporządzenia. Kwota budżetu na potrzeby tego programu została ustalona na podstawie płatności z ostatniego roku stosowania wspólnej organizacji rynku w branży hodowlanej zgodnie z art. 147 rozporządzenia 1782/2003.

Tak więc właściwe jest zastosowanie tej samej metody naliczania dla szczególnych przepisów dotyczących dostaw do francuskich departamentów zamorskich i zapewnienie finansowania budżetowego opartego na danych za ostatni rok stosowania przepisów, tzn. 2004 r., w związku ze szczególnym procesem rozwoju tych wysp. Co za tym idzie, należy również odpowiednio zmodyfikować środki przewidziane w rozpatrywanym artykule.

Zalecenie 12

Artykuł 26

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
1. Komisja jest wspierana przez Komitet Zarządzający ds. Płatności Bezpośrednich ustanowiony w art. 144 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, z wyjątkiem wprowadzania w życie art. 16 niniejszego rozporządzenia, gdzie Komisję wspiera Komitet ds. Struktury Agrarnej i Rozwoju Wsi ustanowiony w art. 50 rozporządzenia (WE) nr 1260/1999.	1. Komisja jest wspierana przez Komitet Zarządzający ds. Płatności Bezpośrednich ustanowiony w art. 144 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, z wyjątkiem wprowadzania w życie art. 16 niniejszego rozporządzenia, gdzie Komisję wspiera Komitet ds. Struktury Agrarnej i Rozwoju Wsi ustanowiony w art. 50 rozporządzenia (WE) nr 1260/1999. <u>W dziedzinie programów fitosanitarnych przewidzianych w art. 18 Komisję wspiera stały komitet fitosanitarny ustanowiony decyzją 76/894/WE.</u>

Uzasadnienie

Uwzględniając zasięg programów fitosanitarnych i w trosce o spójność z procedurą komitologii, przewidywane w art. 18 programy fitosanitarne należy przedstawiać do zatwierdzenia stałemu komitetowi fitosanitarnemu, nie zaś komitetowi właściwemu do spraw płatności bezpośrednich.

Bruksela, 14 kwietnia 2005 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Peter STRAUB

Opinia Komitetu Regionów w sprawie UE jako przestrzeni wolności, sprawiedliwości i bezpieczeństwa: rola samorządów lokalnych i regionalnych we wdrażaniu programu haskiego

(2005/C 231/13)

Komitet Regionów,

uwzględniając decyzję Prezydium z dnia 15 czerwca 2004 r. o powierzeniu, zgodnie z art. 265 ust. 5 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Komisji ds. Konstytucyjnych i Sprawowania Rządów w Europie prac nad przygotowaniem opinii w sprawie „UE jako przestrzeni wolności, sprawiedliwości i bezpieczeństwa: rola samorządów lokalnych i regionalnych we wdrażaniu programu haskiego”;

uwzględniając komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego: „Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości — bilans programu z Tampere i przyszłe kierunki działania” (COM(2004) 401 końcowy) i decyzję Komisji z dnia 2 czerwca 2004 roku o zasięgnięciu opinii Komitetu na ten temat;

uwzględniając Traktat ustanawiający Konstytucję dla Europy, podpisany 29 października 2004 r., a zwłaszcza prawne umocowanie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w jego części I (art. I-42) i części III (art. III-257 do III-277);

uwzględniając wnioski z posiedzenia Rady Europejskiej w Brukseli z 4 i 5 listopada 2004 r. (14292/04), na którym przyjęty został nowy wieloletni program o nazwie „Program haski”, mający na celu umocnienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w najbliższych pięciu latach;

uwzględniając swoją opinię w sprawie lokalnego i regionalnego wymiaru przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości (CdR 61/2003 fin ⁽¹⁾);

uwzględniając swoją opinię w sprawie zapobiegania przestępczości w Unii Europejskiej (CdR 355/2003 fin ⁽²⁾);

uwzględniając swój projekt opinii w sprawie czwartego raportu na temat obywatelstwa Unii oraz w sprawie komunikatu Komisji dotyczącego Europejskiej Agencji Praw Podstawowych (sprawozdawca: Claude du GRANRUT, radna regionu Pikardii (FR/PPE)) — (CdR 280/2004);

uwzględniając zalecenie Parlamentu Europejskiego dla Rady i Rady Europejskiej w sprawie przyszłości przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości oraz warunków wzmocnienia jej legitymizacji i skuteczności (A6-0010/2004);

uwzględniając projekt opinii (CdR 223/2004) przyjęty w dniu 3 marca 2005 r. przez swoją Komisję ds. Konstytucyjnych i Sprawowania Rządów w Europie (sprawozdawca: Risto KOIVISTO, Przewodniczący Rady Wykonawczej Tampere i Burmistrz Pirkkali (FI/PSE));

a także mając na uwadze co następuje:

- 1) wymiar lokalny i regionalny pełni zasadniczą rolę w realizacji przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości;
- 2) główne kierunki programu haskiego obejmują w szerokim zakresie dziedzinę kompetencji władz lokalnych i regionalnych;

**na 59. sesji plenarnej w dniach 13-14 kwietnia 2005 r. (posiedzenie z dnia 14 kwietnia 2005 r.)
przyjął następującą opinię:**

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów

a) Uwagi ogólne

1.1 uważa program haski za wyważoną całość, która stanowi dobrą podstawę do utworzenia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, jednak zwraca uwagę, że program haski nie uwzględnia w wystarczającym stopniu wkładu samorządów lokalnych i regionalnych w realizację tej przestrzeni;

⁽¹⁾ Dz. U. C 73 z 23.03.2004, str. 41

⁽²⁾ Dz. U. C 43 z 18.02.2004, str. 10

1.2 przypomina, że w wielu Państwach Członkowskich samorządy lokalne i regionalne posiadają kompetencje w zakresie sprawiedliwości, policji i spraw wewnętrznych, na poziomie zarówno legislacyjnym, jak i wykonawczym oraz, że ponadto zapewniają one różnorodne usługi użyteczności publicznej, które przyczyniają się do zapobiegania przestępczości oraz do integracji ekonomicznej i społecznej;

1.3 podkreśla konieczność ciągłych zmian w tej dziedzinie i zauważa, że pierwotna treść programu z Tampere zachowuje aktualność, gdyż pełne wdrożenie głównych kierunków tegoż programu i jego uzupełnień musi pozostać fundamentem działań Unii;

1.4 zwraca uwagę na fakt, że poszanowanie demokracji, praw człowieka i systemów prawnych oraz sposób funkcjonowania oparty na samorządności i niezależności obywateli mają zasadnicze znaczenie dla budowy bezpiecznego i sprawiedliwego społeczeństwa;

1.5 kładzie nacisk na fakt, że do ustanowienia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości potrzebny jest ogólny rozwój społeczny, sprzyjający realizacji tych celów, jako że wspomnianej przestrzeni nie da się utworzyć wyłącznie za pomocą pilnowania porządku i innych działań nadzorujących;

1.6 zwraca uwagę na fakt, że program mający na celu utworzenie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości nie może dobrze funkcjonować bez istnienia oddolnych ruchów obywatelskich przełamujących poczucie braku bezpieczeństwa wynikającego, przykładowo, z nierówności społecznych. Przestrzeń ta nie może zostać ustanowiona jedynie odgórnie na podstawie zaplanowanych działań, dlatego też władze lokalne odgrywają kluczową rolę w realizacji przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w Europie;

1.7 jest przekonany, że prawdziwe podstawy dla znacznego postępu w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości stworzy wprowadzenie w życie Traktatu ustanawiającego Konstytucję Europejską, gdyż upraszcza on procedury głosowania przy zatwierdzaniu nowego ustawodawstwa i daje Parlamentowi Europejskiemu większe uprawnienia;

b) Prawa podstawowe i obywatelstwo

1.8 uważa za istotne stwierdzenie zawarte w programie haskim, zgodnie z którym uwzględnienie Karty praw podstawowych w Traktacie Konstytucyjnym nakłada na Unię prawny obowiązek nie tylko przestrzegania, lecz także promowania praw podstawowych w obszarach jej działania;

1.9 zamierza opowiedzieć się za utworzeniem Europejskiej Agencji Praw Podstawowych, w zarządzie której powinien zasiadać jeden przedstawiciel samorządów lokalnych i regionalnych, zważywszy, że z obywatelstwa i praw podstawowych powinno się korzystać przede wszystkim w ramach demokracji bliskiej obywatelowi;

c) Polityka azylowa i imigracyjna

1.10 z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wraz z wejściem w życie Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy UE będzie dysponowała środkami do opracowania w pełni rozwiniętej polityki imigracyjnej;

1.11 zauważa, że w dziedzinie imigracji nie udało się dokonać całkowicie zadowalających postępów; nie wszystkie propozycje dyrektyw zyskały aprobatę. Ponadto w odniesieniu do przyjętych dyrektyw należy zwracać uwagę na ich skuteczną realizację;

1.12 podkreśla potrzebę stworzenia europejskiego systemu umożliwiającego kontrolę legalnej migracji, który daje przyszłym imigrantom prawdziwą nadzieję oraz ma na celu wyeliminowanie poczucia desperacji, prowadzącego wiele osób do zwrócenia się o pomoc do zorganizowanych grup przestępczych zajmujących się przemytem ludzi;

1.13 zwraca uwagę, że zwalczanie nielegalnej imigracji, przemytu ludzi oraz handlu ludźmi, który dotyczy szczególnie kobiet i dzieci, stanowi istotny aspekt kompleksowego podejścia do spraw imigracji; należy kontynuować badanie inicjatyw dotyczących zwalczania nielegalnej imigracji i wydalenia lub repatriacji;

1.14 podkreśla znaczenie współpracy z krajami trzecimi w celu zapobiegania nielegalnej imigracji i handlowi ludźmi oraz sprzyjania legalnej imigracji i ochronie uchodźców;

d) Walka z przestępczością zorganizowaną i terroryzmem oraz strategia antynarkotykowa UE

1.15 podkreśla, że w celu zwalczania przestępczości, narkotyków i terroryzmu należy nie tylko wprowadzić skuteczne kontrole transgraniczne, lecz także zrozumieć i zapobiegać przyczynom marginalizacji i radykalizacji; w tym względzie kluczowe znaczenie mają środki działania podjęte przez samorządy lokalne i regionalne dla zapewnienia obywatelom usług podstawowych, projektowanie bezpiecznych dzielnic mieszkaniowych oraz integracja imigrantów;

1.16 z zadowoleniem przyjmuje decyzję Rady Europejskiej o włączeniu strategii antynarkotykowej Unii Europejskiej (2005-2012) do programu haskiego i popiera jej cel polegający na walce z narkomanią i handlem narkotykami przy jednoczesnym położeniu nacisku na ochronę zdrowia, spójność społeczną i bezpieczeństwo publiczne;

1.17 pochwala propozycję zwiększenia współpracy i wymiany informacji między organami policji na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym oraz służb celnych Państw Członkowskich;

1.18 stwierdza, że zapobieganie terroryzmowi i jego zwalczanie muszą nadal pozostać jednymi z priorytetów działania i podkreśla, że konieczne jest stosowanie bardziej efektywnych niż dotychczas instrumentów zmierzających do likwidowania źródeł finansowania terroryzmu, natomiast na polu zwalczania przestępczości gospodarczej istnieje potrzeba zwiększenia przejrzystości pozwalającej na śledzenie operacji finansowych;

e) Współpraca organów wymiaru sprawiedliwości

1.19 podziela opinię Komisji, iż we wszystkich Państwach Członkowskich należy usprawnić implementację prawa unijnego oraz procedury współpracy prawnej;

1.20 przypomina, że implementacja większości przepisów unijnych odbywa się na szczeblu regionalnym i lokalnym;

f) *Kontrole graniczne*

1.21 popiera utworzenie wspólnotowego funduszu zarządzania granicami;

1.22 wita z zadowoleniem procedury określone w programie haskim zmierzające do poprawy skuteczności kontroli na granicach zewnętrznych;

1.23 zwraca uwagę, że wolność, sprawiedliwość, kontrole na granicach zewnętrznych, walka z terroryzmem oraz bezpieczeństwo wewnętrzne nie mogą być traktowane jako odrębne zagadnienia;

1.24 uważa, że decyzja o założeniu Europejskiej Agencji ds. Zarządzania Współpracą Operacyjną na Granicach Zewnętrznych pojawiła się w odpowiedniej chwili i że w celu umożliwienia rozpoczęcia działalności przez Agencję od 1 maja 2005 r., należy zadbać o to, by zagwarantowane zostały wystarczające zasoby ekonomiczne i inne;

g) *Finansowanie działań*

1.25 zauważa, że nie da się stosownie wdrożyć planu działania na rzecz utworzenia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, jeśli nie zostaną przewidziane odpowiednie środki na sfinansowanie zadań;

1.26 z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja Europejska w swoim komunikacie „Budowanie wspólnej przyszłości: Wyzwania dla polityki i środki budżetowe rozszerzonej Unii na lata 2007-2013” wspomniała, iż wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość są fundamentalnymi wartościami stanowiącymi kluczowe elementy europejskiego modelu społecznego oraz, że podniosła obywatelstwo europejskie do rangi priorytetu perspektyw finansowych Unii Europejskiej, jak również podziela punkt widzenia Komisji Europejskiej, dla której polityczna koncepcja obywatelstwa zależy od ustanowienia przestrzeni wolności, sprawiedliwości, bezpieczeństwa i dostępu do podstawowych dóbr publicznych.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Komitet Regionów

a) *Zalecenia o charakterze ogólnym*

2.1 popiera decyzję o kontynuowaniu działań wspólnotowych w tej dziedzinie poprzez opracowanie planu działania dotyczącego przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, zawierającego szczegółowe cele i harmonogram ich realizacji;

2.2 uważa za niezbędne, by przy opracowywaniu planu działania uwzględniano rolę samorządów lokalnych i regionalnych w urzeczywistnieniu przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości;

b) *Prawa podstawowe i obywatelstwo*

2.3 podkreśla konieczność poszanowania praw człowieka i praw podstawowych we wszystkich działaniach zmierzających

do utworzenia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości;

2.4 przyjmuje z zadowoleniem fakt, że umocnienie praw wynikających z obywatelstwa europejskiego to jeden z punktów programu haskiego i z całą mocą popiera ochronę tych praw, jako że umacnianie obywatelstwa europejskiego powinno pozostać główną osią działań wspólnotowych;

c) *Polityka azylowa i imigracyjna*

2.5 zwraca uwagę na fakt, że samorządy lokalne i regionalne odgrywają fundamentalną rolę w procesie społecznej integracji imigrantów, i domaga się usilnie, by zapewniono im wystarczające zasoby na realizację działań integracyjnych;

2.6 zauważa, że integracja imigrantów jest silnie powiązana z ustawodawstwem i bezpieczeństwem socjalnym państw członkowskich i że przy podejmowaniu decyzji dotyczących wspólnych ram na szczeblu europejskim trzeba będzie uwzględnić istniejące różnice pomiędzy systemami krajowymi;

2.7 uważa za istotne, by w przyszłości o konieczności pozwolenia na pracę w przypadku obywateli krajów trzecich nadal decydowały rządy poszczególnych Państw Członkowskich. Polityka imigracyjna musi opierać się na rzeczywistym zapotrzebowaniu na siłę roboczą w danej branży i w danych Państwach Członkowskich; podkreśla, że za ustalenie dopuszczalnych rozmiarów migracji zarobkowej odpowiedzialne są Państwa Członkowskie;

2.8 przypomina, że przepływ osób w granicach Unii Europejskiej nie był szczególnie znaczący i że należy położyć nacisk na rozwój mobilności wewnątrz Unii w niektórych dziedzinach oraz sprzyjać swobodnemu przepływowi i integracji obywateli Unii oraz członków ich rodzin;

d) *Walka z przestępczością zorganizowaną i terroryzmem oraz strategia antynarkotykowa UE*

2.9 uważa, że w dziedzinie prawa karnego należy skupić się na poważnych przestępstwach o transgranicznych konsekwencjach, natomiast zwalczanie drobnej przestępczości i przestępstw popełnianych na szczeblu lokalnym musi regulować narodowe ustawodawstwo Państw Członkowskich; tym samym uznając, że polityka przeciwdziałania przestępczości pozostaje obszarem, w którym UE może skutecznie przyczynić się do wniesienia prawdziwej „europejskiej wartości dodanej” do narodowych, regionalnych i lokalnych środków. Wzajemne uznawanie decyzji sądów powinno mieć pierwszeństwo przed harmonizacją prawa karnego;

2.10 przypomina, że kluczowy cel zapewnienia bezpieczeństwa obywateli nie powinien sprowadzać się w praktyce do łamania podstawowych praw oraz wzywa w związku z tym Komisję Europejską do przedłożenia propozycji w sprawie ochrony danych osobowych w ramach walki z terroryzmem;

2.11 zauważa, iż w dziedzinie walki z narkotykami punktem wyjścia musi pozostać podejście interdyscyplinarne, dzięki czemu możliwe będzie ograniczanie zarówno popytu na narkotyki, jak i ich podaży;

2.12 ponawia swoją propozycję, zgodnie z którą Komisja Europejska powinna opracować w ramach istniejących, zaś w razie konieczności także nowych programów, strategię pomocniczą mającą na celu uzupełnienie inicjatyw podjętych w dziedzinie polityki społecznej, urbanistyki, edukacji i szkoleń, jak też rozwijanie uczestnictwa i poczucia wspólnoty obywateli;

2.13 ponawia także swój apel głoszący, że należałoby przewidzieć utworzenie prostej struktury — europejskiego obserwatorium bezpieczeństwa w miastach, w celu zbierania, organizowania i opracowywania danych dotyczących ofiar przestępstw i poczucia braku bezpieczeństwa, jak również wspierania i koordynacji badań oraz ustalania treści polityk; takie środki działania są bowiem niezbędne nie tylko w przypadku innych dziedzin kompetencji Unii Europejskiej, lecz także ze względu na wspieranie partnerstw lokalnych i regionalnych;

2.14 popiera propozycję Komisji Europejskiej, aby włączyć w zakres Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa promocję współpracy w dziedzinach wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, w tym kwestie azylu i przepływu ludności, a także walkę z terroryzmem i przestępczością zorganizowaną oraz zapobieganie tym zjawiskom;

e) Współpraca organów wymiaru sprawiedliwości

2.15 domaga się, aby przedstawiciele regionów i gmin zostali włączeni w planowanie i podejmowanie działań wprowadzających w życie na szczeblu krajowym ustawodawstwo przyjęte w celu utworzenia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości;

2.16 proponuje, aby w dziedzinie współpracy organów wymiaru sprawiedliwości skoncentrować wysiłki w sposób szczególny na promowaniu zasady wzajemnego uznawania i zaleca poprawę dostępu obywateli i władz do informacji o systemach i organizacji wymiaru sprawiedliwości w różnych krajach;

f) Kontrole graniczne

2.17 uważa za wskazane, o ile jest to właściwie umotywowane i oparte na uzasadnionych podstawach określonych w każdym indywidualnym przypadku, zawarcie szczególnych ustaleń w celu zachowania tradycyjnych stosunków transgranicznych na zewnętrznych granicach Unii Europejskiej, bez

powodowania zagrożenia dla bezpieczeństwa obywateli i przy zagwarantowaniu ochrony zewnętrznych granic lądowych UE z krajami sąsiadującymi, a także granic pomiędzy dwoma Państwami Członkowskimi, które jeszcze nie zniosły kontroli granicznej osób na ich wspólnej granicy;

g) Finansowanie działań

2.18 wzywa Komisję Europejską do jak najszybszego przygotowania instrumentów finansowych potrzebnych do tworzenia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości oraz zwrócenia uwagi na to, by w trakcie opracowywania zasad odnośnie tych instrumentów zostały wzięte pod uwagę potrzeby samorządów lokalnych i regionalnych;

2.19 proponuje, aby w programach finansowych przewidziane zostało wystarczające wsparcie dla działań samorządów lokalnych i regionalnych podejmowanych na rzecz integracji imigrantów i przypomina, że unikać należy zbyt sztywnego określania warunków używania funduszy, gdyż ograniczenia ustanowione na podstawie powodów wjazdu imigranta nie są w praktyce skuteczne z punktu widzenia integracji;

2.20 proponuje, aby programy przewidywały możliwość wymiany urzędników między lokalnymi i regionalnymi władzami administracyjnymi państw członkowskich, gdyż stanowiłoby to najlepszy sposób promocji rozpowszechniania dobrych praktyk;

2.21 zauważa, że samorządy lokalne i regionalne powinny być uprawnione do uczestnictwa w pracach instancji zarządzających programami finansowymi;

2.22 podkreśla, że programy finansowe i fundusze strukturalne przeznaczone na tworzenie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości muszą być zgodne ze sobą i uzupełniać się wzajemnie oraz, że w tym celu przy opracowywaniu programów finansowych konieczna jest ścisła współpraca różnych dyrekcji generalnych Komisji Europejskiej;

2.23 zachęca Komisję Europejską, aby opracowała rozbudowaną strategię komunikacyjną na temat możliwości finansowania dotyczącą przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w celu umożliwienia osobom odpowiedzialnym za wdrażanie działań w tej dziedzinie dostępu do informacji o różnych źródłach finansowania.

Bruksela, 14 kwietnia 2005 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Peter STRAUB